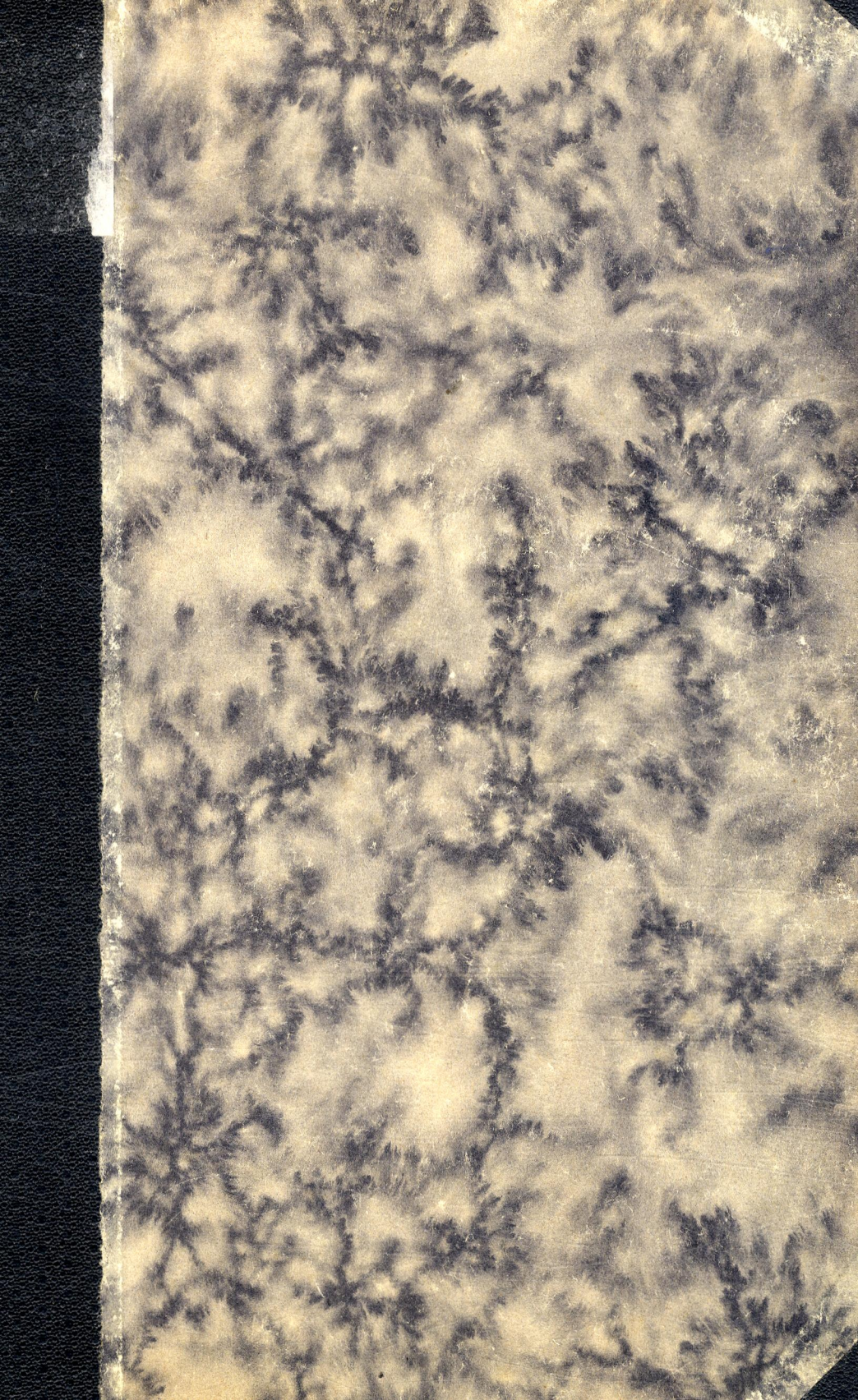

1234

Львів. Бібліотека
АН УРСР

ТРЕНО КАТОЛИЧНА
БОГОСЛОВСКА АКАДЕМИЈА

У 1880-91
ОПЕЛЖЕНА ИТО СЕКАТОМ НА
(1902—1931)

THE CATH. ACADEMIAE
THEOLOGICAL PUBLICATION
TRENO PERACTO
(1902—1931)

06
10

Львів. Бібліотека
АН. УРСР

12.466.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА
БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ
У ЛЬВОВІ
В ПЕРШІМ ТРЬОХЛІТТЮ СВОЙОГО ІСТНУВАННЯ
(1928 — 1931)

DE GR.-CATH. ACADEMIAE
THEOLOGICAE PRIMO
TRIENNIO PERACTO
(1928 — 1931)

Религ.-католич.

Л Ъ В І В

1932

LEOPOLI

НАКЛАДОМ АКАДЕМІЇ

SUMPTIBUS ACADEMIAE

Ч. 5|Орд.

Позволяється печатати.

Від гр.-кат. Митрополичого Ординаріату.

у Львові, дня 24. лютого 1932.

† **АНДРІЙ,**
Митрополит.

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНИЙ ОЗНОВНИК МИТРОПОЛИИ

*Д*Н*Д*Р*Е*И*

ПРОФЕСОРСЬКА КОЛЛЕГІЯ
ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ У ЛЬВОВІ

1928

1934

Metropolita Andreas Szeptyckyj, Fundator Academiae, et Collegium Professorum

Оснування Академії Високопреосв. Митрополитом Кир Андрієм було без сумніву історичною подією в життю нашої Церкви й цілого народу. Від того часу проминуло вже три роки тяжкої праці. Уважаємо не лише виповненням приписів статутів, але також і моральним обов'язком — познакомити з діяльністю Академії ширші церковні й світські круги, щоби уможливити їм відповідь на питання: Чи за той відносно короткий час, мимо невідрадних умовин, Академія змогла дати бодай завдаток на сповнення покладених на неї надій? Річевий матеріал хай кине бажаний промінь світла і промовить сам про себе.

Праця Академії, се творча праця українського народу й поширення благодатного впливу Унії. Вона повинна бути подана до відома також і чужим науковим установам і всім, що цікавляться і богословською наукою і долею Зєдинення Церков.

Річ ясна, що й для майбутнього історика також не буде зайвим довідатися про деякі дати з життя й розвою Академії.

о. Йосиф Сліпий,
ректор

I

СВЯТОЧНЕ ВІДКРИТТЯ АКАДЕМІЇ

DE PRIMA SOLEMNI INAUGURATIONE RELATIONES

1. ПРИГОТУВАННЯ Й ПЕРЕБІГ СВЯТА

DE PRAEPARATIONIBUS FACTIS ATQUE FESTIVITATE CELEBRATA

Fundatio Academiae ab Excell-mo Metropolita Andrea Szeptycky ab annis praeparata est. Statuta 22. Februarii 1928. approbata atque decursu anni schol. 1928/9 in praxim deducta sunt. Prima inauguratio coram Ex-mo Fundatore cum duobus Ex-mis Episcopis Niceta Budka et nom. Episc. Ioanne Bučko, Capitulo Metropolitano, clero, praesentibus numerosis repraesentantibus societatum ecclesiasticarum et laicarum, collegio professorum atque auditoribus celebrata est. Post solemnem missam pontificalem, in aula magna orationes a Metropolita Andrea et rectore Academiae habitae sunt. Ex-mus Fundator benedictionem a S. Patre Academiae impertitam communicavit, quod gaudio magno animoque gratissimo ab omnibus susceptum est.

Dein secretarius Academiae sac. P. Chomyn gratulationes, telegrammata aliaque scripta occasione initii Academiae directa relegit. Ultimo cantus auditorum pulcherrimi festivitatem historicam compleverunt.

Високопреосвящений Митрополит Андрій носився вже від давна з думкою оснування богословської високої школи. По війні сей плян став ближшим до здійснення. За його ласкавою згодою о. Др. Йосиф Сліпий відбув кілька подорожей по Європі, щоби запізнатися з новим устроєм високих шкіл і випрацювати статuti. Богосл. Наукове Товариство зацікавилось сею справою і скликало 11. листопада 1927. р. святочний науковий збір, який відбувся в митрополичій палаті і в привіі Впреосв. Митрополита. На нім—після довгої річевої дискусії, в котрій забирали голос майже всі присутні—стверджено, що для розвитку нашої богословської науки й підготовки нових наукових сил конечна є Академія, як установа висшого типу, з науковими аспіраціями—тим більше, що на цілому світі не мають греко-католики такої висшої наукової інституції—та порішено, щоби Впреосв. Ексц. Митрополит, користуючися своїми історичними правами, оснував Богословську Академію у Львові.

Також і Митрополича Консисторія, на засіданню дня 24. листопада 1927. р., висловилася однодушно за оснування Академії. Випрацьовані статuti передискутувала Комісія, в якій склад входили: о. Т. Мишковський, М. Чубатий і о. Й. Сліпий. Після цього Митрополит затвердив предложені статuti 22. лютого 1928. р.

Рік 1928/29 був роком підготувань і введення в життя статутів. З тої причини святочне відкриття могло відбутися щойно з початком слідуєчого академічного року 1929/30. І справді, 6. жовтня 1929. довершив акту відкриття Митрополит Кир Андрій при співучасті обох Єпископів, Кир Никити Будки й номіната Єпископа-помічника Кир Івана Бучка. Торжество почалося архиєрейською Службою Божою, яку правив в сослуженню оо. професорів Преосв. Кир Никита в год. 9:45 у храмі Духовної Семинарії при вул. Коперника ч. 36. По внесених багатолітствіях в честь Св. Отця, Високопреосв. Митрополита, Єпископів, о. Ректора й Професорської Колегії, студентів і всіх вірних, слідувало продовження відкриття в гарно прибраній авлі в год. 11:45. На підвисшенню засів на троні Високопреосв. Митрополит з обома Єпископами, а на салі заняли місця запрошені члени Митрополичої Капітули й духовенство, представники наукових і других установ, відпоручники редакцій, оо. професори й студенти. Хор студентів Академії відспівав псалом Лаврівського „Услиши, Господи, глас мой“. Відтак слідувала промова о. ректора Йосифа Сліпого про „Значіння й устрій Богословської Академії у Львові“. Ся промова появилася друком в осібній книжці п. з. „Гр.-кат. Богословська Академія і її статuti“, Львів 1930. З черги відспівав знову хор богословів Дм. Бортнянського „Господи, кто обитает“, а секретар Академії, о. Петро Хомин, відчитав надіслані телеграми й привіти. На закінчення забрав голос Високопреосв. Митрополит-Основник і подав до відома телеграму з благословенням Св. Отця, яку всі присутні вислухали стоячи й прийняли з одушевленням. Відспіванням гимну закрито свято.

2. ПРОМОВА ОСНОВНИКА НА СВЯТОЧНІМ ВІДКРИТТЮ ГР.-КАТ. БОГОСЛОВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

ORATIO FUNDATORIS OCCASIONE INAUGURATIONIS GR.-CATH. ACADE-
MIAE THEOLOGICAE HABITA

Колиби ми були обходили нинішнє торжество перед 30-ти літами, кожний із нас — промовляючи до світських гостей, представників науки — був би уважав конечним оправдуватися чи толкувати, що ми, богослови, уважаємо науку св. Богословії за рівноправну й рівно стислу з усіми іншими стислими чи на досвіді опертими науками. Тоді положення було ще таке, що представники природничих наук з великою смілістю приписували собі майже монополь науки й безоглядну певність тим своїм твердженням, що переходили всякий досвід, а входили в обсяг метафізичної спекуляції. Їх матеріялістичний погляд на світ, що уважав правдою лише те, що могло бути стверджене свідощтвом змислів, що око виділо через мікроскоп і що дотикає скальпель дослідника, а поза тими правдами ніякої не дозволяв узнавати, так сильно сугестіонував навіть учених не-природників, що в науковім світі ставала майже загальною теза, що богословія стислою наукою (*Wissenschaft, scientia*) не є. Під впливом сеї сугестії, ліберальна молодь — бо так любила називатися навіть тоді, коли накидала своє *veto* свободі найповажніших людей науки — рада була навіть і в нас вичеркнути богословію з ряду наук та голосувати за знесенням богословських факультетів.

Положення цілковито змінилося. Нині жадному з нас не приходило би на гадку зачинати від апольогії науковости богословії, якщо-б з тої давньої сугестії наших колишніх учителів — а говорю про моїх ровесників і значно молодших ще людей науки — не були лишилися ще якісь сліди; бо й нині ще, або бодай не дуже давно ще, священники-богослови, що хотять у науковім світі входити за правдивих учених, добирають *ad usum* наукового світу способів говорення й представлявання річи, до яких ми, богослови, між собою не привикли. Наведу хочби історика церкви Дішена або ексегетів, що склонювалися до модернізму. Вони в своїх письмах наче заженовані, несмілі, — немов передбачують закид, що яко богослови не є правдивими людьми науки. Сьогодні положення змінилося і нам вистане сконстатувати тільки сам факт, що ніхто з поважних учених не заперечить нам ніяким чином права бути представниками правдивої, стислої науки. Много причин склалося на ту глибоку перемену

понять у науковому світі. Наука пережила такі глибокі й неожидані перевороти, перебула таке основне банкрутство, що її представники зрозуміли свою велику помилку й застидалися тої сугестії природничих наук, про яку була мова.

В часах моїх академічних студій уходило за тезу — під чаром якої находилися навіть математики і правники, — що в світі нічого іншого крім матерії нема. І ось у своїх дослідях природники доглянулися такої якоїсь духової глибини, що всупереч дотеперішнім своїм твердженням зачали ставляти як фундаментальну правду твердження, що властиво ніякої матерії нема, а все лише якісь сили, електрони, закони, — якісь духові нематеріальні єства чи сили. Вчителі, які перебули в кількох літах таке банкрутство й зробили таке *salto mortale*, мусіли стати осторожнішими в своїх твердженнях, а ті, що наївно приймали їхню метафізику, мусіли стратити до них велику часть свого довіря. З того досвіду маємо право користати, й без ніякої апології перед Вами, Високоповажані Гості — Панове представники ученого світу, говорити сміло і ясно про завдання, які має сповняти ся наша наукова установа й наша богословська наука в наших часах.

Ті завдання вкладає на нас передусім положення нашого краю й нашої Церкви на пограниччу західного і східного світу. Се положення накладає на нас ролю якогось посередника поміж Сходом і Заходом. Сходови треба нам дати можливість пізнавати богословію Західної Церкви, Заходови — Східної. Те завдання посередника, як слід сповнене, може мати велике значіння для тих двох відмінних культур, які на нашій землі, в наших установах і в наших душах зливаються і лучаться в одну.

Звідси сі бажання й сі надії, яких висловом є слово папи Урбана, і яке за часто наводиться, щоби можна його без остраху перед закидом банальности ще повторювати. Се слово висказувало наші бажання й наші надії більше може, ніж надії Західної Церкви. Але всетаки було воно характеристичне для того нашого положення, що з природи річи, силою історичної конечности є посередником, мостом між Церквами та культурами — східною і західною. Завдання нашої богословської науки, вже й так само в собі значне, стається тепер чимраз важнішим і прибирає нове значіння.

По війні Західня Церква, яка — можнаб сказати — лише час від часу спостерігала й займалася Сходом, станула перед великою проблемою злуки східних церков з осередком християн-

ства, Апостольським Престолом, — перед проблемою, яка стала актуальною і близькою до розв'язки. Усі предмети, що відносяться до сеї великої проблеми, набирають для західніх богословів чимраз більшого значіння. Византійська література, історія, мистецтво, які через знамениті праці Крумбаха, Гімбонса, Шлюмбергера, Діля висунулися на перший план предметів, що занимали західніх учених і наче чарували своєю новістю, представилися їм богословам як невичерпаний, так мало знаний, так містично глибокий і так обильний, а до того для Церкви так актуальний матеріал для наукових праць.

Св. Отець став заохочувати західніх учених і цілу Західню Церкву до пізнання Сходу. В енцикліці „*Rerum orientalium studii*“ висказує бажання, щоби в кожній єпархії, на кожному університеті, в кожному ліцею були спеціалісти до східніх справ. Повстають всюди катедри предметів, що відносяться до Сходу, всюди починаються видавати періодичні часописи, посвячені тим темам, наукові й популярні. Цілому тому рухові проводить Орієнтальний Інститут в Римі і множество молодих учених на Заході шукає тут предмету до докторських розправ. З цікавістю зачинають і нас обсервувати, бо коли цілий Схід такий інтересний, то ясно, що в першу чергу треба католицькому богословови знати ті католицькі східні Церкви, між якими наша Церква найчисленніша. Коли інтересна історія кожної східньої Церкви, то на особливішу увагу заслугує та, наша Церква, злучена з історією римських Архирейів. Історія сеї Церкви видала більш ніж інша в останніх століттях мучеників за єдність Церкви, але також й апостатів від сеї єдності. Тому ніщо дивного, що коли наш богослов знайдеться на якимнебудь університеті на Заході, збуджує вже між товаришами зацікавлення, кожний хоче знати, хто такі і які вони — ті уніяти, що їх відділені від церковної єдності з таким завзяттям переслідували й про яких висловлюються з такою нетаємною ворожнечею, — які вони католики й скільки та як заховали свої питомі предмети й блуди? Товариші оточують нашого новоприбулого богослова й засипують його питаннями, на які він — часом зі сльозами — не вміє відповісти. Питають про обряди, історію, случаї з моральної, церковне право, про аскетичні книжки, які читають і т. п. Такі питання завдають собі вчені і все те зливається в одно велике й важке питання, на котре нам — українським богословам — треба дати відповідь. Наука Західньої Церкви ставляє собі питання, чи правильною була та дорога, якою йшла Церква приймаючи до цер-

ковної єдності цілі церковні провінції, лишаючи їм усі їх звичаї. права, традиції й обряди, а жадаючи від них тільки визнання католицької віри. Чи Унія сповнила свою задачу? Чи сталася тою злукою Сходу зі Заходом, чи є відповідним оруддям до дальшої уніоністичної праці? Чи не треба би сю працю поставити на зовсім противних принципах й основах? Такі питання ставлять собі люди науки й люди, що мають рішаючи участь в адміністрації Церкви.

Завданням богословів Унії є відповісти на ті питання й оборонити систему, з якою від трьох соток літ працюємо над тим ділом загального значіння в Церкві. Ми мусимо те діло передусім до дна пізнати, пізнати його добрі сторони й помилки, яких ми могли допуститися. Те завдання, сповнене через науку богословії з тим олімпійським супокоем, який дає науковий підхід і представлення річи, буде апологією Унії в минулому й провідним світлом на будуче.

Преважний предмет для загальної світової науки, переважна праця для католицької Церкви, переважна для нашої Церкви й для нашого народу. Важна не тільки тому, що збуджує загальний всесвітній інтерес, не тільки тому, що вказує й просвічує шляхи, якими має йти наша Церква, але й тому, що є — як досі — для народу єдиною нагодою сповняти важне й спасенне діло для цілого людства.

3. ТЕЛЕГРАМИ Й ПРИВИТИ

TELEGRAMMATA ET GRATULATIONES

а) Від Святійшого Отця, єпископів і духовенства

A Sancto Patre, episcopis ac clero

Телеграма

Città del Vaticano

Sanctitas Sua Academiae Theologicae Graecocatholicae imploratam Benedictionem Apostolicam paterna dilectione largitur.

Card. Gasparri.

Телеграма

Roma 28, Piazza S. Maria Maggiore 7.

Bénédiction cordiale.

† *Michael D'Herbigny*,
Episc. tit. Ilion. Praeses.

Письменний привіт

До Духовної Академії у Львові, на руки Всесв. О. Ректора
Дра Сліпого.

Вість про отворення Дух. Академії у Львові дуже мене потішила. Я в тім акті виджу один великий крок наперед у розвою богословських студій для всіх кандидатів богословії Галичини, Підкарпаття, Америки, Канади, Бразилії і Югославії і для того найгорячіше прошу, щоби Предвічна Мудрість по отвітованню всіх подвижників єдності св. Церкви дальше провадила П. Т. Організаторів сеї Святині богословських студій і допомогла їм знайти відповідних помічників, котрі будуть могли виховати як найбільше число добрих пастирів — учених священиків — свідомих робітників на здійснення великої ідеї Христа-Царя, за котру жив і помер св. Йосафат.

„Да вси єдино будуть“.

Остаю з архипастирським благословенням для Вп. П. ОО. Ректора, Професорів і всіх кандидатів богословів.

При гробі св. Йосафата в Празник Покрова Пресв. Богородиці 1929.

† о. *Діонисій*,
Епкп Крижевацький.

Телеграма

Перемисьль

В торжество святочного відкриття Богословської Академії сердечний привіт і побажання підйому і розцвіту богословських наук за Божим благословенням пересилає

† *Епископ Лакота*.

Письменний привіт

Серет на Буковині, дня 10. X. 1929.

Високопреподобний Отче Ректоре!

Ласкаве запрошення на святочне відкриття Богословської Академії одержав я аж сьогодні.

Дякуючи за пам'ять, умоляю благословенства й опіки Всевишнього для нас усім так цінної Академії, а для Вашого Високопреподобія сили й здоров'я до проводу нею.

Поручаюся пам'яті в молитвах і остаю з глибокою пошаною

Климентій Зленко,
Апостольський Адміністратор
Русинів у Румунії.

Телеграма

Станиславів

З нагоди відкриття Академії засилає желання

*Греко-католицька Капітула
в Станиславові.*

Телеграма

Перемишль, 5. X. 1929.

Божого благословення до найкрасшого розвою на славу й благо гр.-кат. Церкви.

о. мітра Зубрицький.

Телеграма

Вильно, 6. X. 1929.

Eis polla ete Akademia!

Толлочко.

Письменний привіт

Сл. І. Хр.

Всесвітлійший Отче Ректоре!

Запросини на святочне відкриття Богословської Академії не застали мене дома, бо я на той час був у Трускавці.

Тож доперва тепер можу зложити мої найщиріші побажання зі згаданого приводу.

Хай Бог благословить і дасть Академії як найкрасший розвиток.

Прозячи о св. молитви, остаю з найглибшою пошаною

слуга в Христі

Перемишль, 17. X. 1929.

В. Пинило.

Телеграма

Перемишль, 5. X. 1929.

Щастя Боже у святому, великому ділі на славу та добро Церкви й Народу.

Професори Богословського Ліцею:
Решетило, Трохимчук, М'який.

12.466.

Телеграма

Станиславів, 6. X. 1929.

Нехай Академія процвітає і стане огнищем богословської католицької науки на всі українські землі.

Бойчук, Лятишевський.

Телеграма

Станиславів, 6. X. 1929.

Нехай працює на більшу славу Божу нововідкрита Богословська Академія.

о. Стек.

Телеграма

Станиславів, 5. X. 1929.

З нагоди відкриття Академії засилають найщиріші побажання. Щастя Боже!

о. Коновалець і о. Слезюк.

Письменні привіти

До Гр.-кат. Богословської Академії

у Львові.

„Товариство Гр.-кат. Українських Катихитів“ шле радісний привіт Гр.-кат. Богословській Академії у Львові з нагоди її святочного відкриття й бажає своїй найвисшій Науковій Інституції як найкрасшого розвитку на славу нашої Церкви.

За Головний Виділ „Т-ва Гр.-кат. Укр. Катих.“
о. Леонід Лужницький,
голова.

У Львові, дня 5. жовтня 1929.

Пресвітлій Преясній Гр.-кат. Богословській Академії
в дні святочного її відкриття

пересилає священиче Товариство Львівської Архиепархії „Єдність“ свої найкрасші побажання.

Нехай Академія наша кладе підвалини, будує основи і ставить велитній храм богословської науки, нехай богатством творів задивляє цілий учений світ, нехай скріплює велику науку Христову в серцях цілого українського народу, нехай виносить преясні перлини нашого прегарного богослуження на світло денне, нехай скріплює любов і привязання до святої католицької Церкви.

о. Юліян Дзерович,
голова.

Богосл. Академія

о. Петро Хомин,
секретар.

Жовківський монастир ОО. Василян складає щирі привітання в день торжественного відкриття Богословської Академії у Львові.

о. В. Градюк ЧСВВ,
ігумен.

У Відні, дня 14. жовтня 1929.

Всесвітлійший і Впреподобний Отче Ректоре!

Пересилаючи на Ваші руки привіт Впреосв. Владики Діонісія, котрий так як і я пізно отримав звідомлення про відкриття нашої Духовної Академії у Львові, сердечно дякую за ласкаве переслання мені сеї радісної вістки. Цілим серцем тішуся, що се велике діло — започатковане Вами, Всесв. Отче Ректоре, — здійснюється на наших очах, на добру славу нашого імени далеко за границями рідного краю. Дай Боже, щоби воно скоро вже видало прегарні, а в сей важкий час так дуже потрібні плоди для загального добра нашої св. Церкви, про що все горячо молитиму Всевишнього при гробі нашого великого Заступника, св. свщмч. Йосафата.

Прошу прийняти вислови моєї глибокої пошани для Вас і для всіх Ваших співпрацівників.

о. Др. М. Горникевич,
парох ц. св. Варвари.

Берлін, дня 7. X. 1929.

Всесвітлійшому й Високопреподобному
Ректоратови Гр.-кат. Богословської Академії

у Львові.

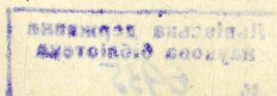
По повороті з місійної поїздки застав я ласкаве запрошення на відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові, яка то врочистість відбулася вже дня 6. X. с.р.

З приводу повисше згаданої службової поїздки не міг я на час вислати мої побажання й привіт до відкриття Академії й проте прохаю прийняти мої щиросердечні побажання до відкриття й дальшого розцвіту тоїж Академії на хвалу Божу й славу Української Нації.

З признаками глибокої поваги остає й чертається

слуга в Христі

о. Др. Петро Вергун.

Marechal Mallet, Paraná-
Brasil., 12. XI. 1929.

Всесвітліший і Високопреподобний Отче Ректоре!

Не лиш від себе, але також від сеї нашої парохії й оселі складаю — враз з подякою за запрошення на відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові — наші сердечні, горячі побажання, щоби ласкою Божою Інституція ся причинилася много до прославлення нашої гр.-кат. Церкви так на Заході як і на Сході, для успішнішого виконання великої святої місії, яку хоче вложити Бог на наш бездольний український нарід.

Залучаю також Всесв. Отцю Докторови мій щирий, дружній привіт та остаю все з глибокою пошаною, на Його услуги все готов у Христі Ісусі негідний слуга

о. Омелян Ананевич,
за пароха.

Сл. Іс. Хр.

Всесвітліший Отче Ректоре!

До вдячності зобов'язує мене Ваша пам'ять: запрошення на відкриття Духовної Академії, Вами славно започаткованої, і присилки правил Семинара.

В день відкриття Академії я був — здається мені — далеко на Волинськім Поліссю, позбавлений можности відповідно по-здоровити так важну для нас інституцію. А може й інша була яка перешкода, та я молився на Вашу інтенцію, се собі виразно пригадую тепер.

Академію симпатично прийняли православні.

Низький поклін і привіт Вам, Всесв. О. Докторе, і всім Вашим сотrudникам.

о. Н. Чернецький, Ч. св. Ізб.

Ковель, 9. XII. 1929.

Львів, 6. X. 1929.

Всесвітліший Ректорате!

З нагоди відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові пересилаю щирі побажання для нашої рідної Високої Школи.

350 літ сього року минуло, як великий Патріот покликав до життя високу школу в Острозі. Не всі його наміри сповни-

лися, але зерно ним засіяне причинилося з бігом часу до покликання до життя й нашої Академії.

Наша Академія в сімі других — *crescat, floreat!*

З повною пошаною

о. Михайло Лада,
катихит

Горожанна велика, 5. X. 1929.

Всесвітліший Отче Ректоре!

Парохіяльний обов'язок, що не дався перенести на інший час, перешкодив мені прибути на свято відкриття Богословської Академії. Тому отсим письмом зголошую мою духову участь в сім історичнім торжестві та пересилаю мої побажання, щоби Утішитель, Дух істини, оживотворив нововідкриту Богословську Академію для підйому й розцвіту богословських наук та поширення Божого царства на світі.

о. Др. В. Масицях.

б) Від університетів, наукових інститутів і товариств

Ab universitatibus, institutis societatibusque scientificis

Breslau, den 15. Oktober 1929.

Der Rektor der Schlesischen Friedrich Wilhelms Universität.

Euer Magnifizenz

danke ich verbindlichst für die freundliche Einladung zur feierlichen Eröffnung der griechisch-katholischen Geistlichen Akademie am 6. Oktober 1929. Die Beteiligung meiner Universität an dieser Feier war nicht möglich, da die Einladung erst am 5. Oktober hier eingig. Ich vermag daher die Glückwünsche der Universität Breslau nur auf diesem Wege auszusprechen.

Dr. Paul Ehrenberg.

Ректор Української Господарської Академії в Ч. С. Р.

9. X. 1929. м. Подєбради

Ваша Магніфіценціє, Отче Ректоре!

В імені Української Господарської Академії маю приємність скласти до Ваших рук щире привітання Богословській Академії у Львові з приводу її святочного відкриття.

Звістка про день відкриття дійшла до нас на жаль уже після того, як урочисте свято відбулося. Але дозволяю собі хоча в пост фактум висловити свої радісні почуття з приводу цієї визначної події в історії української культури.

Сама назва новоствореної високої школи навішує її до традицій Київсько-Могилянської Академії, що так багато спричинилася до розцвіту науки й культури на Українських Землях та виховала стількох патріотів і борців за волю України. Се дає надію, що й нова Богословська Академія просвітить і натхне українську молодь до служення на добро й славу свого народу, до боротьби за красше його майбутнє.

Хай довгі роки живе й квітне Богословська Академія у Львові.

Ректор Академії

Професор Іваницький.

Телеграма

Berlin

Kuratorium auch namens Ukrainischen Wissenschaftlichen Institutes sendet aufrichtigste Glückwünsche zur Akademieveröffnung.

Skoropys.

Dekanat teološke fakultete
v Ljubljani.

Ljubljana, 7. oktobra 1929.

Gr.-kat. Bogoslovski Akademiji

v Lvovu.

Dekanat teološke fakultete v Ljubljani pozdravlja osnivanje Vaše Bogoslovne Akademije s prirčnimi čestitkami in z željo za dolgotrajno uspešno in plodonosno delovanje.

Dekanat:

Dr. F. K. Lukman.

Ректорат Гр.-кат. Духов. Семинара в Перемишлі.

Всесвітліший Отче Ректоре!

В сей торжественний день, яким є отворення одинокої в своїм роді на українських землях Святині Наук, якою безперечно буде Гр.-кат. Богословська Академія у Львові, позволяю собі зложити на Ваші руки щирі побажання від Богословського Наукового Заведення в Перемишлі. Нехай Всевишній благословить почате діло, нехай Він своєю ласкою скріпить єдність у св. кат. вірі всіх гр.-кат. Епархій та наверне всіх заблудивших Українців до Петрового Апостольського Престолу.

Від Ректорату Гр.-кат. Богосл. Наукового Заведення
Перемишль, дня 5. жовтня 1929.

в. з.

о. А. Перхач,

віцектор.

Наукове Товариство імени Шевченка у Львові.

Львів, дня 6. жовтня 1929.

До Світлого Ректорату Гр.-кат. Богословської Академії
у Львові.

Наукове Товариство ім. Шевченка у Львові шле нововідкритій Гр.-кат. Богословській Академії у Львові свій щирий привіт. Воно вітає її як одну високу школу на українських землях, що остають під пануванням Польщі, та висловлює глибоке переконання, що вона стане новим огнищем української науки та культури у Львові.

Др. Цегельський,
за Президію.

Др. Максим Музика,
член Виділу.

Національний Музей у Львові.

Дня 5. X. 1929.

Високоповажаному Отцю Ректорови Богословської Академії.

З приводу її відкриття засилаю щирі побажання доброго розвитку й процвітання нової наукової установи та особливого розцвіту в Ній історичного досліду народнього побуту, звязаного з Церквою й українського церковного мистецтва.

З глибоким поважанням

І. Свеницький.

**в) Від культурних, політичних і економічних установ та
від культурних і політичних діячів**

Ab institutionibus culturalibus, politicis atque oeconomicis

Телеграма

Берлін

Вітаю відкриття Богословської Академії — діло високої духовної культури і взаємної любови на українських землях.

Гетьман Павло Скоропадський.

Львів, дня 6. жовтня 1929.

До

Його Магніфіценції О. Ректора Богословської Академії
у Львові.

Головний Виділ Товариства „Просвіта“ радіє вельми з приводу відкриття Богословської Академії, тієї нової Святині укра-

їнської науки й культури, яка — ставши пересмницею світлич традицій колишньої Київської Могилянської Академії — повинна стати в часи нинішнього народнього лихоліття світлою зорею й започаткувати нову добу в історії Української Нації. Хай жеж нововідкрита Академія виховує нові кадри проияного найвисшими ідеалами духовенства, яке понесе Божу й Українського Народу Істину у найдальші закутки Рідного Краю. Хай серед сірих хмар, що вкривають наше національно-культурне життя, стане Академія тим ясним світильником, що розсвічуватиме всі області Української Землі на славу Богови й на шастя Українському Народови!

За Головний Виділ Тов-а „Просвіта“

Вол. Децикевич,
м.-голова.

Вас. Мудрий,
секретар.

У Львові, дня 5. жовтня 1929.

До

Світлого Ректорату Гр.-кат. Богословської Академії

у Львові.

З нагоди святочного відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові Головна Управа „Рідної Школи“ має шану переслати на руки Світлого Ректорату щирі побажання як найкрасшого Її розвитку для добра Українського Народу та його національних і релігійних змагань.

Велика мета, до якої прямуватимуть елєви Академії в своєму дальшому життю, нехай ніколи не зійде з овиду їхньої діяльности та нехай буде в тісному звязку з традицією й життєвими потребами нашого народу.

І сьогодні, коли українське громадянство щиро вітає нове огнище української культури, Головна Управа „Рідної Школи“ долучує до сього акорду і свій голос: хай воно розвивається і високо несе в народ прапор світла й науки, піднятий в половині минулого століття великим пробудителем Галицької України, Маркіяном Шашкевичем.

Головна Управа „Рідної Школи“ у Львові

І. Кокорудз,
голова.

Др. М. Коновалець,
секретар.

Щирі побажання в день відкриття Академії.

Редакція „Записок Ч. С. В. В.“

Львів, дня 6. жовтня 1929. р.

До

Високопреподобного Ректорату Гр.-кат. Богословської Академії
у Львові.

Українське Національно-Демократичне Об'єднання вітає з радістю отворення Богословської Академії у Львові під світлим проводом Його Ексцеленції Високопреосвященного Митрополита Андрія. Ся хвиля несе нас думками в давні, великі часи Могиланської Академії у Києві в минулому, — вона є і задатком яснийшого майбутнього, бо високий підйом науки одинокої на усіх просторах українських земель Духовної Академії є запорукою нових великих чинів нашого духовенства. Відкриття сеї великої культурної Інституції доведе нас у майбутньому до віднови великих національно-політичних традицій і дасть нам змогу продовжувати національну працю наших славних предків на всіх ділянках українського національного життя.

За Президію Центрального Комітету
Українського Національно-Демократичного Об'єднання:

Др. Дм. Левницький,
голова.

Др. Л. Макарушка,
головний секретар.

До Всесвітлішого і Високопреподобного Ректорату
Гр.-кат. Богословської Академії
у Львові.

Вітаємо щирими думками відкриття Гр.-кат. Богословської Академії і рівночасно повідомляємо, що нашу устаному заступить на Святі президент нашого Союзу Др. Степан Федак.

„Народня Торговля“
Ю. Павликовський.

Др. Баріляк.

Ужгород, 7. октября 1929. р.

Високодостойний Пан

О. Др. Йосиф Сліпий, Ректор Духовної Академії

у Львові.

Отсим маю честь потвердити доручення мені повідомлення про відкриття Богословської Академії у Львові дня 6. жовтня

1929. Я не був в Ужгороді, так що мені було тото повідомлення доручене щойно нині.

Жалую, що не міг я особисто бути присутнім при так важному висококультурному акті, як відкриття Богословської Академії.

Радуюся тому цілою душею, вітаю щиро зпоза теплішої сторони Карпат наших братів з нагоди того великого дня, вітаю так іменем своїм як також іменем нашого Товариства „Просвіта“, яко його голова. Дай Боже, щоби сеся Академія стала жерелом світла із Сходу і красшої будучности для нашого Народу.

А всім каменярам, творцям того великого, незнищимого моменту кличу: Дай Вам, Боже, много щастя й здоровля до тої великої праці і многая літа!

З високим поважанням

Др. Юлій Бращайко.

Берлін, 31. X. 1929.

Високодостойний Отче Ректоре!

Дуже мені прикро, що я не міг у свій час озватись на свято відкриття Богословської Академії у Львові. Сталося се з причин, від мене цілком незалежних. Ваші запросини до Укр. Наук. Інституту в Берліні прийшли в той час, коли я був у Празі та, зайнятий участю в Конгресі словянських фільольогів, не читав часописів і взагалі переочив свято відкриття. Привіт від Інституту був висланий без мене. Колиж на днях повернув я до Берліна, то прийшли запросини до мене персонально: вислані на мою стару адресу (я вже двічі змінив помешкання з того часу!), вони майже цілий місяць десь блукали, аж поки потрапили до моїх рук. Рідкий се випадок для берлінської почти, але на жаль, стався якраз зі мною!

Дозвольте Ви мені, Високодостойний Отче Ректоре, хоч запізно, скласти на Ваші руки мій сердечний привіт і моє щире побажання для найуспішнішого розвитку новому українському огнищу науки. Дай Боже, щоб воно стало несокрушимою твердиною християнської культури, поза якою нема для нашого народу спасіння, а єсть тільки одна загибель!

Щиро Вас позажаючий

Д. Дорошенко.

В сей день, який памятатимуть і в майбутньому довгі, довгі літа, вітаю Високопреосв. Митрополита, о. Ректора, Професорську Колегію і п. п. Студентів з великим Святom.

Бажаю щасливого творчого виявлення своїх сил на славу Академії і честь української нації.

Петро Холодний.

Р. Б. 1929-ого 6. жовтня.

До Ректорату Гр.-кат. Богословської Академії
на руки Його Магніфіценції Отця Ректора Дра Йосифа Сліпого
у Львові.

З нагоди святочного відкриття нової величної кріпости наук на нашій рідній землиці — пересилаю іменем Дирекції Академічної Гімназії щирий привіт і сердечні бажання: щоби свіжо відкрита Академія, шляхом старої Могилянської Колегії й Академії, стала на довгі — довгі віки розсадником правдивого знання, огнищем культурного життя не лише нашого духовенства, але через нього й найширших кругів нашого народу й рефлексором, з якого спливали би на всю Україну ясні жмути світла правдивої віри й на ній оперті хрустальні струї чистої криниці наук.

З високим поважанням

Др. М. Сабат.

До

Високопреподобного Ректорату Гр.-кат. Богословської Академії
у Львові.

На святочне відкриття Гр.-кат. Богословської Академії у Львові на мій превеликий жаль прибути не можу, тому сею дорогою позволяю собі переслати щирий привіт і побажання.

Хай Богословська Академія у Львові — наслідниця славної Академії Петра Могили — розвиває свою благодійну діяльність на всі простори українських земель, хай розносить славу української науки по цілому світу, хай видає великих борців за віру, правду й волю свого Народу.

Др. Д.м. Левницький.

Львів, дня 6. жовтня 1929. р.

Париж, 7. X. 1929.

Високоповажаний Отче Ректоре!

Повідомлення про відкриття Богословської Академії, присланням якого Ви зробили мені честь, одержав я, на жаль, тільки

сьогодні ранком, тобто якраз день після свята. Тим самим не міг я й післати в час привіт на свято.

В організацію Академії Ви, Високоповажаний Отче Ректоре, певно вложили львину частину Своєї праці. З щирої душі бажаю Вам, собі і цілій нашій Нації, щоб Академія ся причинилася до збереження, піддержання й скріплення внутрішніх духових зв'язків нашої Церкви й Нації з духом Заходу, втілюваним у душі Romae immortalis — єдиної й головної учительки білих народів, організаторки права, будівниці держав, законодавниці найвисшої й найдоступнішої моралі й етики. Quod bonum...

Панейко.

4. ЗВІТИ ЧАСОПИСІВ

EPHEMERIDUM RELATIONES

Вся українська й загранична преса прийняла відкриття Академії дуже прихильно, вважаючи сей акт хвилиною історичної ваги. Найобширніший звіт подав секретар Академії о. Петро Хомин в „Богослові“ 1930, Кн. 1 і 3—4.

Повстання гр.-кат. Богословської Академії у Львові — се подія в життю не тільки нашої Церкви, але й цілого народу першорядної ваги. Се одинока сього роду школа на всіх просторах українських земель, одинока не тільки під сучасну пору, але й одинока від часу славної колись Могиллянської Академії в Києві. Вона й повинна стати наслідницею і переємницею того доброго імені й тієї слави, якою втішалася колись Київська Академія серед своїх і чужих, та має продовжувати започатковану нею давню світлу традицію нашої богословської науки, опертої в своїх початках на католицьких основах. Своєю працею, науковою й виховною, буде вона збогачувати рідну культуру новими цінностями та підсилуватиме благородні змагання цілої нації до можливо як найскорішого здійснення її найвисшого ідеалу тут на землі.

Високопреосвящений Митрополит, реалізуючи отсей черговий великий почин, вибрав догідну пору для оснування Академії. Саме тепер ідуть у цілій католицькій

Церкві сильні змагання піднести богословську науку. Основуються нові католицькі університети, поширюються старі, повстають нові бібліотеки, наукові товариства й ін. Все те вказує, що богословські науки, які колись цвіли таким буйним життям, вертають до давніх своїх світлих традицій, щоби спинити в народах розклад і декаденцію. І в нашому народі — після невдалих зривів до високого лету й після тих страшних ударів, які в останніх літах упали на нас — повстають змагання обновити національне життя на всіх ділянках його творчого виявлення. Ще сильніше відживає давня туга створити свої високі школи, щоби тисячам молоді дати змогу добувати без перепон науку, щоби створити варстат праці для наших наукових сил і щоби, вкінці, завершити та заокруглити наші культурні й наукові досягнення в останніх десятиліттях національного життя. Та створити нині високу школу з усіма потрібними факультетами ми не можемо і, до деякої міри, не сміємо. Для заспокоєння тієї туги народу в час найважшого лихоліття приходить у поміч Церква, та повсякчасна творча сила народу, зо своїм світлим чином — Богословською Академією, маючи при тому не тільки власну, близшу ціль, але й дальшу ціль всенароднього значіння. Звідси той радісний відгомін, який відкриття Академії викликало серед українського громадянства тут у краю, а головно серед нашої політичної еміграції, розкиненої по цілій Європі, яка — відірвана від рідного краю і стоячи в більше безпосередніх психічних відношеннях до нашої недавньої, молоді державности, яку й репрезентує — zareагувала на факт відкриття Академії, стихійно добавуючи в ньому задаток не тільки великого культурного, але й державницького значіння. Належить також — і то з радістю — піднести, що вагу Академії зрозуміла й оцінила назагал красше еміграція наддніпрянська, дарма що у своїй більшості православна, але також серед наших православних братів у польській республіці стрінулася Академія з радістю і прихильністю.

На свято відкриття Академії, що відбулося дуже торжественно і в якому взяли участь крім її Основника, Впреосв. Митрополита, оба наші львівські Владики, Митрополита Капітула, оо. професори Академії з ректором на чолі й багато представників наукових, культурних, політичних і економічних установ, наспіло багато письменних привітів, які для увіковічнення тієї світлої хвилини осьтут поміщуємо. Також подаємо голоси преси, нашої й чужинної, що відгукнулися на те свято, подаючи довші або коротші його описи.

Першу вістку про свято подало львівське „Діло“ (ч. 224, з 9. жовтня 1929.), що в рубриці „З церковного життя“ помістило слідуючий опис свята:

В неділю, 6. жовтня с. р. відбулося у Львові в забудуваннях греко-католицької Духовної Семинарії при вул. Коперника 36. святочне відкриття Греко-католицької Богословської Академії. Свято почалося торжественною Службою Божою, яку відправив о. єпископ Будка в церкві Духовної Семинарії. В год. 12. в полудне зібралися в авлі Духовної Семинарії о. Митрополит Андрій, о. єпископ Будка, о. єпископ Бучко, греко-католицька Митрополіча Капітула, професори Академії з. о. ректором Дром Сліпим на чолі, студенти Академії та численні гості, щоби відбути святочний акт відкриття Академії.

Хор студентів Академії відспівав Лаврівського „Услиши, Господи, глас мой“, по чім виголосив обширний реферат о. ректор Др. Йосиф Сліпий на тему „Значіння й устрій Богословської Академії у Львові“. Змісту сього незвичайно річезового реферату наслідком недостатчі місця передати не можемо. Зазначимо тільки, що завдання Академії поставлені в ньому дуже гідно та доцільно. З черги слідувала хорова продукція студентів Академії, що відспівали Дм. Бортиянського „Господи, хто обитаєт“. О. Хомин відчитав привіти, що наспіли до ректорату з нагоди відкриття Академії. З них нотуємо слідууючі: від о. єпископа-помічника Лакоти з Перемишля, від греко-католицької Капітули в Станиславові, від професорів Богословського Ліцею з Перемишля, від Українського Національно-Демократичного Об'єднання і від його голови Дра Д. Левицького зі Львова, від б. гетьмана Скоропадського з Берліна, від Наукового Т-ва ім. Шевченка зі Львова, від „Рідної Школи“, від артиста проф. Петра Холодного, від т-ва греко-катол. священників „Єдність“ у Львові, від т-ва українських греко-католицьких катихитів, від редакції „Записок ЧСВВ“ і багато інших.

Після відчитання привітів промовив о. Митрополит Кир Андрій. У своєму слові спинився над богословськими студіями, як наукою, і над великими та відповідальними перед історією завданнями Богословської Академії для греко-католицької (уніятської) науки. Закінчив своє слово відчитанням телеграми з Ватикану від кардинала Гаспарі, що передає апостольське благословенство Папи для Академії та її праці. На сьому й закінчено се свято відкриття одинокої нині на українських землях Богословської Академії.

Також львівський „Новий Час“ з дня 21. X. 1929. ч. 117. подав під заг. „Святочне відкриття Гр.-кат Богословської Академії у Львові“ довший і основніший опис свята, подаючи при тому велику вагу тієї високої установи для української богословської науки. Стаття, підписана криптонімною буквою Х., ось як описує ціле торжество:

В неділю, дня 6-го жовтня с. р., відбулося святочне відкриття нової української наукової станиці, а разом найвищої богословської школи на всіх українських землях — Богословської Академії у Львові. Богословська Академія існує вже цілий рік. За той короткий час вона переборола усі початкові труднощі й перепони, закріпила й поглибила свою організацію та, згуртувавши наші найкрасші богословські сили, встала вже витворити правдиво наукову атмосферу й розбудити науковий інтерес серед членів професорської колегії і слухачів і можна сміло сказати, що вона під сим оглядом вийшла вже зі сфери непевности чи проблематичности, а станула на твердий шлях розвитку, який певно заведе її у світле майбутнє та рознесе славу української католицької богословської науки широко по світі. З правного боку забезпечене її існування грамотою Митрополитичого Ординаріату у Львові з 22. лютого 1928.

Апостольський Престол, що прихильно поставився до її оснування, певно також не буде довго отягатися з її затвердженням, що вже й почасті зробив, приславши на відкриття свій привіт і благословення.

Тому, що організація Академії поставлена на зразок модерних заграничних богословських високих шкіл, то й дістане вона — з хвилиною затвердження через Апостольський Престол — право надавати своїм абсолювентам докторські дипломи та стане тим самим науковою централею для всіх наших гр.-кат. епархій. З тої причини повинна вона стати вже тепер предметом жури й належної опіки з боку всіх наших єпископів, що повинні за всяку ціну забезпечити свою високу школу матеріально і вивінувати її в усі засоби наукової праці та збудувати правдивий храм науки, звідки виходили би не тільки святі, але й учені священики.

Свято відкриття складалося з двох частин: торжественної архиєрейської Служби Божої, котру відправив у заступстві Митрополита при сослуженню оо. професорів і численної асисті еп. Н. Будка, та академії, що відбулася в гарно прибраній авлі Дух. Семинарії. За почесним президіяльним столом засів Митрополит на прегарнім троні, маючи по обох своїх боках: еп. Будку і еп.-номіната Бучка. Крім них явилися члени Митр. Капітули, колегія оо. професорів і студенти Академії, львівське духовенство й багато світських гостей — представників наукових і культурних установ.

Свято розпочав хор студентів Академії відспіванням псалми „Услиши, Господи, глас мой“, після чого ректор Академії, о. Др. Йос. Сліпий, виголосив реферат п. з. „Значіння й устрій Богословської Академії“. В тому рефераті подав найважніші точки статуту Академії, відтак начеркнув дальші завдання, які її ждуть на полі наукового досліду усіх богословських дисциплін, головнo-ж тих, що тісно звязані зі східньою Церквою.

Особливий натиск положив на те, що Академію нашу основує Впреосв. Митрополит саме в пору, як у цілому світі ідуть великі змагання — зреформувати й двигнути з повоєнного занепаду на висший рівень університетські студії.

По рефераті слідувала дальша, вокальна точка, псалом „Господи, хто обитає“, після якої секретар Академії відчитав цілу низку привітів, які наспіли на свято.

При кінці сказав промову Митрополит, що поставив перед очі присутніх велике й відповідальне завдання Академії, котра насамперед має допомогти нам стати апольогетами 300-літнього діла нашого церковного З'єдинення, а відтак своїми науковими працями має влекшити так Заходови як і Сходови пізнати нас, що стоїмо на арені, на котру звернені очі всіх, що пильно глядять, які ми — ті східні католики. Схід цікавить те, чи ми справді східні, чи може вже „латинники“, які його зрадили, — а Захід, чи ми правдиві католики, чи переняті духом вселенської Церкви, а при тому чи ми напrawdę східні. На закінчення своєї промови відчитав Митрополит найважнійший привіт, бо привіт і благословення для Академії, яке надійшло від Апостольського Престолу, що приявні прийняли довго невгаваючими оплесками.

Закінчено свято відспіванням гимну „Боже великий, єдиний“.

„Нива“, орган духовенства, помістила в 10. числі за 1929. рік опис свята:

В неділю, дня 6. жовтня с. р. відбулося святочне відкриття нової української наукової установи — Гр.-кат. Богословської Академії у Львові. Існує вона вже цілий рік. На протязі того року вона перейшла основний підготовчий і організаційний процес і, поборовши усі початкові труднощі й перепони, згуртувала наші найкрасші богословські сили та вспіла за такий короткий час витворити поважну наукову атмосферу серед професорської колегії й студентів. Повстання Богословської Академії у Львові се річ під сю пору для уніятської Церкви конечна, не тільки з огляду на самий престиж тієї Церкви, що досі за весь час існування не мала свого висшого наукового середовища, а мусіла скитатися по чужих заведеннях, але також з огляду на змагання цілого нашого народу під Польщею — створити свої високі школи. Академія піднесе українську гр.-кат. Церкву в очах Заходу і Сходу та стане тим світлом, що присвічуватиме не тільки зєдиненим, але й незєдиненим Українцям. Академія має дати новим науковим силам захист і змогу посвятитися виключно науковій богословській праці. В сей спосіб збільшиться наукова продукція й виповниться бодай у части велика прогалина в католицькій богословії на Сході.

Правне її існування забезпечене грамотою Високопреосв. Митрополита з дня 22. лютого 1928. р., а Апостольський Престол, що в засаді прихильно поставився до її оснування, певно також не буде довго зволікати з її затвердженням, що вже й почасті вчинив, приславши на відкриття свій привіт і благословення. Організація Академії поставлена на взір модерних заграничних богословських факультетів і тому вона — з хвилию затверджена Апостольським Престолом — дістане право надавати своїм абсолювентам докторські дипломи. Отже вже і з того огляду стане науковою централею для всіх наших гр.-кат. епархій.

Свято відкриття розпочалося торжественною архирейською св. Літургією, котру відправив у сослуженню оо. професорів і численної асисти еп. Н. Будка. Після того відбулася академія в святочно прибраній авлі Дух. Семинарії. На академії явився Високопреосв. Митрополит, Преосв. еп. Будка і еп.-номінат Бучко, що творили почесну президію академії, члени Митроп. Капітули, колегія оо. професорів з ректором на чолі, львівське духовенство, студенти Академії й світські гості, — представники наукових і культурних установ.

Академію розпочав хор студентів Академії, відспівавши Лаврівського „Услиши, Господи, глас мой“, після чого ректор Академії, о. Др. Сліпий, виголосив реферат п. з. „Значіння й устрій Богословської Академії“. Подавши й пояснивши найважливіші точки статуту Академії, начеркнув ті великі завдання, які її ждуть на полі наукового досліду усіх богословських дисциплін, головню тих, що звязані зі східною Церквою.

По тім, дуже річевім і бадьорім докладі, слідувала дальша, вокальна точка — Бортнянського „Господи, кто обитает“, а після того секретар Академії відчитав цілу низку привітів, які — хоч запрошення на свято були вислані всього два дні наперед — наспіли в доволі показнім числі. Привіт прислали: Преосв. Нярадї з Крижівців, Преосвящ. еп. Лакота, Епископська Капітула в Станиславові, професори Богосл. Ліцею в Перемишлі, гетьман Павло Скоропадський з Берліна, Ректорат університету в Бреслав, Кураторія Укр. Наук. Інституту в Берліні, Наук. Товариство ім. Шевченка, Рідна Школа у Львові, Укр. Нац.-Демокр. Об'єднання, Т-во Катихитів, Т-во „Єдність“ у Львові, Тов. „Просвіта“ в Ужгороді, багато привітів від поодиноких осіб, духовних і світських, між ін. від Вячеслава Липинського, Дра Брашайка з Ужгороду й багато ін.

При кінці промовив Високопреосв. Митрополит, ставлячи перед очі присутніх ту велику й відповідальну задачу Академії, котра має нам допомогти передусім стати апольгетами 300-літнього діла нашого церковного зєдинення. Займаючи центральне місце між Сходом і Заходом, стоїмо немов

на арені, на котру звернені очі так Сходу як і Заходу. Православний Схід глядить, які ми — ті „латинники, що їх зрадили“, а католицький Захід рад-би знати, чи ми правдиві католики та чи переняті духом Вселенської Церкви. Відповідь одним і другим має дати Академія, котра своїми науковими працями має засвідчити перед світом, що ми справжні католики, хоч і східнього обряду, має влекшити Заходові пізнати Схід, а нас приготувати до місійної праці на Сході.

На закінчення своєї промови відчитав Митрополит найважливіший привіт, бо привіт і благословення для Академії, яке надійшло від Апостольського Престолу.

Закінчено свято відспіванням гімну „Боже великий, єдиний“.

„Діло“ помістило в ч. 230. з дня 16. жовтня 1929. довшу й основну статтю про причини й потреби повстання Академії п. з. „Греко-катол. Богословська Академія у Львові (з нагоди її відкриття)“. Криптонімний автор К. Д. пише ось що:

Як вже донесло перед кількома днями „Діло“, в неділю 6. жовтня с. р. відбулося в мурах гр.-кат. Духовної Семінарії святочне відкриття Греко-католицької Духовної Академії у Львові. Подія се так важна у культурному розвитку української нації в Галичині, що заслугує, щоби над нею спинитися та зазнайомити з нею наше громадянство. На наших очах реалізує о. Митрополит — при запопадливій та ревній співпраці о. ректора Дра Сліпого — діло, якому в історії нашої культури може рівнятися хіба лише заснування Київ-Могилянської Академії в I. пол. XVII. ст.

Повстання Греко-католицької Богословської Академії у Львові стоїть у тіснім звязку з нашою університетською справою. Коли 1919. р. усунуено українські катедри з лвівського університету, тоді позбавлено також гр.-кат. Церкву тих прав на богословським факультеті, які вона досі там мала, себто права до половини професорів сього виділу. Світська академічна молодь — при допомозі українських учених — організує тоді тайний український університет, а для богословської молоді покликуює о. Митрополит до життя в мурах Духовної Семінарії тимчасово богословський виділ у надії, що з хвилию заснування публичного українського університету у Львові ввійде він у склад будучого університету. До 1928. р. існував богословський виділ, не маючи ні свого статуту, ні кріпких матеріяльних основ; з konieczности він сповняв лише завдання дієцезального ліцею — себто виховував душпастирів, без аспірацій бути розсадником богословської науки.

З одного боку праця в сих невеликих розмірах показала, що існують у нас всі дані створити висшу богословську школу з повним університетським характером, а з дру-

того боку всесторонній культурний розвій нашої нації ставив категоричне домагання створити принайменше для богословських наук інституцію, яка, крім практичної ціли—виховувати душпастирів, стала би розсадником богословських наук та давала би Церкві свіжий нарибок учених богословів. На Львів мусів спасти обов'язок створити сього роду інституцію, коли зважитися, що на цілій земській кулі, на всіх 9 греко-католицьких дієцезій Галичини, Підкарпаття й Америки нема ні одної духовної академічної школи, яка ставила би собі висше намічену ціль. Створення висшої богословської наукової інституції стало konieczністю з огляду на завдання, які під теперішню хвилю та в найближшій майбутности ставить собі наша Церква в Галичині, а саме — зреалізувати на українських землях велику ідею церковної єдності, не допустити до того, щоби ся ідея стала на наших землях предметом експериментів різних псевдо-уній, біригуалізмів і т. д., а вкінці, щоби оживити та засадити релігійне життя на територіях духового запустіння, яке оставить по собі більшовизм. Церква, перед якою в майбутности така місія, мусіла подбати про створення наукового богословського осередка в серці наших західніх земель у Львові.

Чи й привернення 2—3 Українців-професорів на богословським відділі львівського університету могло би заспокоїти ці потреби тоді, коли всі студії на польських університетах ведуться під кутом інтересів польського римо-католицького Костела, при узглядненню лише інтересів польської науки? Ясно, що ні! Такі потреби міг заспокоїти тільки окремий греко-католицький відділ на українським університеті, бо лише там міг би він мати свободу організації студій. Перед нашими богословами стоїть обов'язок не лише віддатися студіям католицької богословії взагалі, але католицької богословії у приноровленню до релігійного життя українського народу зокрема. Де можна би розвинути студії догматики нез'єдиненого Сходу, а передусім нез'єдиненої України, історії східного церковного права з узглядненням українських питомостей, історії Унії, вільної інтерпретації московських та польських істориків, історії українського церковного мистецтва, східної патристики, святого Письма у словянським тексті або й нашого обряду — як не у власній Богословській Академії? Якщо наші богословські студії не мали заснітитися, а наша Церква не мала датися звести до якогось провінціального типу, без власної індивідуальности і без завтра — конечним було взятися за се велике діло.

І хтож міг його зреалізувати, як не теперішній Митрополит нашої Церкви, безперечно історична вже постать в історії нашого культурного життя I. половини XX. ст. Користаючи з постанов церковного права та конкордату,

о. Митрополит при кінці 1927. р. поручив о. ректорови Дрови Сліпому опрацювати статuti Академії. Опрацьовані та приняті професорською колегією дотеперішнього богословського віділу статuti потвердив о. Митрополит і 22. лютого 1928. р. оголосив їх в Архиепархіяльних Відомостях, чим сталися вони для дієцезії законом.

Організація Академії оперта на взорах католицьких університетів. На чолі Академії стоїть ректор, іменований Митрополитом на 3 роки, та декан, вибираний професорами на рік, — оба зпоміж звичайних професорів Академії. Професорську колегію творять: 12 звичайних і 6 надзвичайних професорів та доценти; всі вони мусять бути габілітовані, лиш у виїмкових випадках може Митрополит, на пропозицію професорської колегії, іменувати визначні наукові сили звичайними професорами без габілітації. Академія тішиться широкою самоуправою, бо професора навіть Митрополит може усунути лише по переведенні канонічним процесі. Катедрами є заступлені всі ділянки греко-католицьких богословських наук з угляденням вивчення релігійного та церковного життя на Україні. При катедрах існують наукові семінарі та просемінарі. Слухачі можуть кінчити свої студії на річних іспитах (5 літ), або по скінченню тих добути ще науковий степень по написанню наукової дисертації та зложенню строгих іспитів (рігоровів).

Академічний рік 1928/9 був посвячений організації Академії. З подивугідним запалом взялися дотеперішні не-габілітовані професори богословського віділу до праці, щоби згідно зі статутом перевести свої габілітації. Деякі з них вже osiąгнули габілітації, інші є на покінченню. З кінцем академічного року організація поступила вже так далеко наперед, що з початком академічного року 1929/30 можна було приступити до публичного відкриття Академії. Ректором Академії на 3 роки іменував Митрополит її організатора о. Дра Йосифа Сліпого, звичайного професора догматичної богословії, деканом на сей рік вибрала професорська колегія о. Дра Спирідона Кархута, звичайного професора церковно-словянської мови. Нині має Академія 4-ох звичайних професорів та число їх в найблизшій будуччині подвоїться, бо габілітації кількох професорів вже добігають до кінця. Завдяки печаливій опіці о. Митрополита стягнуто до Львова визначні богословські сили з провінції, а навіть з чужих дієцезій, а Академія фінансово стає на щораз кріпших основах. Наукові семінарі дістають своє вивінування, як льокалі, бібліотеки, а богословська молодь здобуває собі з кожним днем зрозуміння для наукової праці.

Перші леди скептицизму та недовіря у власні сили проломано. На наших очах твориться богословсько-наукова інституція, що своїм значінням переходить вузькі межі львівської дієцезії, стає власністю не лише нашої галицької цер-

ковної провінції, але усіх греко-католиків Українців. Висловом розуміння сеї історичної події в життю українського католицизму були численні привіти від провідних українських інституцій, від духовних та світських діячів, від єпископів: Преосв. Нярадого й Лакоти, а передусім признання та благословення від Апостольської Столиці, яке наспіло в день отворення Академії.

Свято відкриття Академії найшло свій відгомін і в чужинній пресі. М. ін. впливовий римський щоденник „L'Osservatore Romano“ приніс в ч. 227. за 28. листопада 1929. докладний опис свята, покладаючи на Академію надії відносно місійної праці на Сході. Подаємо сей опис в італійському оригіналі:

Significativa cerimonia a Leopoli (nostre informazioni). Leopoli 24. — Con la benedizione del Santo Padre mandata da S. Em. il Cardinale P. Gasparri, Segretario di Stato, la festa dell'inaugurazione dell'Accademia Teologica grecocattolica in Leopoli è riuscita solennissima.

Il Pontificale per l'occasione è stato celebrato, con tutto lo splendore del rito bizantino, nella chiesa del Seminario dal Vescovo Mons. Budka, in concelebrazione coi Revmi Padri professori ed in presenza di una numerosissima assistenza di chierici che prestavano servizio. Erano anche intervenute molte alte personalità ecclesiastiche e civili.

Dopo la santa Messa e l'invocazione allo Spirito Santo tutti si sono recati all'ampio salone del Seminario splendidamente addobbato per la solenne inaugurazione dell'Accademia. Fra fiori, ghirlande e luci troncheggiava la grande immagine di San Josafat assieme a quella del Santo Padre Pio XI. Mons. Andrea Szeptyckyj, Arcivescovo-metropolita, col suo neo-eletto coadiutore Mons. Buczko, Vescovo titolare di Cada, e Mons. Budka avevano preso il posto di onore. Erano presenti: il Capitolo della Cattedrale al completo, il corpo dei Revmi Professori col decano, dott. Karchut ed il rettore P. dott. Slipyj; erano intervenuti pure rappresentanti degli istituti culturali e scientifici, ecclesiastici e civili, numerose personalità del mondo scientifico, professori e insegnanti. Vi erano pure il grande Seminario (oltre 170 persone) ed il piccolo Seminario (90 alunni) ed altri ospiti ancora.

Secondo il programma della festa, il coro dei giovani seminaristi ha eseguito il canto del „Exaudi Domine“ del maestro Lauriinskyj (Лаврівський). Dopo il salmo, il nuovo Rettore prof. dott. Slipyj, tenne un discorso sul tema: Importanza e organizzazione dell'Accademia. Il Rettore Magnifico ha esposto ed esaminato tutti i punti dello Statuto dell'Accademia stessa, la quale si è organizzata sul modo delle altre Università cattoliche d'occidente. Poi ha parlato dello scopo e dello sviluppo delle scienze ecclesiastiche ai giorni nostri, grazie alle

cure ed al lavoro instancabile del regnante Pontefice, il gloriosissimo Pio XI: „Non tanto per difendere la nostra fede — ha detto l'oratore — ma anche per indicare la vera luce a quelli, che si sono staccati dalla Madre Chiesa“. L'Accademia ha quindi un gran lavoro da compiere: Educare i sacerdoti santi, dotti, ed anche far rifiorire lo studio delle scienze ecclesiastiche orientali.

Segue una seconda audizione vocale dei giovani leviti, dopo a quale si dà lettura dei numerosissimi telegrammi arrivati: da Mons. Njaradi, Vescovo di Krizevci, da Mons. Lacota, Vescovo titolare e coadiutore di Przemysl, dal Capitolo della cattedrale di Stanislav, dal Rettore dell'Università di Breslau, dal Direttore dell'Istituto Szewczenki di Leopoli, dalla Società dei sacerdoti catechisti, dalla Società sacerdotale „Unitas“ ecc.

In fine prese la parola il Metropolita Mons. Szeptyckyj, Arcivescovo di Leopoli per gli Ucraini: attirò l'attenzione degli intervenuti alla grande importanza della Accademia teologica per lo sviluppo delle scienze ecclesiastiche, per la propagazione della vita cattolica e per l'unione dei fratelli separati. Il grande compito dell'Accademia sarà di dare incremento all'azione unionistica, difendere le vie seguite dalla santa Unione da tre secoli, correggere quello che già è fatto, completare ciò che ancora manca, così da poter raggiungere al più presto la desideratissima unione delle Chiese. Allora l'Accademia potrà preparare molti missionarii per lavorare nel vicino oriente.

Найбільше читаний у цілім світі французький тримісячник „Revue des sciences Philosophiques et Théologiques“ — видаваний Домініканами з Saulchoir, Кайн в Бельгії — помістив (том XIX 1930, ст. 183—4) з нагоди відкриття Академії слідуюче:

Université. — Depuis plusieurs années, la Rev. sc. ph. th. recense régulièrement la revue Bohoslovia (=Théologie), publiée sous la direction du Prof. Slipyj par les professeurs de la faculté ukrainienne de théologie de Léopol (Galicie orientale). Cette faculté, et avec elle les études théologiques dans l'Eglise catholique ruthène, viennent d'être définitivement organisées sous le patronage et avec l'appui de Mgr. Szeptyckyj, métropolitain de Léopol: une Académie, „Graeco catholica Academia theologica“, est constituée afin de „fournir une préparation scientifique adéquate aux candidats à l'état ecclésiastique dans le rite ruthène, et de procurer aux Ukrainiens catholiques les moyens de développer les études théologiques supérieures“.

L'Académie comporte comme personnel douze professeurs ordinaires, six professeurs extraordinaires et quelques lecteurs (docteurs passant leur examen d'agrégation). Les études durent cinq ans. Les élèves au nombre 170 vivent en commun

dans un Séminaire annexé à l'Académie, le plus grand Séminaire certes de tout l'Orient catholique. Cf. les statuts qui viennent d'être publiés: *Graeco-catholica Academia theologica eiusque status et constitutiones* (texte ukrainien et latin), par J. Slipyj, Léopol 1930; in—8°, 30 pp.

A la séance inaugurale, en octobre dernier, le recteur J. Slipyj, déjà connu en Occident par ses publications, a montré ce que représente une Université dans la tradition catholique, et l'importance que prend la nouvelle création pour le peuple ukrainien. Mgr Szeptyckyj souligna à son tour nette importance au point de vue de l'étude des anciennes traditions orientales et de l'apostolat de tout l'Orient slave.

C'est en ce sens que sont orientées les études: théologie spéciale des Pères grecs, liturgie orientale, histoire de l'Union, théologie de l'Orient séparé, art de l'Orient chrétien, etc. On y veut unir, tout en les distinguant, l'influence de la Byzance chrétienne et l'élément propre de l'Ukraine.

De ce centre chrétien ainsi équipé, on peut prévoir la fécondité, puisque déjà annexée à Bohoslovnia, paraissait une collection de monographies très précieuses (*De principio spirationis in SS. Trinitate*, du Dr. Slipyj; *Grammaire philologique du paléoslave*, du Dr. Karchut; récemment, une *Herméneutique biblique*, du P. Laba, et une traduction des oeuvres ascétiques de S. Basile par Mgr. Szeptyckyj). La *Nyva*, revue spirituelle mensuelle du clergé ukrainien, est désormais sous la direction du Prof. Slipyj et de ses confrères de l'Académie.

В „Nouvelle revue théologique“ з 1. червня 1930, редактованим бельгійськими Єзуїтами, читаємо знову таку оцінку:

Opusculum Dr. J. Slipyj, *Graeco-katolicka bogoslovska Akademija i ч statuti* (*Graeco-cath. Academia theol. eiusque status et constitutiones*). Lviv, 1930, (24×17 cm), 30 p. de trente pages n'est pas sans intérêt, car il nous fait connaître une oeuvre qui pourra exercer une grande influence sur l'avenir de l'Eglise slave du rit grec uni. Il s'agit de la fondation de l'Académie théologique gréco-catholique de Lwow en Galicie (Pologne), la première de faculté de théologie des Ukrainiens (Ruthènes) catholiques du rit gréco-slave. L'institution témoigne de la culture du clergé gréco-catholique ruthène; on y verra surtout la preuve de la hauteur de vue de celui qu'on appelle le „Moïse ruthène“, le métropolite Mgr Chepticki. — L'ouvrage s'ouvre par quelques considérations (en ruthène) sur l'importance de la nouvelle faculté pour l'Eglise et pour la nation ruthène; elles sont du premier recteur de l'Académie, le prof. Dr. Slipyj, bien connu par ses études dogmatiques sur des questions controversées. Viennent ensuite les statuts de l'Académie, texte ruthène et traduction latine; l'organisation est celle des autres facultés de théologie catholiques (les cours sont de cinq années), mais

avec une attention plus spéciale pour les choses de l'Orient chrétien — Que la nouvelle Académie reçoive ici nos vœux de prospérité croissante. — *R. Pate, S. J.*

„Theologische Revue“ Nr. 5, 220/1 1930, що правильно подає оцінки найновішої богословської літератури, подає своїм читачам ось таке звітлення:

Griechisch-katholische Akademie in Lemberg. Nachdem sich die nach dem Kriege von der ukrainischen Bevölkerung in Lemberg gegründete Universität neben der national-polnischen nicht halten konnte, wurde unter dem Protektorat des Metropolitens Andreas Szeptyckyj eine griechisch-katholische theologische Akademie gegründet. Sie setzt sich zum Ziele, der ukrainischen Bevölkerung Geistliche ihres (des ruthenischen) Ritus zu geben. Die theologischen Studien dauern zehn Semester. In den Statuten der Akademie sind 12 ordentliche und 6 ausserordentliche Professuren vorgesehen. Die Promotions- und Habilitationsordnung entspricht etwa der im alten Österreich üblichen. Die Hörerzahl beträgt augenblicklich 170. Naturgemäss kommt der Akademie eine besondere Mission für den katholischen slavischen Orient zu. Sie hat denn auch in den Vorlesungen wie in ihrem sonstigen wissenschaftlichen Programm der Erforschung der alten und gegenwärtigen Kirche des Orients einen breiten Raum gewährt. Sie ist auch schon mit namhaften wissenschaftlichen Arbeiten an die Öffentlichkeit getreten. So übernimmt sie die Herausgabe der 1923 von Prof. Dr. Slipyj (dem Organisator und derzeitigen Rektor der Akademie) gegründeten Zeitschrift *Bohoslovja*, deren teils in lateinischer teils in ruthenischer Sprache erscheinenden Artikel sowohl für die historische wie für die systematische Theologie bedeutend, insbesondere aber für die Kenntnis der orientalischen Theologie unentbehrlich sind. Ein weiteres wissenschaftliches Organ der Akademie ist die Serie *Opera theologicae Societatis Ucrainorum*, von der bisher sieben Nummern vorliegen.

Французький щоденник „La Croix“ з 12. VI. 1930 ч. 14504 приніс довшу статтю про значіння львівської Богословської Академії.

L'Académie de théologie des gréco-catholiques de Léopol. A Léopol (Lwow, en Galicie orientale, Pologne), le Séminaire archidiocésain gréco-catholique (ou de rite ruthène) a été transformé en haute Ecole de théologie. A vrai dire, les traditions de ce Séminaire furent toujours universitaires, mais avec le temps et les difficultés de différents ordres, grandissant toujours, Mgr le métropolitain Szeptyckyj, ainsi que le corps des directeurs et professeurs ont jugé qu'il valait infiniment mieux concentrer tout le travail de la préparation du jeune clergé

ukrainien de Galicie, autour d'un seul foyer, que de maintenir l'ancien système, jadis en vigueur, en Autriche, qui faisait des Séminaires de simples internats ecclésiastiques, et livrait toute la charge de l'enseignement à des Facultés de l'Etat.

A plus d'un titre, l'ouverture de la haute Ecole ou, comme l'on dit là-bas, de l'Académie ukrainienne gréco-catholique de théologie, mérite d'éveiller l'attention des catholiques d'Occident.

D'abord, il est infiniment utile que les Ukrainiens de Pologne, qui ne possèdent jusqu'à présent, aucune haute Ecole qui leur soit propre, puissent débiter dans cette voie, sous les auspices de l'Eglise. Cela est de la plus ancienne, et de la meilleure des traditions, et la comprendra et l'appréciera à son juste titre quiconque connaît les travaux des PP. Denifle ou Mandonnet sur la part prépondérante de l'Eglise dans la création des vieilles Universités d'Occident et sur le rôle que la „Pagina Sacra“ d'autrefois, la théologie, y a joué pour le plus grand bien de la formation intellectuelle et morale de la chrétienté et voire même de notre monde moderne. En ce qui regarde les Ukrainiens, cela est d'autant plus un fait réjouissant et nécessaire, qu'ils sont ailleurs, au delà de la frontière polonaise, l'objet à la fois des brutalités et des avances des bolchevistes qui, tout en voulant se créer des justes aspirations nationales de ceux-ci un instrument de propagande politique, hostile au christianisme, en général, et à l'Eglise catholique, en particulier, multiplient, cependant, les fondations artistiques, littéraires et scientifiques qui, à Kiev, ou ailleurs, en Ukraine soviétique, doivent, selon leurs désirs, leur assurer, semblerait-il, le monopole de la renaissance nationale ukrainienne.

L'Eglise catholique qui, par l'Union religieuse, a sauvé jusqu'ici l'âme nationale ukrainienne, n'oublie pas de montrer ainsi, par l'organe autorisé de ses représentants nés, qu'elle songe également aujourd'hui à coopérer efficacement au relèvement de cette nation et à tous ses besoins.

Mais la création de l'Académie de théologie gréco-catholique (c'est le nom un peu étrange, pour nous, que l'on donne là-bas aux catholiques de rite ruthène) comporte encore une autre signification. Elle rentre dans le réseau, toujours plus serré et toujours plus universellement répandu sur le monde, des Facultés libres catholiques. Depuis que S. G. Mgr Baudrilart leur a consacré un livre, leur nombre a immensément grandi. Non seulement la France et la Belgique, où leur institution est née, mais la Hollande, la Pologne, l'Italie, la Chine, le Japon, etc., en sont maintenant dotés. Cela marque une vigoureuse reprise de la vie intellectuelle et de l'activité scientifique dans l'Eglise: cela signifie aussi sa volonté de juger librement de tout le mouvement intellectuel laïque de notre temps.

Il est souverainement heureux que l'Union ruthène, cette portion sinon la plus ancienne, du moins la plus nombreuse des chrétientés catholiques orientales et le symbole vivant de

l'action bienfaisante de l'Eglise chez les Slaves, ait été en mesure d'emboîter si rapidement le pas aux côtés d'autres régions catholiques et qu'elle ait pu offrir à ses enfants, si souvent martyrisés et abaissés, une institution de si haute portée. Assurément, cette race ardente et bien douée, que sont les Ukrainiens, saura mettre à profit le nouveau champ d'action qui lui est offert. Déjà, l'activité scientifique augmente rapidement dans le jeune clergé ukrainien et la Société scientifique d'études théologiques, qui a pris siège auprès de l'Académie et qui unit les professeurs de celle-ci à d'autres savants catholiques ruthènes, montre bien, par le nombre et la valeur de ses publications, ce que l'on peut attendre de prêtres distingués, tels que les PP. Slipyj, recteur de l'Académie, connu par ses nombreux travaux publiés soit en latin, soit en ukrainien, soit en allemand; Myszkowskyj, Haluszczynskyj; Laba, qui autrefois fut à Fribourg; Kharckut, philologue slavisant renommé; Sampara et autres. C'est assez dire que S. Em. Mgr le métropolitain André Szeptyckyj, que nous avons, il y a cinq ans, entendu chanter le *Credo* grec à Notre-Dame de Paris, pour le jubilé du Concile de Nicée, et dont personne n'ignore l'action profonde et si apostoliquement avisée dans tout ce qui touche d'éclosion moderne de l'action unioniste dans l'Orient slave, n'a pas craint de faire paraître dans les collections de cette Société sa magistrale traduction des oeuvres ascétiques de saint Basile. La Société publie d'ailleurs également une revue trimestrielle de théologie, la *Bohoslovja* sous la direction du P. Slipyj, revue qui par sa tenue et la valeur de ses études, publiées en diverses langues, soutient magnifiquement la comparaison avec des revues similaires de l'Occident. On y découvre, quelquefois, aussi, en français ou en ukrainien, la prose toujours intéressante du R. P. Schryvers, le Rédemptoriste belge de rite oriental, fixé en Galicie en qualité de vice-provincial de cette branche des plus intéressante des Fils de Saint-Alphonse et dont l'éloge, comme auteur ascétique, n'est plus à faire.

Un bref article ne peut pas tout énumérer. Il ne peut être, hélas ! qu'une esquisse dont le seul but est de donner un goût de „revenez-y“. C'est pourquoi, hâtons-nous de dire l'essentiel.

Le principal intérêt de la haute Ecole ecclésiastique ruthène de Léopol nous semble être sans amoindrir ou diminuer le moins du monde la valeur suffisamment importante des considérations exposées plus haut, celui en somme de nous offrir un premier noyau d'une Faculté catholique orientale, menée spontanément par des catholiques orientaux et précisément à Léopol.

Celui qui, il y a quelque temps encore, se serait figuré qu'en pénétrant au Séminaire ruthène de Léopol, il y trouverait les traces authentiques de l'enseignement d'une théologie tirée des Pères grecs, par exemple, se serait cruellement trompé. Si, ayant vu les grands centres scientifiques de la pensée reli-

gieuse chez les catholiques d'Occident, Paris, Louvain ou Fribourg, et si, y ayant pris joyeusement sa part à la restitution de la place qui lui est due à l'immortelle scolastique de saint Thomas d'Aquin, il se serait imaginé qu'en venant chez les byzantino-ruthènes catholiques de Galicie il y trouverait, avec saint Thomas, quelque chose d'analogue de fait pour la pensée patristique de l'Orient catholique, il aurait été amplement déçu. Les manuels, devenus archiclassiques dans les maisons d'éducation ecclésiastique d'Allemagne, par exemple, y régnaient en maîtres. C'est que le Séminaire devait se conformer au régime en vigueur à la Faculté officielle de Léopol et que les Facultés de ce genre ne se donnaient pas une peine par trop grande. Evidemment, qu'avec ce système, le clergé ukrainien grandissait dans un étrange amalgame d'observances orientales et de mécanisation mnémotechnique, empruntée aux manuels occidentaux, sans jamais pouvoir sortir librement d'entre les murailles matérielles qui l'enserraient de part et d'autre. Ce qu'il y avait de vital des deux côtés lui demeurait comme interdit.

Le mal si peu conforme aux grands principes de l'Eglise catholique qui élève, amplifie, illumine, attire et parachève tout germe bon et précieux, fut rapidement aperçu par l'attentif regard du métropolite, Mgr Szeptycky. Il décida donc d'élever tout d'abord un jeune clergé qui aurait puisé les sèves les plus nourricières aux Facultés catholiques de l'Occident — un peu à chacune d'elles, — afin de commencer, avec son aide, la restauration, par son fond le plus intime, de la pensée catholique orientale, étant pour cela en harmonie avec les grandes directives pontificales sur la restauration similaire des études théologiques en Occident. Ainsi, son initiative prenait source aux mêmes besoins et aux mêmes idées inspiratrices qui préridèrent à la création de l'Institut pontifical oriental et à tout le mouvement contemporain occidental en faveur de la connaissance de l'Orient.

L'heure des réalisations étant venue, et l'institution de l'Académie en question, la marque peut être mieux qu'autre chose, il nous plaît singulièrement de voir et de pouvoir déclarer que, désormais, à Léopol, la liturgie orientale catholique cessera d'être une simple formule; que l'histoire ecclésiastique et l'art religieux de l'Orient y trouveront place dans la formation du jeune clergé; que la mystique catholique orientale y sera étudiée pour le plus grand profit et la plus grande diffusion de la pratique des conseils évangéliques dans le sein de cette nation naturellement pieuse et aux vocations riches et variées qui, jusqu'à présent, du moins, avaient de la difficulté à être comprises et fixées; que l'Orient séparé n'y serait pas oublié; que le zèle apostolique y croîtra, donc, en proportion des fondements intellectuels qui le viendront favoriser; qu'enfin, une synthèse de la pensée des Pères grecs, et de celle des

Docteurs latins, s'y essayera pour l'illumination de tous les coeurs et de toutes les intelligences slaves, ces Slaves que les précisions par trop sèches et trop rigoureuses quelquefois, dans leurs façons de s'exprimer, de telle ou telle école d'Occident, fatiguent sans éclairer.

C'est donc une grande oeuvre catholique qui est heureusement née, à Léopol. Et il est heureux qu'elle soit née justement ici où tant d'influences viennent se croiser et, quelquefois, se heurter, depuis des siècles, et où, auprès de sa cathédrale Saint-Georges, vit et travaille un des maîtres de l'Action catholique contemporaine, comprise dans son sens le plus sublime et le plus profond, Mgr Szeptyckyj.

Saint Thomas et saint Jean Damascène! Ces deux portraits qui ornèrent la salle, où se fit l'inauguration de la nouvelle année scolaire, ces deux noms que le recteur, le R. P. Slipyj aime à associer dans son recueil d'études, *Voies de renouvellement*, et que le *Bohoslovja* porte à son frontispice, nous garantissent, tout en symbolisant très exactement la portée et l'idée maîtresse de la nouvelle Académie, que, désormais, ce ne seront plus de sèches nomenclatures que le visiteur trouvera au Séminaire de Léopol, nomenclatures exactement pareilles à celles qu'il aurait pu trouver ailleurs, sur son long parcours, dans maint établissement pas très florissant. Le programme des cinq années d'études théologiques, la valeur personnelle des professeurs, leurs cours qui s'impriment déjà, tout cela nous garantit que, dans ce très proche Orient catholique ruthène, les grandes pulsations contemporaines de l'Eglise universelle, qui cherche à donner toujours plus de vie fraîche et limpide à ses enfants, se font parfaitement bien sentir, au même titre et à la même heure que chez nous.

D'ailleurs, si même nous n'avions pas les programmes de l'Académie, les publications de ses professeurs, les règlements du Séminaire qui lui est adjoint; si nous n'avions pas pu juger par le dedans, en approchant les hommes et les institutions, le milieu enfin, assez pour le deviner ou le connaître assez aussi, pour saisir le sens des belles cérémonies qu'il nous y fut donné de voir; il nous suffirait, ainsi qu'à des hôtes plus hâtifs, de visiter la maison où se concentre le Séminaire, l'Académie, la Société d'études théologiques et mainte autre création, pour porter un jugement de plus élogieux sur ce que nous décrivons. Il nous suffirait de prier dans la vieille église du Séminaire, remise à neuf et décorée de peintures qui s'harmonisent si bien avec ce vieux barocco oriental du XVIII-e siècle, qu'on lui remarque et qui lui donne un cachet de violette quelque peu desséchée. Il nous suffirait de nous arrêter, enfin, longuement dans la chapelle du Séminaire, spécialement réservée aux jeunes lévites, où l'art chrétien moderne de l'Orient est venu prouver éloquemment que l'Eglise catholique continue

à être pour les Ruthènes ce qu'elle fut de tous temps à d'autres peuples, la mère et la protectrice de toute réelle beauté: *Mater pulchrae dilectionis*, pourrait-on dire en lui appliquant l'hommage qui convient à son type, Marie. C'est un hommage, dont la délicate et mystérieuse portée pleine d'ample signification est spécialement faite, il nous semble, pour charmer d'un charme virginal les âmes de l'Orient. Vraiment, toutes ces choses que nous avons vues à Léopol, chez les Ruthènes catholiques, sont belles et bonnes.

Et ajoutons tout de suite que, pour ce qui est de la grande église du Séminaire ruthène, elle marque déjà le rayonnement extérieur de la nouvelle Académie. Tous les dimanches, à 11 h. $\frac{1}{2}$, une messe avec instruction appropriée, une „divine liturgie“, y réunit l'élite de la jeunesse universitaire laïque de langue ukrainienne et de rite ruthène. Ces centaines de jeunes gens, on ne peut certainement pas les aborder, surtout aujourd'hui, sans préparation intellectuelle fraîche et spéciale. Ils risquent de se perdre dans les brumes de cet intellectualisme de l'Europe orientale que les nouveaux rayons de la pensée chrétienne n'arrivent presque pas à percer. Mais à l'Académie ses professeurs sont là. Ils peuvent leur parler le langage qu'il faut, et déjà nombre d'entre eux vinrent se presser avidement à la première des „liturgies“ universitaires ruthènes. C'est un premier et fécond rayonnement extérieur de la nouvelle haute École ecclésiastique qui, au jour de son inauguration, fut bénite par le Saint-Père.

Також французький місячник „Unité des Églises“ — Paris помістив обширну статтю про Академію, подаючи також багато знімок.

L'Académie de théologie des gréco-catholiques de Lwow.

À Léopol (Lwow), en Galicie orientale (Pologne), le Séminaire archidiocésain gréco-catholique a été transformé en Haute Ecole de théologie. À vrai dire, les traditions de ce Séminaire furent toujours universitaires, mais, avec le temps et la multiplication des difficultés de tout ordre, Mgr le métropolite Szeptycky et le corps des directeurs et professeurs ont jugé qu'il valait infiniment mieux concentrer l'oeuvre de formation du jeune clergé ukrainien autour d'un seul foyer, que de maintenir le système jadis en vigueur en Autriche, qui réduisait les Séminaires à n'être que des pensions ecclésiastiques et abandonnait l'enseignement à des Facultés de l'Etat.

Pourquoi cette Académie? À plus d'un titre, l'ouverture de la Haute Ecole ou, comme l'on dit là-bas, de l'Académie ukrainienne gréco-catholique de théologie, mérite d'éveiller l'attention des catholiques d'Occident. D'abord, il est infiniment utile que les Ukrainiens de Pologne, qui ne possèdent jusqu'à présent aucune Haute École qui leur soit propre, puissent débiter

dans cette voie sous les auspices de l'Eglise¹⁾. Cela est de la plus ancienne et de la meilleure tradition, et la comprendra et l'appréciera selon son importance quiconque connaît les travaux des PP. Denifle ou Mandonnet sur la part prépondérante de l'Eglise dans la création des vieilles Universités d'Occident et le rôle que la *Pagina Sacra* d'autrefois, la théologie, y a joué pour le plus grand bien de la formation intellectuelle et morale de la chrétienté, voire de notre monde moderne. En ce qui regarde les Ukrainiens, cela est d'autant plus un fait heureux et nécessaire, qu'ils sont ailleurs, au delà de la frontière polonaise, l'objet à la fois des brutalités et des avances des bolcheviks. Les Soviets ont voulu tabler aussi sur les justes aspirations nationales des Ukrainiens astreints à leur régime et en faire un instrument de propagande politique, hostile au christianisme en général et à l'Eglise catholique en particulier. Ils multiplient les fondations artistiques, littéraires et scientifiques qui, à Kiev ou ailleurs en Ukraine soviétique, accaparent, sans y réussir, le monopole de la renaissance nationale ukrainienne. L'Eglise catholique, qui, par l'union religieuse, a sauvé jusqu'ici l'âme nationale ukrainienne, n'oublie pas de montrer ainsi, par l'organe autorisé de ses représentants-nés, qu'elle songe également aujourd'hui à coopérer efficacement au relèvement de cette nation et à tous ses besoins.

Mais la création de l'Académie de théologie gréco-catholique (c'est le nom, un peu étrange pour nous, que l'on donne là-bas aux catholiques de rit ruthène) porte encore une autre signification. Elle rentre dans le réseau, toujours plus serré et toujours plus universellement répandu, des Facultés libres catholiques. Depuis que S. G. Mgr Baudrillart leur a consacré un livre, leur nombre a grandi immensément. Non seulement la France et la Belgique, où leur institution prit essor, mais la Hollande, la Pologne, l'Italie, la Chine, le Japon, etc., en sont maintenant dotés. Cela marque une vigoureuse reprise de la vie intellectuelle et de l'activité scientifique dans l'Eglise; cela indique de même sa volonté de juger librement le mouvement intellectuel laïque de notre temps.

Maitres d'élite; productions scientifiques de première valeur. Il est souverainement heureux que l'Union ruthène, cette portion, sinon la plus ancienne, du moins la plus nombreuse des chrétientés catholiques orientales et le symbole vivant de l'action bienfaisante de l'Eglise chez les Slaves, ait été en mesure d'emboîter si rapidement le pas aux côtés d'autres régions catholiques et qu'elle ait pu offrir à ses enfants, si souvent martyrisés et opprimés, un établissement d'une telle envergure.

¹⁾ Les Ukrainiens catholiques disposent, à part Lwow, de deux Séminaires en Pologne, à savoir Peremyśl et Stanisławów; de deux autres en Tchécoslovaquie, Ushorod et Prjasiv, et d'un Séminaire en Yougoslavie, à Krijevci.

Assurément, cette race ukrainienne ardente et bien douée saura cultiver le nouveau champ d'action qui s'ouvre devant elle. Déjà l'activité scientifique augmente rapidement dans le jeune clergé ukrainien, et la *Société scientifique d'études théologiques*, qui a pris siège auprès de l'Académie et qui unit les professeurs de celle-ci à d'autres savants catholiques ukrainiens, montre bien par le nombre et la valeur de ses publications ce que l'on peut attendre des prêtres distingués tels que les PP. Slipyj, recteur de l'Académie, connu par ses nombreux travaux en allemand; Myszkowskyj, Haluszczyński, Karchut, philologue slavisant renommé; Laba, qui autrefois fut à Fribourg, et d'autres. C'est assez dire que S. Exc. Mgr le métropolitain André Szeptycky, que nous avons, il y a quatre ans, entendu chanter le *Credo* grec à Notre-Dame de Paris pour le jubilé du Concile de Nicée et dont personne n'ignore l'action profonde, si apostoliquement avisé dans tout ce qui touche le développement moderne de l'action unioniste dans l'Orient slave, n'a pas craint de faire paraître dans les collections de cette Société sa magistrale traduction des Oeuvres ascétiques de saint Basile. La Société, d'ailleurs, publie également une revue trimestrielle, *Bohoslovia* (Théologie), sous la direction du P. Slipyj. Par la tenue et la valeur de ses études, publiées en diverses langues, elle soutient magnifiquement la comparaison avec les revues similaires de l'Occident. On y découvre quelquefois aussi, en français ou en ukrainien, la prose toujours intéressante du R. P. Schryvers, le Rédemptoriste belge de rit oriental, fixé en Galicie en qualité de viceprovincial de cette branche des plus intéressantes des fils de saint Alphonse. Son éloge comme auteur ascétique n'est plus à faire.

Un bref article ne peut pas tout énumérer. Il ne peut être, hélas! qu'une esquisse dont le seul but est de donner un goût de „revenez-y“. C'est pourquoi, hâtons-nous de dire l'essentiel.

Le principal intérêt de la Haute Ecole ecclésiastique ukrainienne de Lwow nous semble être, sans rien ôter de leur poids aux considérations exposées plus haut, celui de nous offrir, en somme, un premier noyau d'une Faculté catholique orientale indépendante, créée et dirigée à Lwow par des Orientaux catholiques.

Berceau d'une Université catholique orientale. Celui qui, il y a quelque temps encore, se serait figuré qu'en pénétrant au Séminaire ukrainien de Léopol il y trouverait les traces authentiques de l'enseignement d'une théologie tirée des Pères grecs se serait cruellement trompé. Si, ayant vu les grands centres de la pensée catholique en Occident, Paris, Louvain, Fribourg, et si, ayant pris allégrement sa part dans le renouveau qui fait fleurir l'immortelle scolastique de saint Thomas d'Aquin, il s'était imaginé qu'en venant chez les byzantino-ukrainiens de Galicie, il y trouverait, avec saint Thomas, une exploitation

critique et brillante des trésors patristiques de l'Orient catholique, il aurait été amplement déçu. Les mêmes manuels, devenus archiclassiques dans les maisons d'éducation ecclésiastiques d'Allemagne ou d'ailleurs, y régnaient en maîtres. C'est que le Séminaire devait se conformer au programme imposé à la Faculté officielle de Lwow et que les Facultés de ce genre ne se donnaient pas une peine par trop infinie. Evidemment, ainsi façonné, le clergé ukrainien grandissait dans un étrange amalgame d'observances orientales et de mécanisation mnémotechnique. Il empruntait à l'Occident ses manuels, sans jamais sortir librement d'entre les murailles matérielles qui l'enserraient de part et d'autre. Ce qu'il y avait de vital de deux côtés lui demeurait comme interdit.

Le mal, si peu conforme aux principes de l'Eglise catholique qui élève, amplifie, illumine, attire et parachève tout germe bon et précieux, fut rapidement aperçu par l'attentif regard du métropolite Mgr Szeptycky. Il décida donc d'éduquer tout d'abord un jeune clergé, qui aurait puisé les sèves les plus nourricières aux Facultés catholiques d'Occident, un peu à toutes, afin de commencer avec ce premier concours *la restauration par son fonds le plus intime de la pensée catholique orientale en harmonie avec les grandes directives pontificales sur la restauration similaire des études théologiques en Occident*. Ainsi, son initiative jaillissait des mêmes besoins et des mêmes inspirations que celles que provoquèrent la création de l'Institut pontifical oriental et le mouvement contemporain occidental en faveur de la connaissance de l'Orient.

L'heure des réalisations étant venue (et l'institution de l'Académie en question le marque peut-être mieux que tout le reste), il nous plaît singulièrement de voir et de pouvoir déclarer *que désormais, à Lwow, la liturgie orientale catholique cessera d'être une simple formule; que l'histoire ecclésiastique et l'art religieux de l'Orient y trouveront place dans la formation du jeune clergé; que la mystique catholique orientale y sera étudiée pour le plus grand profit et la plus grande diffusion de la pratique des conseils évangéliques dans le sein de cette nation naturellement pieuse et aux vocations riches et variées*, qui, jusqu'à présent du moins, étaient difficilement compris et fixés; que l'Orient séparé n'y serait pas oublié; que le zèle apostolique y croîtra donc en proportion des fondements intellectuels qui le viendront favoriser; qu'enfin *une synthèse de la pensée des Pères grecs et de celle des Docteurs latins y sera tentée* pour l'illumination de tous les cœurs et toutes les intelligences slaves que les précisions trop rigoureuses dans leurs façons de s'exprimer de telle ou telle école d'Occident fatiguent sans éclairer.

C'est donc une grande oeuvre catholique qui est heureusement née à Lwow. Et il est heureux qu'elle soit née justement ici où tant d'influences viennent se croiser et quelquefois se

heurter depuis des siècles et où, auprès de la cathédrale Saint-Georges, vit et travaille un des maîtres de l'action catholique contemporaine prise dans son sens le plus sublime et le plus profond, Mgr Szeptycky.

Saint Thomas et saint Jean Damascène! Ces deux portraits qui ornaient la salle où se fit l'inauguration de la nouvelle année scolaire, ces deux noms que le recteur, le R. P. Slipyj, aime à associer dans son recueil d'études *Voies de renouvellement*, et que la *Bohoslovnia* porte sur son frontispice, nous garantissent, tout en symbolisant très exactement la portée et l'idée maîtresse de la nouvelle Académie, que, désormais, ce ne seront plus de sèches nomenclatures que le visiteur trouvera au Séminaire de Lwow exactement pareilles à celles qu'il aurait pu rencontrer sur son long parcours dans maint établissement. Le programme des cinq années d'études théologiques, la valeur personnelle des professeurs, les cours qui s'impriment déjà, tout cela nous garantit que dans ce très proche Orient catholique ukrainien les grandes pulsations contemporaines de l'Église universelle, qui cherche à donner toujours plus de vie fraîche et limpide à ses enfants, se font parfaitement bien sentir, au même titre et à la même heure que chez nous.

D'ailleurs, même si nous n'avions pas les programmes, les publications, les règlements et le compte rendu de la presse *Dilo* ou *Nyva* que nous avons sous les yeux, toutes choses que nous avons pu observer librement de par nous-même durant un séjour qui révèle sans cesse d'autres découvertes à retenir; même si nous n'avions pas pu juger par le dedans, en approchant les hommes et les institutions, le milieu enfin, ni l'analyser assez pour l'exposer — et combien de choses est-il possible de dire dans un article de revue? — assez aussi pour saisir le sens des belles cérémonies qu'il nous fut donné de voir cet automne, cérémonies pleines de promesses, paroles pleines de sens exquis, il nous suffirait, ainsi qu'à des hôtes hâtifs, de visiter la maison où se concentre le *Séminaire*, l'*Académie*, la *Société d'Etudes théologiques* et mainte autre création, de prier dans la vieille église, remise à neuf et décorée de peintures qui s'harmonisent si bien avec ce vieux barocco oriental du XVIIIe siècle qui lui donne un cachet de violette quelque peu desséchée; de s'arrêter, enfin, longuement dans la chapelle du Séminaire, spécialement réservée aux jeunes lévites, où l'art chrétien moderne de l'Orient est venu prouver éloquemment que l'Église catholique continue à être pour les Ukrainiens ce qu'elle fut de tout temps: la mère et la protectrice de toute réelle beauté: *Mater pulchrae dilectionis*, pour charmer d'un charme virginal les âmes de l'Orient.

Et ajoutons tout de suite que, pour ce qui est de la grande église du Séminaire ukrainien, elle marque déjà le rayonnement extérieur de la nouvelle Académie. Tous les dimanches, à 11 h. $\frac{1}{2}$, une messe avec instruction appropriée,

une „divine liturgie“, y réunit l'élite de la jeunesse universitaire de langue ukrainienne. 500 jeunes gens, qu'on ne peut cependant pas aborder, surtout aujourd'hui, sans préparation intellectuelle fraîche et spéciale, et qui risquent de se perdre dans les brumes de cet intellectualisme de l'Europe orientale que les nouveaux rayons de la pensée chrétienne ne viennent presque pas toucher, 500 jeunes gens ukrainiens, émoulus des Hautes Écoles séculières de Lwow, se pressent avidement à la première de ces „liturgies universitaires“. Quelle piété dans leurs rangs, quelle ferveur mystique!

Programmes. Corps professoral. Esprit de l'Institut.
 A l'Académie on enseigne toutes les branches de la théologie, et les études y comportent également des pro-séminaires et des séminaires scientifiques. Un Grand Séminaire y est adjoint, où les étudiants de l'Académie vivent en commun, protégés par la clôture habituelle et sous la direction de prêtres expérimentés. L'ensemble des professeurs de l'Académie est constitué par un collège de douze professeurs ordinaires, de six professeurs extraordinaires et de lecteurs. Les études sont de cinq années. Il faut être bachelier pour devenir étudiant. Un professeur ordinaire doit être lecteur agrégé ou un professeur extraordinaire qui prouve sa valeur scientifique par de nouveaux travaux ou qui a déjà dans son passé une activité scientifique reconnue. Pour devenir professeur extraordinaire, il faut être lecteur agrégé, travailler scientifiquement ou être appelé par le collège professoral à cause de ses mérites scientifiques. Enfin, pour être lecteur, il faut être docteur en théologie et passer son examen d'agrégation. Pour certaines chaires, on peut admettre des lecteurs laïques. Le recteur, actuellement le P. Slipyj, agrégé de la Grégorienne de Rome et connu pour ses nombreux travaux publiés soit en latin, soit en ukrainien, est nommé pour trois ans par S. Exc. le métropolite ukrainien de Lwow, devant lequel il prête serment. C'est lui qui, à son tour, reçoit le serment des professeurs. Le régime est à la fois celui de la dépendance à l'égard de l'autorité ecclésiastique diocésaine, brillamment représentée par l'illustre et très aimé partout dans le monde catholique, le métropolite André Szeptyckyï, restaurateur du monachisme slave, et celui d'une large autonomie intérieure, qui trouve tantôt son expression dans les attributions et les droits de regard du recteur, tantôt dans le rôle des doyens et les fonctions du corps professoral à ses divers degrés. Ainsi, il nous semble que l'Académie reproduit les bonnes traditions des Hautes Écoles catholiques dans leur âge d'or. Inutile de dire que tout s'est organisé avec l'approbation du Saint-Père lui-même ou de la S. Congrégation *Pro Ecclesia Orientali*. Plus récemment, à l'inauguration de la première année scolaire du Séminaire (autrefois universitaire) ainsi transformé, un télégramme de S. Em. le cardinal Pierre Gasparri venait apporter la Bénédiction Apostolique.

Cette séance inaugurale mérite de retenir un instant notre attention, non seulement parce qu'elle fut une très belle manifestation de cette renaissance générale de la pensée catholique et la bonne formation théologique qui s'observe partout où vit et agit la sainte Église, mais encore pour les paroles significatives qui y furent prononcées. Le recteur montra d'une part la chaîne presque ininterrompue des Hautes Écoles catholiques qui, de France et de Belgique à travers la Hollande, l'Italie, l'Allemagne, l'Autriche, la Pologne, rejoint les continents; le Japon, la Chine ont leurs Universités catholiques, sans parler de Washington, du Chili, du Brésil, etc., et, d'autre part, l'importance capitale de la nouvelle création pour le peuple ukrainien tout entier dépourvu actuellement d'Université. L'Église catholique lui a prouvé sa sollicitude en le dotant de ce bien que d'autres lui refusent. Enfin la Haute École de Lwow doit remplir un rôle d'apostolat intellectuel spécial vis-à-vis de cet Orient auquel elle appartient par ses traditions et son rit, cet Orient qui est loin d'être connu, approché, étudié, malgré les appels des Souverains Pontifes. Orientaux catholiques, les Ukrainiens ont une mission à remplir vis-à-vis de nos frères séparés de l'Orient slave.

Il est à souhaiter que la réponse de Mgr le métropolite, prononcée à cette occasion, puisse intégralement voir le jour. Le prince de l'Église a spécialement insisté sur la nécessité pour les catholiques d'aller à la recherche des anciennes traditions catholiques de l'Orient et sur le rôle si utile que les Ukrainiens peuvent exercer sous ce rapport.

Le Séminaire uni à l'Académie est certainement le plus grand de l'Orient catholique, et comparé aux Instituts similaires d'Occident, il ne mérite pas moins de considération. 210 élèves y suivent les cours de l'Académie s'y préparent à la vie sacerdotale. Dans leur formation, ni la théologie spéciale des Pères grecs, ni la vie liturgique orientale, ni l'histoire de l'Union, ni la théologie de l'Orient séparé ne sont oubliées. Et il y a quantité d'autres matières, voire même la sociologie et la pédagogie modernes et l'art de l'Orient chrétien, qu'on leur propose de s'assimiler.

Le Séminaire est doté d'une vieille église et d'une chapelle intérieure entièrement neuve qui est un vrai joyau par son iconostase précieux, son tabernacle oriental, ses peintures murales, exécutés dans le goût de l'art religieux moderne byzantino-ukrainien. Car il faut savoir distinguer à la fois et unir ces deux éléments dans toute la vie des Ukrainiens catholiques.

З польських часописів львівська „Gazeta Kościelna“ (№ 43. неділя 27. X. 1929) принесла таке звітлення:

W bieżącym miesiącu odbyło się w murach gr.-kat. Duchownego Seminarjum we Lwowie uroczyste otwarcie „Grecko-katolickiej Teologicznej Akademii“.

Początkiem tej instytucji było stworzenie w r. 1919. „studium domesticum“ przy gr.-kat. Seminarjum Duchownem zamiast uczęszczania alumnów gr.-kat. na wydział teologiczny uniwersytetu lwowskiego.

W r. 1927. ks. Metropolita Szeptycki postanowił przemienić „studium domesticum“ na Akademię i w tym celu polecił Dr. Slipemu opracowanie odpowiedniego statutu. Dnia 22. lutego 1928. statut został ogłoszony w „Archieparch. Widomostjach“.

Organizacja Akademii oparta na wzorach katolickich uniwersytetów. Na czele Akademii stoi rektor, mianowany przez Metropolitę na 3 lata, i dziekan, wybrany przez profesorów na rok. Obaj z pomiędzy zwyczajnych profesorów Akademii. Profesorskie kolegium tworzy 12 zwyczajnych i 6 nadzwyczajnych profesorów i docenci. Wszyscy muszą się habilitować, wyjątkowo może Metropolita na wniosek profesorskiego kolegium mianować wybitne siły naukowe zwyczajnymi profesorami bez habilitacji. Profesora może usunąć Metropolita tylko drogą procesu kanonicznego. Przy katedrach istnieją seminarja i pro-seminarja. Słuchacze kończą studia po latach pięciu. Akademia udziela też stopni naukowych po przedłożeniu przez kandydata naukowej rozprawy i zdaniu rygorów.

Rektorem Akademii został mianowany na najbliższe trzy lata Dr. Józef Slipyj, profesor dogmatyki, dziekanem na jeden rok wybrany ks. Dr. Spirydjon Karchut, profesor cerkiewno-słowiańskiego języka. Obecnie ma Akademia 4 zwyczajnych profesorów, habilitacja kilku nowych dobiega do końca.

Akademja według zapewnień pism ruskich oparta jest na szerokich podstawach finansowych. Pisma te chcą też widzieć w Teologicznej Akademii początek „ukraińskiego“ uniwersytetu. Nic więc dziwnego, że w inauguracji brały udział nie tylko sfery duchowne, ale i świeckie, a nawet oficjalny reprezentant partii politycznej („Unda“).

В хорватським тримісячнику „Bogoslovsk a Smotra“ 1931, 3 помітив Др. І. Шіпрак, проф. унів. в Загребі, таку замітку:

Dr.J. Slipyj: Grkokatolička Bogoslovsk a Akademija i jiji statuti (Grkokatolička bogoslovsk a akademija i njeni statuti), Ljviv (Lavov) 1930. Iako ima na teritoriju današnje Poljske države grkokatoličkih Ukrajinaca oko četiri milijuna, ipak oni ne mogu imati niti jednoga narodnoga sveučilišta, niti jednoga bogoslovnoga fakulteta. Za vrijeme Austrije bio je u Lavovu zajednički bogoslovni fakultet za Poljake i za Ukrajince, na kojem su predavali i poljski i ukrajinski profesori. Poljska vlada je i to ukinula tako, da bogoslovi triju ukrajinskih biskupija u Lavovu, Stanislavovu i Peremišlju nemaju uopće gdje posvetiti se bogoslovskim studijama. U takvim teškim prilikama, koje se u kulturnom svijetu ne mogu razumjeti, morali su Ukrajinci misliti na to, da osnuju svoj znanstveni bogoslovski institut, gdje će ukrajinska bogoslovsk a

mladost moći polaziti više teološke studije. Tako je nastojanjem ukrajinskog grkokatoličkog mitropolite Andrije Šeptickoga, koga je pomogao u svemu Sveti Otac, nastala „Grkokatolička Bogoslovska Akademija“ u Lavovu.

Rektor Akademije izdao je gore citiranu knjigu, u kojoj nam tumači historijat i značenje Akademije. Cilj je Akademije pripravljati grkokatoličke svećeničke kandidate za svećenički život, gajiti bogoslovsku nauku i davati priliku studiju općih bogoslovskih doktrina. Profesorski se kolegij sastoji iz 2 redovitih, 6 izvanrednih profesora i docenata. Redovite katedre su ove: kršćanska filozofija, biblijski studij (dviije katedre), fundamentalna dogmatika i apologetika, specijalna dogmatika, dogmatika istočne odijeljene crkve, povijest univerzalne crkve, povijest unije, povijest istočnih i zapadnih otaca, povijest dogmata, teologija moralna, crkveno pravo, liturgika i jezici. Citavi nastavni plan stoji na tradicijama istočne crkve ispitujući svuda nauku istočnih svetih otaca. Profesori se moraju habilitirati znanstvenim radnjama. Na čelu instituta stoji rektor, koga postavlja mitropolit, dekan, koga izabire profesorski kolegij, i profesorski zbor.

На закінчення треба згадати замітку проф. теол. Др. І. Брінк-тріне в „Theologische Revue“ № 4, 1931:

„Slipyj Jos., Disceptationes quaedam progressum theologicum in Oriente spectantes. (Acta Conventus Velehradensis 1930, p. 143—158)“ — Der Verfasser, Rektor der griechisch-katholischen Akademie zu Lemberg, untersucht, auf welche Weise bei den Katholiken des orientalischen Ritus am besten der Fortschritt in den theologischen Studien und damit im religiösen Leben überhaupt zu fördern ist. Er zeigt, dass dieser vor allem durch Pflege und organische Weiterentwicklung der eigenen alten Traditionen zu erreichen ist. Nachdem er etwaige Einwände, die man gegen seine Ansicht erheben könnte, widerlegt hat, macht er ins Einzelne gehende Vorschläge, nach welcher Methode die theologischen Disziplinen: Dogmatik, Moraltheologie, kanonisches Recht, Aszetik, Mystik, Homiletik, Kirchengeschichte, die Bibelwissenschaften und die Philosophie an den orientalischen Priesterseminarien und theologischen Hochschulen zu behandeln sind. Mögen die beachtenswerten Anregungen Slipyjs auf fruchtbaren Boden fallen und zu einer neuen Blüte der theologischen Studien bei unseren orientalischen Glaubensbrüdern beitragen! Dem Wunsche, den der Verfasser am Schlusse seiner Studie ausspricht: „*Meo modesto iudicio, Orientalium universitatis, quae professores et studiosos amplectatur, Romae quam primum erectionem et Graecocatholicae Academiae Leopoli iam organisatae facultatem gradum theologiae conferendi apud S. Sedem concessionem exoptandam esse*“, kann man nur beistimmen.

II

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТІ АКАДЕМІЇ¹⁾

ACTUS ACADEMIAE TRIENNIO ELAPSO

¹⁾ Отсей звіт складав ректор на святочній інавгурації дня 4. жовтня 1931. р.

3811 3 DIRPHOON (AHADMI)

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

ADAMS ADAMS ADAMS ADAMS

1. ВСТУП

PRAEFATIO

Prima inauguratio Acadamiae (6. octobris 1928. habita) atque impressio, quam festivitas illa in praesentes exhibuit, commemorantur. Gratulationes, quae undique venerunt cum optationibus, ut Academia claras traditiones ecclesiasticae antiquitatis renovaret, ut centrum doctrinae et culturae Ucrainorum catholicorum fieret, ut aciem strenuam cleri catholici educaret, testimonium clarum praebebant opus a Metropolita Leopoliensi Andrea feliciter initiatum magni momenti fore pro idea Unionis ante 300 annos perfectae in his terris propaganda. Dies laboris quotidiani, quae postea veniunt, hanc ideam, etsi non sine impedimentis, verificare student. Fundator Academiae simul cum rectore omnes vires intendunt, ut Academia, quae iuris est archidioecesani (die 1. III. 1928. promulgati), etiam gradus impertiendi facultatem apud S. Sedem adipiscat.

У свіжій пам'яті остало нам величаве свято відкриття Богословської Академії і прихильні та повні бадьорого духа привіти від своїх і чужих, які завершувало радісне благословення Святійшого Отця Пія XI. Витано Академію, як переємницю світлих наукових традицій, що має започаткувати нову добу в історії нашої Цевкви і стати вогнищем української науки й культури, ділом взаємної любови. Висловлювано бажання, щоб Академія виховувала кадри пройнятого найвисшими ідеалами духовенства та при його помочі і цілий нарід. Академія має об'єднувати в розвою богословських студій Галичину, Закарпаття, Буковину, загалом всі українські землі, Америку і Югославію, та бути виявом творчих сил народу в його змаганню до злуки з Богом. „Якщо наші богословські студії не мали заснітитися, а наша Церква не мала дати звести себе до якогось провінціального типу без власної індивідуальности й без завтра, кінечним було взятися за се велике діло — оснування Академії“, мовив один наш учений історик. Се зрозуміле і воно впливає з високої ціли, яку поставив собі Високопреосвящений Митрополит-Основник, а саме:

відновити світлі наукові традиції католицького Сходу, піднести українську греко-католицьку Церкву в очах Заходу і Сходу та дати живу апологію нашої 300-літньої Унії.

Після тих світлих хвилин прийшли для Академії сірі дні тяжкої, тихої праці й організації. Почалася буденна робота.

Оснування Академії стало довершеним фактом грамотою з дня 22. лютого 1928. і проголошенням статуту Академії в „Архiepархіяльних Відомостях“ ч. 2. з 1. березня 1928. Вправді існувало вже ранше Богословське Заведення, зване Ліцеєм і Вільним Факультетом, однак без правного оформлення і тривкого обоснування. Не вимагано ні наукової кваліфікації професорських сил ні відповідного середньошкільного цензу слухачів. Академія поставила відразу високі наукові домагання до професорів і студентів і мусіла се зробити, коли хотіла засісти в колі богословських установ, які після війни піднесли високо науковий рівень, що остаточно найшло завершення в авторитетній постанові Св. Отця Пія XI. в його епохальній енцикліці „*Scientiarum Deus*“. Та в самих вже початках наткнулася Академія на великі перепони.

Причиною внутрішніх перепон був брак належного розуміння для наукових вимог і кваліфікацій. Се можна до деякої міри пояснити недолею й неволею, яку приходилося нам переживати і задля якої привикли ми вдовольятися в науці малими досягненнями й здобутками. Зовнішні перепони походять зі загального розбиття народу, яке переходить уже в наліг і викликає навіть острах перед спробами зосередкуватися. Тому не диво, що Академія найшла більше й скорше розуміння і признання в чужих, ніж дома — у своїх. Не вважаючи на те, праця ішла дуже інтензивно. На самому початку, щоби вивести право надавати докторські дипломи, Впреосвящений Ексц. Митрополит-Основник вислав спеціальне письмо до Св. Отця від себе й кількох наших Єпископів. Те саме прохання предкладав ще письменно й усно о. ректор на двох авдієнціях у св. Отця і вручив йому при тій нагоді мистецької роботи альбом зі знімками і підписами Ексц. Митрополита, професорів і слухачів. Також з нагоди десятилітнього єпископського ювілею Апостольського Нунція Франциска Мармаджі вручив йому о. ректор мистецький альбом від Академії і пригадав прохання до Св. Отця. З уваги на реорганізацію всіх католицьких університетів, справа дипломів досі ще не вирішена.

2. ТВОРЕННЯ ПРОФЕСОРСЬКОЇ КОЛЕГІЇ

COLLEGII PROFESSORUM ORTUS

Rescripto Metropolitano de die 1. X. 1928. nominati sunt ordinarii professores Academiae:

1. R. P. Dr. Theodosius T. Haluščynskyj OSBM. (natus 14. IV. 1880., ordinatus 1905., studiosus Leopoli, Vindobonae, Oeniponte, Romae) pro studiis biblicis N. Testamenti, qui veniam legendi in Universitate Leopolitana accepit dissertatione a. 1919. praestita: „De urbis Babel exordiis ac de primo in terra Šinear regno“.

2. R. Dr. Josephus Slipyj (natus 17. II. 1892., ordinatus 1907., studiosus Leopoli, Oeniponte, Romae) pro dogmatica speciali, qui testimonium habilitatis a facultate theologica Universitatis Oenipontanae adeptus est pro dissertatione: „Die Trinitätslehre des byzantinischen Patriarchen Photios“ atque deinceps Romae in Gregoriana Universitate pro dissertatione: „De principio spirationis in SS. Trinitate“ lauream „magistri aggregati“ accepit.

3. R. Dr. Titus Myškovskyj (natus 4. X. 1861., ordinatus 1885., studiosus Leopoli et Vindobonae), qui tamquam professor ordinarius in Universitate Leopolitana ab a. 1908. docebat, pro studiis biblicis V. Testamenti (rescript. 31. XII. 1929).

His tribus, qui primum Collegium professorum Academiae faciunt, accedunt deinde tamquam docentes et professores extraordinarii:

1. R. Dr. Spyrydon Karchut (natus 30. IX. 1869., ordinatus 1892., studiosus Leopoli theologiae, deinde philologiae ibique doctor philosophiae creatus, mortuus 17. III. 1931.) nominatus est ab Ordinario Metropolitano (rescripto 20. III. 1929.) docens Academiae pro lingua palaeoslavica dissertatione approbata, cui titulus: „Grammatica ucrainicae linguae palaeoslavicae“.

2. Dr. Nicolaus Čubatyj (natus 11. XII. 1889., absolvens theologiae Leopoli, studiosus deinde philosophiae et iuris in Universitate Leopolitana) nominatus est ab Ordinario Metropolitano (rescripto 31. III. 1930.) professor extraordinarius historiae Unionis. Pro fundamento nominationis inservivit eius vocatio a regime Skoropadskyj in novocreatam Universitatem in Kamjanec Podilskyj a. 1919. facta eiusque functio professoris pro historia iuris ucrainici in secreta Universitate ucrainica Leopoli a. 1920—24.

3. R. Dr. Dionysius Dorožynskyj (natus 31. VII. 1866., ordinatus 1891., studiosus Leopoli et Vindobonae, mortuus 1. VII. 1930.) propositus est ad nominandum Ordinario Metropolitano ut professor extraordinarius iuriscanonicus (17. VI. 1930) dissertatione approbata sub titulo: „Conspectus fontium iuris canonici Orientalium“.

4. R. Julianus Dzerovyč (natus 3. I. 1871., ordinatus 1894., studiosus theologiae Leopoli) nominatus est ab Ordinario

Metropolitano professor extraordinarius catecheticae et paedagogicae dissertatione approbata sub tit.: „Catechetica“ (rescripto 25. XI. 1930).

5. R. Dr. Jaroslaus Levyckyj (natus 3. V. 1878., ordinatus 1901., studiosus theologiae Leopoli) nominatus est ab Ordinario Metropolitano docens theologiae pastoralis (rescripto 20 II. 1931) dissertatione approbata, cui titulus: „Primi praedicatores Ucrainorum“.

6. R. Dr. Basilius Laba (natus 1. IX. 1887., ordinatus 1912., studiosus theologiae Leopoli, Oeniponte, Friburgi, Vindobonae) nominatus est ab Ordinario Metropolitano docens pro studiis N. Testamenti dissertatione approbata, cui titulus: „Hermeneutica biblica“ (rescripto 20. II. 1931).

Praeterea pro aliis disciplinis in Academia docendis investiti sunt speciali missione ab Ordinario Metropolitano professores substituti, de quibus in paragrafo sequente.

На основі проголошеного Статуту розпочато негайно творення Професорської Колегії. Осібними грамотами з дня 1. X. 1928. іменував Високопреосв. Митрополит Кир Андрій звичайними професорами:

о. Дра Теодосія-Тита Галущинського ЧСВВ.—біблійних студій Нов. Зав., на основі предложеного свідоцтва з богословського виділу львівського університету (з дня 15. VII. 1919. ч. 215. ex 1918/19), яким прийнято його габілітаційну працю „De urbis Babel exordiis ac de primo in terra Sinear regno“.

Уродився в Бучачі дня 14. IV. 1880. р. у батьків о. Миколи й Станислави з Волянських. Середню освіту почав у Бучачі в 1889. р. в гімназії ОО. Василян. Від IV. гімн. класи учився в гімназії в Тернополі, де в 1898. р. зложив іспит зрілості. В р. 1899., як питомець станиславівської єпархії, вступив до Духовн. Семинарії у Львові. I. і II. рік богословії студіював на університеті у Львові, III. у Відні, а IV. знов у Львові. Висвячений 1905. р. на священика, продовжував свої богословські студії на університетех у Фрибурзі в Швейцарії, у Відні й Інсбруці. Докторат богословії одержав у Відні 1906. р. В 1906. р. займав посаду приватного сотрудника, відтак катихита при гімназії в Коломиї, а з початком 1907. р. іменовано його віцектором і професором Нов. Зав. в Духовній Семинарії в Станиславові. 14. X. 1908. р. вступив у новіціят ОО. Василян у Крехові, по якого укінченню був професором св. Письма на василянським Богословським Інституті в Кристинополі. 1912. р. удався до Риму продовжувати біблійні студії на папським Біблійним Інституті. Там студіював до 1915. р., зложив іспити і предложив працю. Того року (1915) повернувшись до Галичини і дістав номінацію на заступника про-

фесора, а відтак адюнкта на львівському університеті. В 1919. р. пропонував габілітаційну працю, котру прийнято. В 1920. р. Митрополичий Ординаріат іменував його ректором Духовної Семинарії і на тім становищі оставав по кінець 1925. р., після чого був вибраний ігуменом монастиря св. Онуфрія у Львові. У цьому часі викладав також на богословському відділі Духовної Семинарії св. Письмо Нов. Зав. аж до 1928. р.

о. Дра Йосифа Сліпого — частної догматики, на основі свідоцтва прийнятої габілітаційної праці „Die Trinitätslehre des byzantinischen Patriarchen Photios“ на теологічному відділі інсбруцького університету з дня 6. V. 1923. і диплому „Magister aggregatus Universitatis Gregorianaе Romae“ з 30. V. 1924. після прийняття його другої габілітаційної праці „De principio spirationis in SS. Trinitate“.

Уродився дня 17. II. 1892. в селі Заздрість теребовельського повіту з батьків Івана й Анастасії з Дичковських. Середню освіту дістав у тернопільській українській гімназії, де в 1911. р. зложив з відзначенням іспит зрілости. Богословію студіював у Львові (1911/12), а далі в Інсбруці, (висланий туди Ексц. Митрополитом Кир Андрієм), де й отримав докторат (1918), а пізніше (1923.), на основі праці „Die Trinitätslehre des byzantinischen Patriarchen Photios“, габілітувався на богословському відділі інсбруцького університету. Від 1917. до 1919. р. через 4 семестри студіював стилю філософію, філософію й мистецтво на філософічному відділі інсбруцького університету. Свячення одержав 1917. р. з рук Митр. Кир Андрія, по його повероті з неволі. В листопаді 1920. р. виїхав до Риму та продовжував студії на Орієнтальному Інституті, Грегоріанум і Анджелікум. Протягом двох літ скінчив курс магістерії догматики на Грегоріанум, пропонував працю „De principio spirationis in SS. Trinitate“ та по зложенню іспиту отримав ступінь „magister aggregatus“ (прив.-доцент) на Грегоріанум. В часі побуту в Римі відбував подорожі по Італії і студіював мистецтво. Від 1922. р. викладає догматику на богословському відділі Духовної Семинарії. У 1923. р. починає видавати богословський науковий тримісячник п. з. „Богословія“ та організує Богословське Наукове Товариство. 1. I. 1926. іменований ректором Духовної Семинарії. Того року вибраний членом Кураторії Національного Музею та головою „Богосл. Наук. Т-ва“. У 1930. р. іменований дійсним членом „Наук. Т-ва ім. Шевченка“. Як ректор Дух. Семинарії відбував наукові подорожі по Польщі, Чехословаччині, Австрії, Німеччині, Італії, Швейцарії, Франції і Бельгії. Видає крім „Богословія“ ще „Праці Б. Н. Т-ва“, „Праці Богословської Академії“, „Видання Богословія“, „Аскетичну Бібліотеку гр.-кат. Духов-

ної Семинарії“ і від 1929. р. належить до редакції „Ниви“. В 1931. р. вибраний містоголовою Українського Католицького Союзу. Свої праці поміщував у „Ниві“, „Ділі“, „Богословії“, „Zeitschrift für kath. Theologie“ й і.

о. *Дра Тита Мишковського*, звич. публ. проф. біблійних студій Ст. Зав. на львівському університеті, — наділено місією викладати згадану дисципліну з правами звичайного професора. Сталося се для оминення труднощів, які повстали на львівському університеті.

Уродився дня 4. X. 1861. р. в Перегримці перемиської епархії з батьків о. Івана й Іванни з Дуркотів. Початкову та середню освіту набув у Перемишлі, де в 1880. р. зложив з відзначенням іспит зрілости. Богословію студював у Відні в гр. кат. Центральному Заведенню при церкві св. Варвари (1880—84) та в „K. k. Höheres Priesterbildungsinstitut-i“ при церкві св. Августина (1885—89), де й промувався на доктора богословії (1889). Підчас студій у гр.-кат. Центральному Заведенню слухав впродовж 8-х семестрів викладів на філософічному відділі віденського університету. Рукоположений на священника в 1885. р. у Перемишлі, займав посаду (по остаточному закінченню богословських студій) префекта наук в гр. кат. Генеральній Духовній Семинарії у Львові (1889—1894), катихита висшої реальної школи у Львові (1891—1903), регістранта Митрополичої Консисторії (1894—1903) [радником Митрополичого Суду для подружних справ та Інстанційного Суду іменований ще 1891. р.]. Підчас виконування отсих обов'язків займався теж науковою працею: В літах 1889—1895 заступав різних оо. професорів як ад'юнкт богословського відділу львівського університету; 1894 р. був іменований звич. професором пастирської богословії у перемиській Духовній Семинарії, але сеї номінації галицьке намісництво не затвердило, ба що більше — у 1895. р. відібрано йому ад'юнктуру на університеті, яку знов одержав щойно в 1898. р. У 1892. р. напечатав працю: „Chronologico-historica introductio in Nov. Testamentum“, яка і була принята як габілітаційна праця на доцентуру біблійних наук Нов. Зав. на богословським відділі львівського університету, але доцентуру бібл. наук Нов. Зав. дістав щойно у 1899. р., а в 1902. р. ще й доцентуру бібл. наук Ст. Зав. В 1901/2. акад. році викладає в заступстві хорого о. проф. Клим. Сарницького бібл. науки Ст. Зав. з семітськими мовами, в 1902/3 ак. р. викладає тіж науки як самостійний заступник професора, а в 1903. був іменований надзвичайним та в 1908. р. звичайним професором тих самих наук богосл. відділу львівського університету. Обов'язки професора львівського університету сповняв до розвалу Австрії (з півторарічною перервою [лютий 1915 — квітень 1916 р., коли то його австрійська влада була

конфінувала у сольногородських Альпах). Коли рішалася доля Східньої Галичини і польська влада вимагала від нього присяги вірності — жаданню відмовив і для того був усунений з професури, а вслід за тим (від 1931. р.) позбавлений і належної йому вислуженини.

У 1920. р., при творенні богословського факультету при львівській гр.-кат. Духовній Семінарії, Митрополичий Ординаріат поручив йому викладати біблійні науки Ст. Зав. У першому році він був і деканом сього факультету. — На гр.-кат. Богословській Академії він остав на сьому самому становищу з правами звичайного професора.

Такий був початок правно зорганізованої Професорської Колегії.

Крім сього одержали місію викладати:

о. поч. крил. Др. Діон. Дорожинський — канонічне право,
о. Др. Сп. Кархут — церковно-словянську мову,
о. Др. Г. Костельник — християнську філософію,
о. Др. Яр. Левицький — пастирську богословію,
о. Др. В. Лаба — інтродукцію до св. книг Нового Завіту, герменевтику й патристику,

о. поч. крил. Л. Лужицький — історію всел. Церкви,
о. дир. Юл. Дзерович — катихитику й педагогіку,
о. Др. Ігн. Цегельський — моральну богословію,
о. Др. І. Бучко — християнську філософію,
о. Ст. Рудь — літургіку,
о. Др. А. Ішак — догматику незєдиненого Сходу,
о. Др. Ст. Сампара — частну догматику,
о. Йос. Скрутень ЧСВВ. — християнську філософію,
Др. Мик. Чубатий — історію Унії і вести істор. семінарі,
Др. Іл. Свеніцький. — археологію й історію церковного мистецтва.

З початку, до часу іменування ректора й вибору декана, провадив — з доручення Високопреосв. Митрополита й Професорської Колегії — о. Др. Йосиф Сліпий всі агенди Академії, поки грамотою з дня 14. IV. 1929. не іменовано його ректором. На засіданні Професорської Колегії дня 12. III. 1929. вибрано деканом о. проф. Дра Т. Галущинського ЧСВВ.

Того самого року переведено габілітацію о. Дра Спиридона Кархута, на основі його книжки „Граматики української церковно-словянської мови“. Працю оцінювали о. проф. Др. Т. Мишковський і Др. К. Студинський, проф. церк.-слов. мови на львівським ц. к. університеті.

Уродився дня 30. IX. 1869. р. в Новосілці костюковії станисл. епархії з батьків о. Василя й Валерії з Курбасів. По зложенню гімназійного іспиту зрілости в 1887. р. студіював богословію на львівськiм університеті в рр. 1887/88—1890/91. В квітні 1892. р. прийняв священничі свячення. В рр. 1892—1898. виконував душпастирські обовязки в станиславській епархії і в тім часі зложив іспит на катихита виділових шкіл, конкурсний іспит (1892) і іспит на катихита середніх шкіл. В рр. 1899/900—1902/3 скінчив на львівськiм університеті філософічний виділ і в 1903. р. зложив кваліфікаційний іспит до навчання клясичної фільології в середніх школах. Від 1898. р. до останнього часу служив у державних гімназіях як учитель клясичної фільології, де вчив також релігії і був через багато літ експортатором. В червні 1914. р. осягнув на львівськiм університеті докторат філософії. Від жовтня 1921. р. викладав церк.-слов. мову на богословськiм виділі Духовної Семинарії у Львові, а дальше й на новооснованій Академії.

Академічний рік 1929/30 розпочався дня 6. X. 1929. інавгураційним богослуженням.

Дня 2. X. 1929. предложено до іменування звичайним професором церк.-слов. мови доцента о. *Дра Спирідона Кархута*, по приняттю його нової праці „Нове видання Службеника“, яку реферував о. проф. Др. Т. Мишковський. Грамотою з дня 31. XII. 1929. о. Кархута іменовано звич. професором.

На засіданню 28. II. 1930. предложено *Дра Миколу Чуба того*, бувшого доцента українського університету в Кам'янці на Поділлі, до іменування надзв. професором історії Унії. Реферували о. ректор Др. Й. Сліпий і Др. Мирон Кордуба, надзв. професор варшавського університету.

Уродився дня 11. XII. 1889. р. в Тернополі з батьків Дмитра й Параскевії із Зарихтів. Середню школу покінчив у Тернополі й тут зложив з відзначенням іспит зрілости в 1909. р. В сьому році вступив до львівської Духовної Семинарії і до 1913. р. покінчив всіми приписаними іспитами богословський виділ львівськ. університету. Відтак студіював на філософічних виділах університетів у Львові і Відні. Філософічний виділ покінчив у 1917. р. у Львові осягненням докторату філософії. В рр. 1917. і 1918. студіював на правничім виділі львівського університету в історично-правнім семінарі проф. Бальцера історію права східнослов'янських народів. У 1917/18 р. був заступником директора Націон. Музею у Львові. Від 1918. р. є учителем середньої школи. В 1919. був покликаний на університет в Кам'янці на Поділлі викладати історію українського права. В рр.

1920—1924. викладав на правничім виділі українського університету у Львові історію українського права. Від 1927. р. викладає історію Унії української Церкви з Римом спершу на богосл. виділі Духовної Семинарії, а відтак на Богословській Академії.

Дня 17. VI. 1930. предложено до іменування надзв. професором канонічного права *о. Дра Діонісія Дорожинського*, на основі праці „Огляд джерел орієнтального церковного права“ й інших робіт. Працю реферував о. проф. Др. Йосиф Сліпий.

Уродився дня 31. VII. 1866. в Галичі з батьків Володислава й Марії з Авдиковських. Гімназійні науки покінчив в академічній гімназії у Львові, де в 1885. р. зложив іспит зрілості з відзначенням. Принятий до Духовної Семинарії т. зв. „Barbareum“ у Відні, покінчив на тамошнім університеті богословські й філософічні студії. На четвертім році богосл. студій у 1889. р. зложив перший строгий іспит з біблійних наук, а в 1890. р. другий строгий іспит з церковного права й історії Церкви. Рукоположений в 1891. р., одержав посаду сотруди́ника при архикат. храмі св. Юрія у Львові, а по зложенню іспиту на середні школи, посаду суплента при гімназії в Тернополі. Іменований пізніше провізоричним учителем при учительській семінарії в Тернополі, виконував там протягом 3-ох літ обовязки катихита. В 1896. р. одержав посаду професора при акад. гімназії у Львові, де перебув до 1. II. 1906., а відтак при II. т. зв. „німецькій“ гімназії до 1922. р., в котрім то році, по вислуженню приписаних літ, пішов на емеритуру. Вже в часі гімназійної служби, по зложенню ще двох строгих іспитів на віденському університеті, промувався в 1903. р. на доктора богословії. В 1906. р. викладав у заступстві пастирську богословію на львівському університеті, а в 1907. р. спеціальну догматику. Коли при кінці мин. століття наше духовенство через довший час оставало без богословського часопису й настав повний застій на науковому полі, став у 1900. р. видавати власним коштом „Богословський Вістник“. Крім сього працював на літературнім полі і видав:

- 1) „Історія Унії нашої гр.-кат. Церкви“ (Вид. Ювил. Комітету в 1895. р.)
- 2) „Етика“ (по Дру Щекліку) для гімназії (1903).
- 3) „Празничні картини гр.-кат. Церкви“ (1908).
- 4) „Про священство“ — св. Й. Золотоустого.
- 5) „Св. Письмо про священника“.
- 6) „Катихизм“ св. Йосафата.
- 7) „Регула“ св. Йосафата.
- 8) „Зізнання свідків при каноніз. процесі св. Йосафата“ („Богословія“ 1923).

9) „Про процеси по новому кодексі кан. права“. [Церковне судівництво — процесове право] (1923).

10) В справі кодифікації церковного права для гр.-кат. Церкви („Богословія“ 1925).

По введенню богословських студій у Духовній Семинарії у Львові обняв виклади церковного права і протягом 10 літ викладав — спершу на богосл. виділі гр.-кат. Дух. Семинарії, а відтак від 1928. р. на Богосл. Академії — крім загального церк. права також джерела орієнтального церковного права й орієнтальне супруже право. Дня 1. VII. 1930. р. помер у Мізуні, де був парохом.

З нових сил одержали місію викладати:

о. Др. *Іван Фізо́ль* — гомілетіку,

о. Др. *Микола Конрад* — соціологію,

Др. Володимир Залозецький, надзв. проф. на Укр. Наук. Інституті в Берліні, — християнську археологію й історію церковного мистецтва.

Деканом був вибраний (3. X. 1929.) о. Др. *Спирідон Кархут*.

Третій рік існування Академії приніс, як загалом і для цілого народу, великі втрати. Дня 1. VII. 1930. помер нагло о. проф. Др. *Діонисій Дорожинський* в Мізуні, а 17. III. 1931. о. проф. Др. *Спирідон Кархут*.

Крім сього зайшли осьтакі зміни:

На місце о. Дра *Г. Костельника* й о. *Й. Скрутеня* ЧСВВ. одержав місію викладати християнську філософію о. *Др. Володимир Максимець*.

Інавгураційне богослуження відбулося 5. X. 1930.

З черги предложено до іменування надзвич. професором катихитики й педагогіки о. *Юліяна Дзеровича*, директора учительської семінарії, по вислухання реферату о. проф. Дра *Т. Галушинського* ЧСВВ. на книжку о. Дзеровича п. з. „Катихитика“. Рівнож 9. II. 1931. переведено габілітації о. *Дра Ярослава Левицького* й о. *Дра Василя Лаби*. Працю о. Дра *Левицького* п. з. „Перші проповідники і їх твори“ оцінювали о. проф. Др. *Сп. Кархут* і проф. Др. *М. Чубатий*, а „Герменевтику“ о. Дра *В. Лаби* — о. проф. Др. *Т. Мишковський* і о. проф. Др. *Т. Галушинський*.

о. *Юліян Корнило Дзерович* уродився дня 3. січня 1871. р. у Смільні з батьків о. *Ігнатія* й *Олександри* з *Шараневичів*. Освіту дістав в народній школі в *Товмачі* та в II. „німецькій“ гімназії у *Львові*, де зложив іспит зрілості у 1889. р. *Богословію* студював на *львівському університеті* в рр. 1889 до

1893. Рукоположений на священника 1894, зложив у тому-ж році іспит на катихита виділових шкіл, а 3. VI. 1900. на катихита середніх шкіл. Посади займав такі: Від 1895—1897. сотрудника в Миколаєві н/Дн., від 1897 — 1907. катихита жіночої школи в Бродах, від 1907 — 1908. заступника катихита при гімназії в Бережанах, від 1908 — 1913. катихита гімназії в Стрию, від 1913 — 1919. катихита мужеської учительської семінарії, від 1919 — 1926. управителя, а відтоді до 1930. директора III. державної учительської жіночої семінарії у Львові. Крім сього викладав катихитику на університеті Франц-Йосифа у Львові в 1917. р. і з початком акад. 1917/18. р., а відтак катихитику й педагогіку на богословському факультеті гр.-кат. Духовної Семінарії і в Богословській Академії у Львові.

Попри педагогічну працю займався о. Дзерович працею в таких товариствах: Головував у Т-ві св. Ап. Павла через 3 роки (1922—24), а в р. 1927. вибрано його головою священничого т-ва „Єдність“. Був головою філії „Учительської Громади“ у Львові, головою філії „Т-ва Опіки над молоддю у Львові“, головою „Т-ва катихитів“.

Оголосив друком такі книжки:

1) „Катихитичні проповіді“ (Вид. Руський Амвон у Перемишлі) I. ч. Про віру. 1906. ст. 268.

2) „Як у світі жити? або правила доброго виховання“. Тернопіль 1906. ст. 180.

3) „Як то Русь ходила слідами Данила“. Пропамятна книга першого руського паломництва у св. Землю. Львів 1907. ст. 362.

4) „Цариця мая Марія“. 31 наук на місяць май. Жовква 1908. ст. 264.

5) „Ціла правда про радикалів“. Видавництво христ. бібліотеки. Львів 1910. ст. 100.

6) „За всіх молишися, Благая“. 31 наук на місяць май. Жовква 1910. ст. 258.

7) „Спомини з терневої дороги“. Вид. Тов. св. Ап. Павла. Львів 1918. ст. 78.

8) „Катихитика“. Накладом гр.-кат. Богосл. Академії у Львові. 1930. ст. 184.

Окрім сього написав багато розвідок та статей і рецензій на книжки, котрі поміщував у часописах, як „Посланнику“, „Ниві“, „Богословії“ й інших.

О. Др. Ярослав Юрій Левицький уродився дня 3. V. 1878. р. в Пістині станиславівської єпархії з батьків Іполита і Ванди з Яремецьких. Народні школи кінчив у Пістині, Кулачківцях і Коломиї, а гімназію в Коломиї, де й зложив іспит зрілості у 1896. р. Один рік студював право на університеті в Чернівцях, а опісля записався на богословський віділ львівського університету. Богословські студії скінчив у 1901.р.

Рукоположений того-ж року, сповняв зразу обовязки сотрудника в Кошилівцях (пов. Заліщики), а опісля до березня 1904. р. у Чернівцях. З Черновець перейшов до Львова на катихитуру при виділових міських і приватних школах, а рівночасно був також сотрудником (проповідником) при архикатедральнім храмі св. Юрія, а опісля при церкві св. Петра й Павла, регістрантом Митр. Консисторії і завідателем карного заведення у Львові. У 1907. р. дістав зразу провізоричну, а відтак стали посаду катихита в гімназії (польській, опісля українській). На сій посаді перебув до 1930. р., коли то перейшов на емеритуру. В 1907. р. зложив конкурсний і катихитичний іспит на вчителя середніх шкіл. Міжтим був через місяць на місії серед українських емігрантів у Німеччині, а в часі російської інвазії сповняв душпастирські обовязки в Лисиничах і в Городку ягайлонським. У 1915. р. був арештований Росіянами. В 1917. р. зложив докторат богословії на університеті у Львові. Від 1921. р. викладає на українським богословським виділі у Львові з початку через рік історію Церкви, а відтак пасторальну. Один рік заступав у викладах професора моральної.

Досі оголосив друком отсі важніші праці:

1) Енцикліка папи Льва XIII. про робітниче питання. Львів 1901.

2) Слава Непорочної Діви. Львів 1904.

3) Віра і наука. Львів 1905.

4) Наукова апольогія віри (переклад). Львів 1905.

5) Перші основи економії (переклад). Львів 1905.

6) Хто є Христос? Львів 1906.

7) Дещо про суспільне питання. Львів 1907.

8) Боротьба Дрепера з вірою. Львів 1908.

9) Значіння праці в світлі віри. Львів 1909.

10) Чи наука противиться вірі? Львів 1909.

11) Життя св. Йосафата. Львів 1912.

12) Католицький народній катихизм ч. I. Жовква 1913.

13) " " " ч. II. Жовква 1913.

14) " " " ч. III. Жовква 1914.

15) Головні умови успішности проповіді. Львів 1917

16) Гаяатовський як гомілет. Львів 1920.

17) Св. Письмо Нов. Зав. (переклад). Жовква 1921.

18) Біблійна історія Ст. Завіта. Львів 1923.

19) Біблійна історія Нов. Завіта. Львів 1923.

20) Св. Йосафат у світлі проповідей XVII. і XVIII. ст. Львів 1924.

21) Життя апостола Унії св. свмуч. Йосафата. Львів 1924.

22) Історія Церкви. Львів 1924. ²Львів 1928.

23) Євангеліє, основа життя (переклад). Львів 1925.

24) Гомілетика. Львів 1925.

25) Книга псалмів (переклад). Львів 1925.

26) Катихитичні проповіді (переклад). часть I. Ужгород 1926.г

27) Катихитичні проповіді (переклад). часть II. Ужгород 1927.

28) Служба Божа св. Йоана Золотоустого (переклад). Львів 1927.

29) Спіритизм. Львів 1927.

30) Про секти й сектантів. Львів 1927.

31) Годегетика. Львів 1928.

32) Надгробні проповіді. Ужгород 1929.

Крім сього оснував і редагував через десять років „Ниву“, через сім років „Основу“, через рік „Товариша“ і через рік „Нову Радугу“. Кілька років видавав бібліотеку „Ниви“, бібліотеку „Основи“ і бібліотеку Т-ва св. Ап. Павла. Був довгі роки співробітником журналів: „Буковини“, „Руслана“, „Народнього Слова“, „Українського Слова“, „Діла“ а в останніх двох роках „Нової Зорі“ й „Правди“. Допишував до „Молодої України“, „Богословського Вістника“, „Поступу“ й „Ниви“ (в часі, коли не був її редактором). Був співредактором „Божого Слова“. Допишував у „Богословії“ і „Записках ОО. Василян“. Також у „Буковині“, „Руслані“ й „Ділі“ поміщував часто між 1901—1914. рр. свої новелі.

О. Др. Василь Лаба уродився дня 1. IX. 1887. р. в Бертешові пов. Бібрка, з батьків Михайла й Анни з Диких. Народню середню освіту дістав у Львові в школі вправ і в академічній гімназії. Після зложення іспиту зрілости з відзначенням у 1906. р. відбув богословські студії у Львові (4 курси), в Інсбруці (4 курси) і в (Відні 2 курси) та філософічні в Фрибурзі швайц. (3 курси) і промувався на доктора богословії на університеті у Відні 21. січня 1914. р. на основі предложенної дисертації „Der Prozess Jesu Christi vor dem jüdischen Synhedrium“ і зложених стислих іспитів: на університеті в Інсбруці з моральної богословії, історії Церкви й канонічного права, та на університеті у Відні з догматики. В осени 1912. р. висвячений на священика, займав такі душпастирські й виховно-учительські посади: Завідателя парохії у Бібріці і Стрілках в часі російської окупації (1914—1915); завідателя парохії Чагнів (1920—1921); сотрудника на Виспі (1920), сотрудника архикатедрального (1921—1923) та сотрудника при Преображенській церкві у Львові (1923—1924); австрійського військового духовника при 86. пол. стр. і Генерального Вікарія укр. армії (1919—1920) (від листопада 1918. р. до травня 1919. перебував як австрійський военний полонений в італійському полоні); префекта Духовної Семинарії у Львові (1912—1916); віцектора Духовної Семинарії у Львові (1926 до нині); катихита академічної гімназії у Львові, приватної дівочої гімназії

С.С. Василянок у Львові і III. державної дівочої учительської Семинарії у Львові (1921 до нині).

Від 1921. р. викладав на богословському виділі гр.-кат. Духовної семинарії протягом року основну догматику, а опісля безпереривно до тепер — спершу на згаданому виділі, а відтак на гр.-кат. Богословській Академії у Львові — введення до св. Книг Нового Завіту, біблійну герменевтику і патрологію.

Від усіх членів Професорської Колегії відібрано присягу.

3. ПРОФЕСОРСЬКИЙ ЗБІР У РР. 1928—31

CORPUS DOCENTIUM

Rectoratus

Rector:

Prof. Dr. Josephus Slipyj 1928—31.

Decani:

Prof. Dr. Theodosius Haluščynskij OSBM. 1928/9.

Prof. Dr. Spyridon Karchut 1929/30.

Prof. Dr. Titus Myškovskij 1930/31.

Secretarius:

R. Petrus Chomyn (natus 1890, ord. 1923).

Quaestores:

R. Petrus Chomyn 1928—30.

R. Basilius Marmaš (natus 1903, ord. 1930) 1930/31.

Professores ordinarii:

1. R. Titus Myškovskij
2. R. P. Theodosius Haluščynskij
3. R. Josephus Slipyj
4. R. Spyridon Karchut

Professores extraordinarii:

1. Nicolaus Čubatyj
2. R. Dionysius Dorožynskij
3. R. Julianus Dzerovyč

ut supra

Docentes:

1. R. Jaroslaus Levyckij
2. R. Basilius Laba

Professores extraord. auxiliarii (ad interim):

1. Vladimirus Zalozeckij, Dr. phil., prof. Instituti scient. ucrain. Berolinensis (natus 10.VII. 1896, 1918. doct. phil. Vindobonae), legit archaeologiam christianam atque historiam artis ecclesasticae.
2. Romanus Kovševyč, Dr. iur. (natus 1873, 1898. doct. iur. Leopoli), habet seminarium iuris canonici.

3. Hilarion Svjencickyj, Dr. phil. (natus 7.IV. 1876, 1902. doct. phil. Vindobonae), docens in c. r. Univ. Leopolditana, docet archaeologiam christianam et historiam artis ecclesiasticae.

Professores substituti:

1. R. Joannes Bučko, Dr. theol. (natus 1891, ord. 1915), docet ontologiam.
2. R. Gabriel Kostelnyk, Dr. phil. (natus 1886, ord. 1913), docet logicam.
3. R. Stephanus Rud', spiritualis Seminarii clericorum (natus 1883, ord. 1909), docet liturgicam.
4. R. Andreas Iščák, Dr. theol. (natus 1887, ord. 1914), docet dogmaticam orient. dissid. et ius canonicum.
5. R. Nicolaus Konrad, Dr. theol. (natus 1876, ord. 1899), docet philosophiam et sociologiam.
6. R. Leonidas Lužnyckyj, canon. tit. (natus 1869, ord. 1893), docet historiam ecclesiasticam.
7. R. Vladimirus Maksymec', Dr. philos. (natus 1901, ord. 1930), docet philosophiam.
8. R. Stephanus Sampara, praefectus Seminarii, Dr. theol. (natus 1897, ord. 1926), docet philosophiam et dogmaticam.
9. R. Josaphat Skruten', OSBM. (natus 1894, ord. 1918), docet philosophiam.
10. R. Ignatius Čehelskyj, Dr. theol. (natus 1886, ord. 1912), docet theologiam moralem.
11. R. Joannes Figol, Dr. theol. (natus 1881, ord. 1905), docet theologiam moralem et homileticam.

РЕКТОРАТ

Ректор:

о. проф. Др. Йосиф Сліпий 1928—31.

Декани:

о. проф. Др. Теодосій-Тит Галущинський ЧСВВ. 1928/29.

о. проф. Др. Спіридон Кархут 1929/30.

о. проф. Др. Тит Мишковський 1930/31.

Секретар:

о. Петро Хомин (род. 1890, ord. 1923).

Квестори:

о. Петро Хомин (я. в.) 1928—30.

о. Василь Мармаш (р. 1903, о. 1930) 1930/31.

Звичайні професори:

о. Тит Мишковський, Др. богосл., поч. крил. М. К., проф. унів., викладає біблійні студії Ст. Зав.

- о. *Теодосій-Тит Галуциньський*, Др. богосл., ігумен монастиря ОО. Василян, викладає бібл. історію Нов. Зав., граматику арамейської і сирійської мови.
- о. *Йосиф Сліпий*, Др. богосл., ректор Дух. Сем., поч. крил. М. К., викладає спеціальну догматику, історію середньовічної філософії і богослов'я.
- о. *Спіридон Кархут*, Др. філ., викладав церк.-словянську мову. Помер 17. III. 1931.

Надзвичайні професори:

- Микола Чубатий*, Др. філ., проф. учительської семінарії, абсолювент богослов'я, викладає історію Унії, веде історичний семінар і загальний просемінар.
- о. *Діонісій Дорожницький*, Др. богосл., поч. крил. М. К., викладав церковне право. Помер 1. VII. 1930.
- о. *Юліян Дзерович*, викладає катихитику й педагогіку.

Доценти:

- о. *Василь Лаба*, Др. богосл., радн. і реф. М. К., викладає інтродукцію до Нов. Завіту, патростологію, герменевтику й супруже право.
- о. *Ярослав Левицький*, Др. богосл., ем. гімназ. катихит, радн. і реф. М. К., викладає пастирську богослов'я і гомілетуку.

Покликані надзвичайні професори:

- проф. Володимир Залозецький*, Др. філ., род. 10. VII. 1896, професор Українського Наукового Інституту в Берліні, викладає християнську археологію й історію церковного мистецтва.
- Радник Роман Ковшевич*, Др. прав, род. 1873, веде семінар східного канонічного права.
- Іларіон Свеніцький*, Др. філ., род. 7. IV. 1876 в Буську, б. доцент львівського ц. к. університету, директор Нац. Музею, викладає церковну археологію й історію мистецтва.

Заступники професорів:

- о. *Іван Бучко*, від 1929. Преосв. еп. помічн. льв., Др. богосл., р. 1891, о. 1915, ректор Інституту св. Йосафата як Малої Семінарії, викладає онтологію.

- о. *Гавриїл Костельник*, Др. філ., р. 1886, о. 1913, радн. і реф. М. К., гімназ. катихит, редактор „Ниви“, викладає лєогіку.
- о. *Степан Рудь*, р. 1883, о. 1909, духовник Дух. Сем., ви-кладає літургіку, церк. спів і церк.-словянську мову,
- о. *Андрій Ішак*, Др. богосл., р. 1887, о. 1914, викладає канонічне право й догматику незєдиненого Сходу.
- о. *Микола Конрад*, Др. богосл., р. 1876, о. 1899, ем. гімназ. катихит, викладає фільоссфію й соціольогію.
- о. *Леонід Лужницький*, р. 1869, о. 1893, поч. крил. М. К., ем. гімназ. катихит, викладає історію всел. Церкви.
- о. *Володимир Максимець*, Др. філ., р. 1901, о. 1930, викладає фільософію.
- о. *Степан Сампара*, Др. богосл., р. 1897, о. 1926, префект Дух. Сем., викладає фільософію й догматику.
- о. *Йосафат Скрутень*, єромонах ЧСВВ., р. 1894, о. 1918, викладає фільософію.
- о. *Ігнат Цегельський*, Др. богосл., р. 1886, о. 1912, гімназ. катихит, викладає моральну богословію
- о. *Іван Фізольт*, Др. богосл., р. 1881, о. 1905, гімназ. катихит, викладає моральну богословію й гомілетику.

Цілий професорський збір числив у минулому трьохліттю: 4 звич. професори, 3 надзв. проф., 2 доценти, 3 поклик. (тимчасові) надзв. проф. і 11 помічних сил. Разом викладало 23 особи.

4. ВИКЛАДИ

PRÆLECTIONES

Впродовж минулого трьохліття оголошено на Академії ось такі виклади:

Академічний рік 1928/29

Зимовий семестер

I. Рік

год.
hor

о. проф. Др. Т. Мишковський: Історія біблійна Ст. Зав. (Hi-
(Prof. Dr. T. Myškovskij) storia revelationis divinae V. T.) 5
Пояснення вибраних частей св.
Письма Ст. З. на основі церк.-

		год. гор.
	слов. тексту (Exegesis in partes selectas s. Scripturae V. T. e textu palaeoslavico)	3
	Граматика єврейської мови (Grammatica linguae hebraicae)	2
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Біблійна герменевтика (Hermeneutica biblica)	1
о. Др. Іван Бучко: (Dr. J. Bučko)	Ontologia	6
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Льогіка (Logica)	4
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-словянської мови (Grammatica linguae palaeoslavicae)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка (Liturgica)	1
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар (Proseminarium generale)	1

II. Рік

о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. Jos. Slipyj)	Dogmatica specialis (De Deo uno et trino)	3
	Exercitationes scholasticae	1
о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Sampara)	Dogmatica specialis (De gratia)	3
о. проф. Др. Т. Галушинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskij)	Страсти Г. Н. Іс. Хр. Пояснення євангельських текстів на основі церк.-слов. мови (Passio D. N. J. Chr. Exegesis textuum evangelicorum e versione palaeoslavica)	1
	Життя Г. Н. Іс. Хр. [часть I] (Vita D. N. J. Christi — pars I)	2
	Пояснення паст. листів св. Ап. Павла до Тимотея на основі грецького тексту (Exegesis in epistolam past. s. Pauli ad Timotheum e textu graeco)	1
	Біблійний семінар (Seminarium biblicum)	1
	Граматика арамейсько-сирійської мови (Grammatica linguae aramaico-syriacae) [факультативно]	2

о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Біблійна герменевтика (Hermeneutica biblica)	1
	Введення до св. Книг Нов. Зав. (Introductio in ss. Libros N. T.)	2
	Патрольоґія (Patrologia)	2
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Ноетика (Noëtica)	2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Грамати́ка церковно-словянської мови (Grammatica linguae palaeoslavicae)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літурґіка: Начерк вечерні, повечерія й полунощниці (Liturgica: Conspectus vesper., compl., noct.)	1
Др. Іляріон Свенціцький: (Dr. H. Svjencickyj)	Церковна археолоґія (Archaeologia ecclesiastica)	1

III. Рік

о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	Theologia moralis (De principiis) Causus conscientiae	5 1
о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. Jos. Slipyj)	Dogmatica specialis (De Deo uno et trino) Exercitationes scholasticae	3 1
о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Sampara)	Dogmatica specialis (De gratia)	3
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyskyj)	Історія кат. Церкви від I—XVI. ст. (Historia Ecclesiae cath. I—XVI. saec.)	3
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovyc)	Катихитика (Catechetica) Педагогіка (Paedagogica)	2 2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Грамати́ка церковно-словянської мови (Grammatica linguae palaeoslavicae)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літурґіка: Церковний рік у його подвижній частині (Liturgica: Annus ecclesiasticus; periodus paschalis)	1
о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levyckyj)	Гомілетика (Homiletica)	1
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Історія Церкви на Україні до Берестейської Унії (Historia Ecclesiae ucrainae usque ad Unionem Brestensem.)	2

		год. hor.
	Історичний семінар (<i>Seminarium historiae eccl</i>)	2
о. проф. Др. Т. Галущинський: (Prof. Dr. T. Haluščhnskyj)	Граматика арамейсько-сирійської мови (<i>Grammatica linguae aram.-syriacae</i>) [факультативно]	2
IV. Рік		
о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levyskyj)	Пастирська богословія: Про св. Тайни (<i>Theologia pastoralis: De Sacramentis</i>)	4
	Теорія душпастирства (<i>Hodegetica</i>)	1
	Гомілетичний семінар (<i>Seminarium homileticum</i>)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	<i>Casus conscientiae</i>	1
о. Др. Діон. Дорожінський: (Dr. Dion. Dorožynskyj)	Канонічне право (<i>ius canonicum</i>)	4
	Супруже право (<i>ius matrimoniale</i>)	2
	Джерела орієнтального церковного права (<i>Fontes iuris eccl. orientalis</i>)	1
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovuč)	Катихитичні вправи (<i>Exercitia practica catechetica</i>)	2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-слов'янської мови (<i>Grammatica linguae palaeoslavicae</i>)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка (<i>Liturgica</i>)	1
о. Др. Андрій Ішак: (Dr. A. Iščak)	<i>Dogmatica orientalis Ecclesiae dissidentis</i> (<i>Introductio generalis</i>)	2
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Історичний семінар (<i>Seminarium historiae ecclesiasticae</i>)	2
Др. Іляріон Свенціцький: (Dr. H. Svjencickyj)	Історія мистецтва (<i>Historia artis ecclesiasticae</i>)	2
о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Muškovskyj)	<i>Exegesis sublimior ad textum hebraeum Osee prophetae</i> (факультативно)	2
о. проф. Др. Т. Галущинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskyj)	Граматика арамейсько-сирійської мови (<i>Grammatica linguae aramaico-syriacae</i>) [факультативно]	2

Літній семестер

I. Рік

год.
hor.

о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Історія біблійна Ст. Зав. (<i>Historia revelationis divinae V. T.</i>)	5
	Пояснення вибраних частей св. Письма Ст. З. на основі церк.-слов. тексту (<i>Exegesis in partes selectas s. Scripturae V. T. e textu palaeoslavico</i>)	3
	Граматика єврейської мови (<i>Grammatica linguae hebraicae</i>)	2
о. Йосиф Скрутен' ЧСБВ.: (P. Jos. Skruten' OSBM.)	Критика (<i>Critica</i>)	3
	Психологія I. ч. (<i>Psychologia p. I</i>)	3
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Історія грецької філософії (<i>Historia philosophiae graecae</i>)	4
о. Др. Спиридон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-словянської мови (<i>Grammatica linguae palaeoslavicae</i>)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Богослужбні книги й начерк вечірні (<i>Liturgica: De libris liturgicis et conspectus officii vesp.</i>)	1
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар з практичними вправами (<i>Proseminarium generale cum exercitiis practicis</i>)	1

II. Рік

о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. Jos. Slipyj)	<i>Dogmatica specialis: De Deo creante et elevante. De praedestinatione</i>	3
	<i>Exercitationes scholasticae</i>	1
о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Sampara)	<i>Dogmatica specialis: De Verbo incarnato (Christologia, Soterologia, Mariologia). De cultu Sanctorum</i>	3
о. проф. Др. Т. Галушинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskij)	Життя Г. Н. І. Хр. (<i>Vita D. N. J. Christi</i>)	2
	Страсти Г. Н. І. Хр. — Ексереза на основі церк.-слов. тексту (<i>Passio D. N. J. Chr. — Exegesis e textu palaeoslavico</i>)	2
	Послання св. Ап. Павла до Тита.	

	Пояснення на основі грецького тексту (<i>Epistola s. Pauli ad Titum. Exegesis e textu graeco</i>)	1
	Біблійний просемінар: Вибрані питання з Апостольських Діяній (<i>Proseminarium biblicum: Selectae quaestiones e Act. Apost.</i>)	1
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Введення до св. Книг Н. З. [частне] (<i>Introductio in ss. Libros N. T. [specialis]</i>)	3
	Патрологія (<i>Patrologia</i>)	2
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Вибрані питання з психології (<i>Psychologia. Quaestiones selectae</i>)	2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-словянської мови (<i>Grammatica linguae palaeoslavicae</i>)	2
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Начерк утрені й часів (<i>Liturgica: Conspectus officii mat. et hor.</i>)	1
Др. Іляріон Євєнціцький: (Dr. H. Svjencickij)	Вступ до історії церк. мистецтва ч. II. (<i>Introductio in historiam artis eccl.</i>)	1

III. Р і к

о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	<i>Theologia moralis (De praeceptis)</i>	5
	<i>Casus conscientiae</i>	1
о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. Jos. Slipyj)	<i>Dogmatica specialis: De Deo creante et elevante. De praedestinatione</i>	3
	<i>Exercitationes scholasticae</i>	1
о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Sampara)	<i>Dogmatica specialis: De Verbo incarnato (Christologia, Soterologia, Mariologia). De cultu Sanctorum</i>	3
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnycukj)	Історія кат. Церкви від XVI—XX. ст. (<i>Historia Ecclesiae cath. a XVI. usque ad XX. saec.</i>)	3
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovuč)	Катихитика (<i>Catechetica</i>)	2
	Педагогіка (<i>Paedagogica</i>)	2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. S. Karchut)	Граматика церк.-словянської мови (<i>Grammatica linguae palaeoslavicae</i>)	1

о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Церк. рік у неподвижнім крузі (Liturgica: Annus ecclesiasticus. Proprium de Sanctis)	1
о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levyckyj)	Гомілетика (Homiletica)	1
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Історія укр. зєдиненої Церкви від Берестейської Унії до наших часів (Historia Ecclesiae ucrainae unitae ab Unione Brestensi usque ad tempora hodierna)	2
	Семинар історії Церкви: Читання та оцінка праць (Seminarium historiae eccl.: Lectio atque recensio operum)	2

IV. Рік

о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levyckyj)	Пастирська богословія: Про св. Тайни (Theologia pastoralis: De Sacramentis)	4
	Теорія душпастирства (Hodegetica)	1
	Гомілетичний семинар (Seminarium homileticum)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Čehelskyj)	Casusco nscientiae	1
о. Др. Діон. Дорожинський: (Dr. D. Dorožynskyj)	Ius canonicum (Lib. IV et VI Cic.)	4
	De matrimonio	2
	Ius matrimoniale orientale	1
о. Юліян Дзерович (Jul. Dzerovyč)	Практичні вправи в навчанню релігії (Exercitationis catecheticae practicae)	2
о. Др. Спирідон Кархут: (Dr. Sp. Karchut)	Грамати́ка церк.-словянської мови (Grammatica linguae palaeoslavicae)	2
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Пояснення требника (Liturgica: Sacramenta et sacramentalia)	1
о. Др. Андрій Ішак: (D. A. Iščak)	De Ecclesia Christi secundum doctrinam Orientalium dissidentium	2
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Семинар історії Церкви: Читання та оцінка праць (Seminarium historiae ecclesiasticae: Operum lectio et recensio)	2

Др. Іляріон Свенціцький: (Dr. H. Svjencickij)	Історія церковного мистецтва України (Historia artis eccl. Ucrainae)	2
--	---	---

Академічний рік 1929/30

Зимовий семестер

I. Рік

о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Історія біблійна Ст. Зав. (Historia revelationis div. V. T.)	5
	Пояснення вибраних частей св. Письма Ст. З. на основі церк.-слов. тексту (Exegesis in partes selectas s. Scripturae V. T. e textu palaeoslavico)	3
	Граматика єврейської мови (Grammatica linguae hebraicae)	2
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Біблійна герменевтика (Hermeneutica biblica)	1
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Льогіка (Logica)	4
	Досвідна психологія (Psychologia experimentalis)	1
о. Йосиф Скрутень ЧСБВ: (P. Jos. Skruten' OSBM.)	Критика (Critica)	3
	Онтологія (Ontologia)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-слов. мови: Фонологія (Grammatica linguae palaeoslavicae: Phonologia)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Про храм, кацження, світло й церковні сосуди (Liturgica)	1
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар (Proseminarium generale)	1

II. Рік

о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Sampara)	Theodicaea (De existentia Dei)	1
	Cosmologia (De mundo)	2
	Dogmatica fundamentalis (De Christo legato divino)	5
о. проф. Др. Т. Галушинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskij)	Життя Г. Н. Іс. Хр. [I. часть] (Vita D. N. J. Chr. [I. pars])	1
	Пояснення недільних Євангелій на основі церковно-слов. тексту	

	(Exegesis in Evangelia dominica e textu palaeoslavico)	2
	Пояснення листа св. Ап. Павла до Галатів на основі грецького тексту (Exegesis in epistolam s. Pauli ad Galatos e textu graeco)	1
	Біблійний семінар (Seminarium biblicum)	1
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. (Laba))	Введення до ср. Книг Нов. Зав. [загальне] (Introductio in ss. Libros N. T. [generalis]),	2
	Патрольоґія (Patrologia)	2
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyskyj)	Історія кат. Церкви від I—XVI ст. (Historia Ecclesiae cath. I—XVI. saec.)	3
о. проф. Др. Спіридон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Грамати́ка церковно-слов. мови: Деклінація іменникова прикметників і дієприкметників, числівників і заіменників (Grammatica linguae eccl.-slav.: Declinatio adiectivorum ac participiorum simplex necnon numeralium pronominum-que); Пояснення полунощниці суботньої (Officium nocturnum sab-bati)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud'):	Літурґіка: Начерк вечерні, пове-черія й полунощниці (Liturgica)	1
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Християнська археолоґія (Archaeologia christiana)	1
о. Йосиф Скрутень ЧСВВ.: (P. Jos. Skruten' OSBM.)	Етика [генеральна] (Ethica ge-neralis)	1
III. Рік		
о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. J. Slipuj):	Dogmatica specialis (De Sacra-mentis in genere. De Eucharistia et Poenitentia)	3
	Exercitationes scholasticae	1
	Погляд на історію схоластики (Conspectus historicus theologiae scholasticae)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	Theologia moralis (De principiis) Casus conscientiae	5

		год. гор.
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyckyj)	Історія католическої Церкви від I—XVI ст. (Historia Ecclesiae cath. I—XVI saec.)	3
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovych)	Катихитика (Catechetica)	2
	Педагогіка (Paedagogica)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-слов'янської мови: Кон'югація I. 3 і II. (Grammatica linguae eccl. slav.: Coniugatio I. 3 et II); Пояснення часів I. і III. (Hora I. et III.)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Церковний рік у його подвижній частині (Liturgica: Annus ecclesiasticus. Periodus paschalis)	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Гомілетика (Homiletica)	2
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Історія унійних змагань на Україні до Берест. Унії [1596] (Historia conaminum unionisticorum in Ucraina usque ad Unionem Brestensem [1596])	2
	Історичний семінар: Опрацювання вибраних питань з історії української Церкви (Seminarium historiae ecclesiasticae)	2
о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskyj)	Граматика арабської мови (Grammatica linguae arabicae [фак.])	2
IV. Рік		
о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levyckyj)	Пастирська богословія: Про св. Тайни (Theologia pastoralis: De Sacramentis)	4
	Годеретика (Hodegetica)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Čehelskyj)	Casus conscientiae	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Гомілетичний семінар (Seminarium homileticum)	1
о. Др. Діон. Дорожинський: (Dr. D. Dorožynskyj)	lus canonіcum	4
	lus matrimoniale	2
	Джерела орієнт. церков. права (Fontes iuris eccl. orientalis)	1

		год. hor.
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovyč)	Катихитичні вправи (Exercitationes catecheticae)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-слов. мови: Пояснення вечірні й повечерій (Grammatica linguae eccl.-slav.: Vesp. et compl.)	1
	Лектура твору п. з. <i>Διδαχὴ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων</i> з узягдненням питоменностей біблійної грецької мови (Lectio litterarum christ. monumenti antiquissimi, quod <i>Διδαχὴ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων</i> inscribitur)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Повторення правила і св. Літургії (Liturgica)	1
о. Др. Андрій Ішак: (Dr. A. Iščak)	Dogmatica orientalis Ecclesiae dissidentis (Introductio generalis)	2
Др. Микола Чубатий: (Dr. N. Čubatyj)	Історичний семінар (Seminarium historiae ecclesiasticae)	2
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Історія мистецтва (Historia artis ecclesiasticae)	2
о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Граматика арабської мови (Grammatica linguae arabicae [фак.])	2
о. Др. М. Конрад: (Dr. N. Konrad)	Соціологія (Sociologia)	2

Літній семестер

I. Рік

о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Історія біблійна Ст. Зав. (Historia revelationis div. V. T.)	5
	Пояснення вибраних частей св. Письма Ст. З. на основі церк.-слов. тексту (Exegesis partium selectarum s. Scripturae V. T. e textu eccl.-slavico)	3
	Граматика єврейської мови (Grammatica linguae hebraicae)	2
о. Йосиф Скрутен' ЧСВВ.: (P. Jos. Skruten' OSBM.)	Розумова психологія (Psychologia rationalis)	5
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Досвідна психологія (Psychologia experimentalis)	1
	Історія грецької філософії (Historia philosophiae graecae)	4

о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-слов. мови: Деклінація іменників. — Граматичне пояснення полунощниці повсякденної (Grammatica linguae eccl.-slavicae: Declinatio substantivorum. — Interpretatio grammatica Officii nocturni cotidiani)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Про богослужбні книги й пасхалію (Liturgica: De libris liturgicis et de paschalia)	1
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар (Proseminarium generale)	1

II. Рік

о. Др. Степан Сампара: (Dr. St. Šampara)	Dogmatica fundamentalis: De Ecclesia Christi et fontibus theologicis	5
	Theodicaea: De existentia ac personalitate Dei	1
	Cosmologia: De corpore	2
о. проф. Др. Т. Галушинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskyj)	Життя ГНІХр. (De vita DNJChr.)	1
	Пояснення недільних Євангелій на основі церк.-слов. тексту (Exegesis Evangeliorum dom. e textu eccl.-slav.)	2
	Пояснення листа св. Ап. Павла до Галатів на основі грецького тексту (Exegesis epistolae s. Pauli ad Galatos e textu graeco)	1
	Біблійний семінар (Seminarium biblicum)	1
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Введення до св. Книг Н. Зав. [частне] (Introductio in ss. Libros N. T. [spec.])	3
	Патрологія (Patrologia)	2
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyckyj)	Історія католическої Церкви від XVI. ст. до найновіших часів (Historia Ecclesiae cath. a saec. XVI. usque ad saec. XX.)	3
о. Др. Гавриїл Костельник: (Dr. G. Kostelnyk)	Історія новочасної філософії (Historia philosophiae recentior.)	1
о. Йосиф Скрутень ЧСВВ.: (P. Jos. Skruten' OSBM.)	Етика спеціальна [індив.] (Ethica specialis [individualis])	1

о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк. слов. мови: Де- клінація зложена; конюгація I. — Граматичне пояснення полунощ- ниці нед. й утрени (Grammatica lin- guae slav. eccl.: Declinatio composi- ta; coniugatio I. — Interpretatio grammat. Officii noct. domin. ac matut.)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Начерк утрени і часів (Liturgica: Ordo Offic. mat. et hor.)	1
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckij)	Християнська археологія (Archae- ologia christiana)	1

III. Пік

о. проф. Др. Йосиф Сліпий: (Prof. Dr. J. Slipij)	Dogmatica specialis: Doctrina de Sacramentis absoluitur (baptismus confir., ordo, extr. unct., matrim.)	3
	De novissimis	1
	Життя і творчість св Томи з Ак- віну (De vita et operibus s. Tho- mae Aquinati)	1
	Exercitationes scholasticae	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	Theologia moralis: De praeceptis Dei et Ecclesiae	5
	Casus conscientiae	1
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyskyj)	Історія католич. Церкви від XVI. ст. до найновіших часів (Historia Ecclesiae cath. a saec. XVI. usque ad saec. XX.)	3
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovyč)	Катихитика (Catechetica)	2
	(Педагогіка) Paedagogica	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церк.-слов. мови: Кон- югація III; невідмінні частини мови. — Граматичне пояснення часа VI. й IX. та тропарів і кондаків чо- тиро- й п'ятидесятниці (Gramma- tica linguae slav. eccl.: Coniugatio III; partes sermonis indeclinabiles. — Interpretatio gram. horae VI et IX necnon carminum, quae grae- ce ἀπολυτίκια et конτάκια dicun-	

		год. hor.
	tur temporis Quadragesimae et Quinquagesimae)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Про деякі празники неподвижного круга і про важній- ших церк. піснописців (De non- nullis festis in periodo Nativ. D-ni atque de praecipuis auctoribus carminum eccl.)	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Подрібні правила гомілетики (Ho- mileticae regulae singulares)	2
(н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Історія укр. єдиненої Церкви від Берест. Унії (1596) до наших часів (Historia Eccl. ucrain. unitae ab Unione Brestensi [1596] usque ad tempora nostra)	2
	Семинар історії Церкви: Праці з історії єд. Церкви XVII. і XVIII. ст. (Seminarium historiae eccle- siasticae)	2
IV. Пік		
о. Др. Ярослав Левицький: (Dr. Jar. Levuckyj)	Пастирська богословія: Про св. Тайни (Theologia pastoralis: De Sacramentis)	4
	Годеретика (Hodegetica)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	Casus conscientiae	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Гомілетичний семінар: Читання й виголошування проповідей (Seminarium homileticum)	1
	Богословія моральна: Сема за- повідь Б. (Theologia moralis: De septimo)	1
о. Др. Діон. Дорожінський: (Dr. D. Dorožynskyj)	lus canonicum	4
	lus matrimoniale	2
	lus matrim. orientale	1
о. Юліан Дзерович: (Jul. Dzerovyč)	Практичні вправи в навчанню релігії (Exercitationes catecheti- cae practicae)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Церк. слов. мова: Граматичне по- яснення св. Літургії. — Лектура твору п. з. <i>Διδαχὴ τῶν δώδεκα</i>	

	Ἀποστόλων [докінчення] (Lingua slavica ecclesiastica: Interpretatio grammatica ss. Liturgiarum. — Lectio opusculi Διδαχῆ τῶν δώδεκα Ἀποστόλων absolvitur)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Пояснення требника (Liturgica: Interpretatio euchologionis)	1
о Др. Андрій Ішчак: (Dr. A. Iščak)	Dogmatica orientalis Ecclesiae dissidentis	2
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Семинар історії Церкви: Праці з історії з'єдиненої Церкви XVII. і XVIII. ст. — (Seminarium historiae ecclesiasticae: Elaborationes ex historia Ecclesiae unitae XVII — XVIII. saec.)	2
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Соціологія: а) Енцикліка б) Аграрне питання (Sociologia: a) Encyclica b) Quaestio agronomica)	2
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Історія церковного мистецтва (Historia artis ecclesiasticae)	2

Академічний рік 1930|31

Зимовий семестр

I. Рік

о. проф. Др. Тит Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Історія біблійна Ст. Зав. (Historia revelationis div. V. T.)	5
	Пояснення вибраних частей св. Письма Ст. Зав. на основі церк.-слов. тексту (Exegesis in partes selectas s. Scripturae V. T. e textu palaeoslavico)	3
	Граматика єврейської мови (Grammatica linguae hebraicae)	2
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Біблійна герменевтика (Hermeneutica biblica)	1
Dr. Vladimirus Maksymec'	Logica, Ontologia, Critica	8
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Історія старої і класичної філософії (Historia antiquae et classicae philosophiae)	2
о. проф. Др. Спіридон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-слов. мови (Grammatica linguae palaeoslavicae)	1

		год. ног.
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Про храм і церковні сосуди (Liturgica: De aedificio atque vassis cultus)	1
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар (Prosemi- narium generale)	1
II. Пік.		
Dr. Stephanus Sampara:	Dogmatica fundamentalis: Inquisi- tiones praeviae. De Christo le- gato divino	5
	Theodicaea: De existentia Dei	1
	Cosmologia: De mundo	2
о. проф. Др. Т. Галущинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskyj)	Історичні й ексегетичні пояс- нення до поодиноких питань життя Г. Н. І. Хр. (Historicae et exegeticae notae ad singulas quae- stiones vitae D. N. J. Ch.)	2
	Прославлене життя Спасителя: Ексегеза на основі церковно- слов'янського тексту (Gloriosa vita J. Chr: Exegesis e textu palaeoslavico)	2
	Друге послання св. Ап. Павла до Коринтян: Ексегеза на основі грецького тексту (Secunda Epi- stola ad Corinthios: Exegesis e textu graeco)	1
	Сирійська й арамейська грама- тика (Elementa grammaticae syriacae et aramaicae linguae)	2
о. Др. Василь Лаба: (Dr. B. Laba)	Введення до св. Книг Н. З. [загальне] (Introductio in ss. Lib- ros N. T. [gen.])	2
	Патрологія (Patrologia)	2
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnyskyj)	Історія вселенської Церкви від її заснування до XIV. всел. Со- бору (Historia Ecclesiae catholi- cae ab eius institutione usque ad XIV. Concilium oecum.)	3
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Грамматика церк.-слов. мови: Імен- никова деклінація прикметників і дієприкметників; числівники й заіменники. — Грамматичне поя-	

	снення полунощниці повсякденної ч. II. й суботньої (Grammatica linguae slavicae ecclesiasticae: Declinatio adiectivorum et participiorum simplex; numeralia et pronomina. — Grammatica interpretatio Officii nocturni cotidiani II. et sabbati)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Начерк вечірні, повечерія й полунощниці (Liturgica: Ordo Officii vespert., complet.)	1
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Етика (Ethica)	2
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Християнська археологія (Archaeologia christiana)	1

III. Рік

Prof. Dr. Josephus Slipyj:	Dogmatica specialis: De Sacramentis in genere. De ss. Eucharistia et poenitentia	4
	Exercitationes practicae	1
	Історія схоластики (Historia philosophiae et theologiae scholasticae)	1
о. Др. Ігнат Цегельський: (Dr. Ign. Cehelskyj)	De principiis theologiae moralis	5
	Casus conscientiae	1
о. Юліян Дзерович: (Jul. Dzerovyč)	Катихитика (Catechetica)	2
	Педагогіка (Paedagogica)	2
о. проф. Др. Спіридон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-словянської мови: Конюгація I. — Граматичне пояснення утрєні ч. II. і часів I. і III. (Grammatica linguae slavicae ecclesiasticae: Coniugatio I. — Grammatica interpretatio Officii matutini p. II. et horarum I. et III.)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Церковний рік у його подвижній часті (Liturgica: Annus liturgicus. — Periodus paschalis)	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Головні правила гомілетики (Regulae generales homileticae)	2
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Історія унійних змагань на Україні до Берестейської Унії [1596]	

(Historia unionis ecclesiasticae in
Ucraina usque ad Unionem Bre-
stensem [1596]) 3

Історичні вправи: Інтерпретація
вибраних текстів (Exercitia histo-
rica: Interpretatio textuum selec-
torum) 1

IV. Рік

о. Др. Ярослав Левицький: Пастирська богословія: Про св.
(Dr. Jar. Levyckyj) Тайни (Theologia pastoralis: De
Sacramentis) 4

Годеретика (Hodegetica) 1

о. Др. Ігнат Цегельський: Casus conscientiae 1
(Dr. Ign. Cehelskyj)

о. Др. Іван Фіголь: Гомілетичний семінар: Як виго-
(Dr. Jo. Figol) лошувати проповіді (Seminarium
homileticum: De arte praedicandi) 1
Моральна богословія: Про сему
Божу заповідь (Theologia mora-
lis: De septimo praecepto divino) 1

о. Др. Андрій Ішак: Ius canonicum sec. C. i. c. respec-
(Dr. A. Iščak) tu ecclesiae dissid. habito 3

Theologia dogmatica Orientalium
dissidentium (Pars generalis) 2

о. Др. Василь Лаба: Ius matrimoniale 2
(Dr. B. Laba)

о. Юліян Дзерович: Практичні вправи в навчанню ре-
(Jul. Dzerovyč) лірії (Exercitationes catecheticae
practicae) 2

о. проф. Др. Спіридон Кархут: Церковно-словянська мова: Гра-
(Prof. Dr. Sp. Karchut) матичне пояснення обідниці, ве-
чірні й повечерій (Lingua sla-
vica ecclesiastica: Grammatica
interpretatio Officii typicorum,
vesperarum et completorii) 1

Семінар церковно-словянської
мови (Seminarium linguae slavicae
ecclesiasticae) 1

о. Степан Рудь: Літургіка: Пояснення церковно-
(St. Rud') го правила і Служби Божої св.
Івана Золот. (Liturgica: Brevia-
rium sacerdotale atque Missa s.
Joannis Chrysostomi) 1

о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Соціологія (Sociologia)	
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Історичний семінар: Читання праць (Seminarium historiae ecclesiasticae: Lectio elaborationum)	1
Др. Роман Ковшевич: (Dr. R. Kovševyč)	Семінар канонічного права: Рішення українських церковних синодів (Seminarium iuris canonici: Decisiones synodales in Ucrainae terris)	2
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Історія церковного мистецтва (Historia artis ecclesiasticae)	2

Літній семестер

I. Рік

о. проф. Др. Т. Мишковський: (Prof. Dr. T. Myškovskij)	Біблійна історія Ст. Зав. (Historia revelationis div. V. T.)	5
	Пояснення вибраних частей св. Письма Ст. Зав. на основі церк.-слов. тексту (Exegesis partium selectarum s. Scripturae e textu slavico ecclesiastico)	3
	Граматика єврейської мови з практичними вправами (Grammatica linguae hebraicae cum exercitationibus practicis)	2
Dr. Vladimirus Maksymec':	Psychologia	8
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Історія новітньої філософії (Historia philosophiae novae)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-словянської мови: Деклінація іменників і власних імен. — Граматичне пояснення полунощниці повсякденної й суботньої ч. I. (Grammatica linguae slavicae ecclesiasticae: Declinatio substantivorum et nominum propriorum. — Interpretatio grammatica Officii nocturni, cotidiani et sabbati)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Богослужбні книги (Liturgica: De libris liturgicis)	1
н. проф. Др. Микола Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Загальний просемінар (Proseminarium generale)	1

II. Pík

		год. hor.
Dr. Stephanus Sampara:	Dogmatica fundamentalis: De Ecclesia Christi. De fontibus theologicis	5
	Theodicaea: De personalitate Dei	1
	Cosmologia: De corpore	2
о. проф. Др. Т. Галушинський: (Prof. Dr. T. Haluščynskij)	Ексегетичні й археологічні пояснення до життя Г. н. І. Хр. [Страсти] (Exegeticae et archaeologicae explicationes ad vitam D. n. J. Ch. [Passiones Christi])	2
	Вибір Христових бесід: Пояснення Євангелій на основі церков. тексту (Sermones Domini: Exegesis Evangeliorum e textu palaeoslavico)	2
	Висша ексегеза: II. посл. до Кор. на основі грецького тексту (Exegesis sublimior ad sec. Ep. ad Corinth. e textu graeco)	1
о. доц. Др. Василь Лаба: (D. Dr. B. Laba)	Введення до св. Книг Н. З. [частне] (Introductio in ss. Libros N. T. [specialis])	3
	Патрологія (Patrologia)	2
о. Леонід Лужницький: (L. Lužnuckij)	Історія Церкви від XIV. ст. до XX. ст. (Historia eccles. a s. XIV. usque ad s. XX.)	3
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Історія новітньої філософії (Historia philosophiae novae)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Граматика церковно-словянської мови: Деклінація зложена; конюгація I. гр. 1.—Граматичне пояснення полунощниці повсякденної ч. II, суботньої й недільної (Grammatica linguae slav. eccl.: Declinatio composita; coniugatio I, 1.—Interpretatio grammatica Officii nocturni cotidiani p. II., sabbati et dominicae)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Чин утрени з першим часом (Liturgica: Ordo Officii matutini [cum laudibus] et primae horae)	1

- Др. Володимир Залозецький: Християнська археологія (*Archaeologia christiana*) 1
(Dr. Vl. Zalozeckyj)
- н. проф. Др. Мик. Чубатий: Історичні вправи: Інтерпретація джерел XVI-XVII. ст. (*Exercitationes historicae: Interpretatio fontium XVI-XVII. saec.*) 1
(Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)

III. Pík

- Prof. Dr. Josephus Slipyj: *Dogmatica specialis: De sacrificio Missae. De Sacramentis baptismi, confirmationis, ordinis, extremae unctionis, matrimonii* 4
De novissimis 1
Exercitationes practicae 1
- Dr. Ignatius Cehelskyj: *Theologia moralis: De praeceptis Dei et Ecclesiae* 5
Casus conscientiae 1
- о. н. проф. Юліян Дзерович: Христос, як учитель і педагог (*Christus magister et paedagogus*) 2
(Prof. e. o. Jul. Dzerovyč) Катихитика (*Catechetica*) 2
- о. Др. Іван Фіголь: Подрібні правила гомілетики (*Regulae speciales homileticae*) 2
(Dr. Jo. Figol)
- о. проф. Др. Спіридон Кархут: Граматика церковно-словянської мови: Конюгація II і III. — Граматичне пояснення утрєні ч. II, часів і обідниці (*Grammatica linguae slavicae ecclesiasticae: Coniugatio II et III. — Interpretatio grammatica Officii matutini p. II, horarum et typicorum*) 1
(Prof. Dr. Sp. Karchut)
- о. Степан Рудь: Літургіка: Церковний рік у неподвижній частині (*Liturgica: Annus liturgicus. Proprium de Sanctis*) 1
(St. Rud')
- н. проф. Др. Мик. Чубатий: Історія церковної унії на Україні від Берестейського Синоду (1596) до нинішніх днів (*Historia unionis ecclesiasticae in Ucraina a Synodo Brestensi [1596] usque ad tempora hodierna*) 3
(Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj) Історичні вправи: Інтерпретація джерел XVI—XVII. ст. (*Exercitationes historicae: Interpretatio fontium XVI—XVII. saec.*) 1

IV. Рік

		год. ног.
о. доц. Др. Яросл. Левицький: (D. Dr. Jar. Levyckyj)	Пастирська богословія: Про св. Тайни (Theologia pastoralis: De Sacramentis)	4
	Годеретика (Hodegetica)	1
о. Др. Іван Фіголь: (Dr. Jo. Figol)	Моральна богословія: Сема заповідь — реституція, контракти (Theologia moralis: De septimo, — restitutio, contractus)	1
	Гомілетичний семінар: Спосіб виголошування проповіді (Seminarium homileticum: De arte praedicandi)	1
Dr. Ignatius Cehelskyj:	Casus conscientiae	1
Dr. Andreas Išćak:	De Ecclesia Christi secundum doctrinam Orientalium dissidentium	2
	De processibus et poenis ecclesiasticis sec. C. i. c.	3
о. доц. Др. Василь Лаба: (D. Dr. B. Laba)	Супруже право (Ius matrimoniale)	2
о. н. проф. Юл. Дзерович: (Prof. e. o. Jul. Dzerovyč)	Катихитичні вправи (Exercitationes catecheticae)	2
о. проф. Др. Спирідон Кархут: (Prof. Dr. Sp. Karchut)	Грамати́ка церковно-словянської мови: Повторення всіх граматичних форм. — Граматичне пояснення повечерія великого і св. Літургій (Grammatica linguae slavicae ecclesiasticae: Repetitio omnium formarum grammaticarum. — Interpretatio grammatica completorii magni et s. Liturgiarum)	1
	Семінар старо- і церковно-словянської мови: Вибрані зачала Апостольських Діянйй (Seminarium linguae slavicae veteris et ecclesiasticae: Pericopae selectae Actuum Apostolicorum)	1
о. Степан Рудь: (St. Rud')	Літургіка: Пояснення требника (Liturgica: De caeremoniis et ritibus euchologionis)	1
о. Др. Микола Конрад: (Dr. N. Konrad)	Суспільне питання (De quaestione sociali)	2

н. проф. Др. Мик. Чубатий: (Prof. e. o. Dr. N. Čubatyj)	Семинар історії церковної унії: Читання і критика праць (Seminarium historiae unionis ecclesiasticae: Lectio elaborationom cum critica)	1
Др. Роман Ковшевич: (Dr. R. Kovševyč)	Семинар канонічного права: Про Владимірський Синод та про Кормчу Книгу (Seminarium iuris canonici: De Synodo Vladimirensi et de Pedalione)	2
Др. Володимир Залозецький: (Dr. Vl. Zalozeckyj)	Історія західного і східного церковного мистецтва (Historia artis ecclesiasticae occidentalis et orientalis)	2

Згідно зі статутами Академії семестер був почислений, якщо слухач вислухав приписані предмети, одержав в індексі підпис відносного професора, зложив іспити й отримав потвердження декана.

Всі іспити слухачів відбувалися перед комісією, якою проводив декан згл. його заступник. Для тих студентів, що покінчили гуманістичну гімназію без грецької мови, рішено 10. X. 1928. запровадити іспити, до чого кандидат має приготувати десять глав Ксенофонта або іншого грецького клясика.

В минулому трьохліттю введено виклади соціології, арабської, сирійської й арамайської мови, поширено значно філософічні студії і відкрито біблійний, правничий, гомілетичний та історичний семінар. Треба теж підкреслити факт оснування музею при Академії, який саме впорядковується і має вже дуже цінні предмети. Його створення було конечне для глибшого зрозуміння й унагляднення нашого церковного мистецтва та тіснішого звязання Академії з минулим нашої Церкви.

5. НАУКОВІ СЕМИНАРИ

SEMINARIA

Завданням Академії є між іншим виробити широкий погляд на цілість, поглибити знання в поодиноких ділянках то підготувати студента до самостійної наукової праці. В тій цілі зорганізовано перші наукові семінари: біблійний, гомілетичний, з історії Унії, правничий. На засіданню Професорської Колегії дня 10. лю-

того 1930. р. предложив проф. М. Чубатий проєкт статуту семинара для історії церковної Унії на Україні. Його затверджено з тим, що загальні норми є обов'язуючі і для інших семинарів Академії.

Статут семинара для історії церковної Унії на Україні

І. Назва та ціль

§ 1.

Семинар має назву: „Семинар для історії церковної Унії на Україні“.

§ 2.

Семинар є науковим інститутом і суцною складовою частиною греко-католицької Богословської Академії, згідно з § 3. її статутів.

§ 3.

Ціллю семинара є: а) доповнювати відомости слухачів, здобуті на викладах з історії церковної Унії на Україні; б) давати членам семинара основи методи наукової праці на полі історії Церкви; в) приучувати членів семинара до самостійної наукової праці на полі історії Церкви.

II. Середники

§ 4.

Середниками до досягнення намічених цілей є: а) опрацювання рефератів на основі нових праць з обсягу історії, враз з дискусіями на опрацьовані теми; б) обговорювання історичної бібліографії, особливо новітніх творів з обсягу історії Унії на Україні; в) практичні вправи в читанню та пояснюванню джерельних текстів; г) опрацювання самостійних праць на основі вказаних джерел; г) уділювання членам семинара теоретичних вказівок до наукової праці будьто окремо будьто в звязку з виробленими працями.

§ 5.

Помічним середником для праць у семинарі є підручна семинарійна бібліотека.

§ 6.

Семинар має свій окремий льокаль на семинарійні засідання та на приміщення бібліотеки.

§ 7.

Ректорат Академії призначає в щорічному бюджеті Академії відповідну грошову дотацію на канцелярйні потреби семинара, доповнення бібліотеки та на премії за найкрасші семинарйні праці.

III. Провід семинара та членство

§ 8.

Провідником семинара є професор історії Церкви; якщо їх є більше, провідника призначає Професорська Колегія.

§ 9.

Членом семинара може бути кожний звичайний слухач Академії, який відбув загальний просеминар та якого прийме провідник семинара. Провідник семинара може зажадати зложення вступного іспиту — усно або письменно — з основних відомостей про методу наукової праці, добытих на загальнім просеминарі.

§ 10.

Члена семинара може провідник усунути, якщо він не бере участі в засіданнях семинара більше ніж три рази без оправдання, або не бере ніякої участі в назначених семинарйних працях на протязі двох семестрів. Член семинара, який на протязі двох семестрів не виконав ніякої праці, тратить право до одержання посвідки фреквентування за другий семестер.

§ 11.

Одному з членів семинара поручає провідник семинара обовязки бібліотекаря; він дижує в семинарйнім льокалі в назначених до праці годинах та, згідно з правильником, завідує бібліотекою. В міру існування фондів, може бібліотекар одержати якусь ремунерацію.

IV. Семинарйні заняття

§ 12.

Засідання семинара відбуваються раз у тиждень та тривають дві академічні години; день та пору означає провідник семинара в порозумінню з деканом.

§ 13.

Семинарйні заняття розділює провідник, при чому член семинара може висказувати свої бажання, з якого обсягу бажав би одержати працю.

§ 14.

На засіданнях семинара проводить провідник та кермує дискусією.

§ 15.

Кожний реферат чи самостійна семинарійна праця, оброблена письменно, мусить бути предложена провідникови семинара принайменше тиждень перед її читанням на семинарі. Провідник семинара приділює працю одному з членів семинара як кореферентови до переглянення та пороблення своїх завваг, які він, як свій кореферат, має прочитати по прочитанню праці референтом.

§ 16.

Предмет занять найблизшого засідання семинара має бути поданий членам семинара тиждень наперед до відома, щоби уможливити всім членам підготовку до дискусії.

§ 17.

Оцінка праць належить до провідника семинара; він при кінці року виставляє чинним членам семинара свідоцтва з їх праць в семинарі.

§ 18.

Принайменше одно серинарійне свідоцтво є конечне, щоби одержати тему до письменної праці з історії Церкви, перебаченої в другій часті § 31. статутів Академії.

V. Бібліотечний правильник

§ 19.

Члени семинара мають право користати з семинарійної бібліотеки тільки у назначених провідником годинах.

§ 20.

Бібліотекар семинара видає книжки для вжитку членів семинара та їх відбирає; він відповідає за цілість дорученої його опіці бібліотеки.

§ 21.

Видані та відібрані книжки нотує бібліотекар у підручнім дневнику семинара.

§ 22.

Випозичування книжок з бібліотеки семинара до дому є недопускаєме; у виїмкових випадках може на се дозволити провідник семинара, але й то не на довше, як на три тижні.

§ 23.

При кінці академічного року провідник є обов'язаний перевести контролю бібліотеки та записати в дневнику семінара свої замітки про стан бібліотеки.

Звіт з діяльності семінарів

1. Біблійний семінар

Одним із перших семінарів був біблійний семінар, ведений о. Дром Теодосієм Галушинським ЧСВВ., звичайним професором біблійних наук Нов. Завіту.

Дня 15. X. 1928. і 13. III. 1929. оголошено біблійний просемінар: „Вибрані питання з Апостольських Діянй“ для слухачів III. і IV. року. Вписаних слухачів було 12. Засідання відбувалися в середу після полудня від год. 3—4. В першому семестрі праця відбувалася в той спосіб, що о. професор давав загальні вказівки на тему: Як забиратися до наукової праці, обговорюючи гоодинокі роди наукових праць. В другому семестрі слухачі під проводом о. професора поясняли вибрані питання з Апостольських Діянй: Подорожі св. Павла. Крім того слухач Ульяновський Роман виготовив реферат п. з.: Кілько було Марій у св. Письмі Нового Завіту? В першому семестрі відбулося 10 засідань, у другому 8.

В академічному році 1929/30 нараховував семінар 23-х учасників. Семінарійна праця була двоякого роду:

а) Як великі Отці Церкви й великі церковні проповідники уживали в своїх проповідях св. Письма? Клясичні місця відчитувано, звертаючи увагу на спосіб уживання св. Письма в проповідях і вказуючи на красу такої проповіді.

б) Самостійні спроби. Слухачі-учасники вишукували й вписували місця зі св. Письма відповідно до дібраної теми. Збирано читати на теми про: страшний суд, гріх, милостину, братні напіннення, любов ближнього, терпеливість, пянство і т. д.

2. Гомілетичний семінар

В акад. р. 1928/29 гомілетичний семінар провадив о. Др. Ярослав Левицький. Учасники семінара виготовили й виголосили 46 проповідей.

В акад. р. 1929/30 провадив його о. Др. Іван Фіголь. Число виголошених проповідей: 37.

В акад. р. 1930/31 провадив його о. Др. Ів. Фіголь. Сього року виголошено 43 проповіді.

Загалом на гомілетичному семінарі читано, виголошувано й обговорювано проповіді на різні теми, відповідно до недільних і святочних зачал: гомілії, великопостні й марійські проповіді та принагідні бесіди.

3. Історичний семінар

З оснування Академії покликано до життя історичний семінар, що 1930. р. одержав свій правильник, potwierджений Колегією професорів. Історичний семінар веде надзв. професор Др. М. Чубатий, у розмірі 2 год. тижнево.

Організація. В першому році існування Академії (1928/29) історичний семінар мав один відділ; щойно в зимовому семестрі акад. р. 1930/31 розділено учасників семінара на два відділи — низший і висший. Реорганізацію уможливив реалізований вже два роки плян студій Академії, а саме що на III. році студій знайшлися студенти, які покінчили загальний просемінар, себто запізналися з теорією наукової праці. Умовиною прийняття на низший курс історичного семінара є додатній вислід кольоквіум із загального просемінара, а умовиною прийняття на висший курс є відбуття низшого курсу історичного семінара.

Від акад. р. 1929/30 історичний семінар має власний льокаль та від тоді почав організувати власну бібліотеку.

Бібліотека історичного семінара складається нині зі 173 чисел в 403 томах, переважно самих історичних джерел. Учасники семінара користали з рукописного архіву Національного Музею дорогою випозичення рукописів до бібліотеки семінара, завдяки прихильности директора Національного Музею.

Учасників було: 1928/29 — 27, 1929/30 — 32; в році 1930/31 було на низшій курсі — 34, на висшій курсі — 11.

Праця. Засідань в ак. р. 1930/31 було на низшій курсі 23, на висшій 22. Заняття на низшій курсі обертали ся довкруги: а) інтерпретації текстів, б) рефератів з прочитаних наукових праць, в) проб створити науковий реферат на основі прочитаних на семінарі текстів. На висшій курсі читано самостійні праці учасників та ведено дискусії над ними.

Деякі праці учасників історичного семінара стояли на такій рівні, що можна було їх печатати. Такими були праці Рижевського, Савчука та В. Левицького, напечатані в „Богословії“ тт. VI₃, VIII₁, VIII₂.

Праці Думанського, Мисевича й Маркевича ждуть своєї черги.

Слід замітити, що двом учасникам семінара їх семінарійні праці — по відповідній перерібці — прийнято за докторські на заграничних університетах. На внесення провідника нагородив Ректорат ось такі семінарійні праці:

В р. 1929: Левицький Володимир: — Церковне судівництво в церковних уставах XI. й XII. ст. („Богословія“ 1930,

кн. 2—4) [40 зол.]. Савчук Павло: Причинки до правовірності Кирила Люкаріса („Богословія“ 1930 кн. I.) [40 зол.].

В р. 1930: Коліда Софрон: Митр. Рутський та справа київського патріархату. Маркевич Степан: Нищення Унії на Україні та Білоруси за царя Миколи I (1827—1839).

В р. 1931: Мисевич Роман: Люблинський Зїзд 1680 (30 зол.). Думанський Микола: Відновлення Галицької Митрополії (1806—1808) [30 зол.].

4. Правничий семінар

Правничий семінар оснований в третьому році існування Академії. Провадив його Др. Роман Ковшевич, покликаний надзв. професор канонічного права. На семінар було записаних 43 студенти у зимовому семестрі і 39 в літньому. Засідань було протягом обох семестрів 37. Праця відбувалася в такий спосіб: з двох годин тижнево на першій розбрито питання „De synodali principio apud Orientales“, на другій відчитувано еляборати студентів. Загалом відчитано 12 праць, переважно рецензій поодиноких творів з правничої ділянки. Дня 15. XI. 1930. зреферував студ. М. Думанський правничу студію о. Дра Вислицького: „Конкордат“ та наукову розвідку Дра Ігн. Лисковського: „Метода правно-історичних розслідувань“. Студ. Іван Яцишин зреферував „Апостольські постанови — канон 85, поміщений у „Пандектах“ Беверіджа. Федір Давидюк „Пособіє кь изученію церковнаго права“ проф. Красножона, М. Думанський „Modus electionis antiquae in episcopum a ritus graeci nobilibus“. Іван Гаврик „Відношення між руською і римською Церквою“ на підставі виїмків з історії Голубинського. Володимир Сеньківський зреферував працю Івана Хлібкевича „Positiones Lex Universa Iuris prudentia Ecclesiastica“. Діакон Іван Ждан „Обозрѣніе кормчей книги въ историческомъ видѣ“ Москва 1829. Іван Шулим зреферував правничу статтю Ап. Парвова з місячника „Христіанское чтеніе“ — „Изложеніе каноническихъ постановленій о прав. клирѣ, или бѣломъ духовенствѣ“. Діакон Іван Ждан зреферував погляди Розенкампа на перший собор на українських землях і оснування церковної єпархії. Василь Демчишин зреферував правничі статті з місячника „Христіанское чтеніе“ і працю Е. Лапина „Соборное управление Церкви“ з місячника „Православный Собесѣдникъ“. Відтак обговорював проф. Др. Ковшевич постать відомого каноніста К. Ходикевича. М. Думанський відчитав реферат „Виленьський Собор з 1509. р. і його рішення“. По відчитанню кожного реферату професор давав дуже подрібні й точні пояснення до обговорюваних джерел. У своїх працях користувалися студенти бібліотеками: Духовної Семинарії, Богословського Наукового Товариства, Наукового Т-ва ім. Шевченка, Народного Дому, Оссолінських, Ставропігійського Інституту й ОО. Студитів.

6. СЛУХАЧІ

AUDITORES

Decursu 6 semestrium 1041 auditores ordinarii et 32 extraordinarii inscripti sunt; studia absolverunt 114 ordinarii et 2 extraordinarii auditores.

За перше трьохліття вписалося в Академії:

Вписалося	1928/29				1929/30				1930/31				Разом	
	в семестрі										звичайних	надзвичайних		
	зим.		літн.		зим.		літн.		зим.				літн.	
	звич.	надзв.	звич.	надзв.	звич.	надзв.	звич.	надзв.	звич.	надзв.			звич.	надзв.
	с л у х а ч і в													
Львівської Архиепархії	158	4	156	4	155	1	146	1	188	3	174	3	977	16
Перемиської Епархії	5	—	5	—	5	—	5	—	2	—	2	—	24	—
Крижівської „	3	—	4	—	4	—	4	—	6	—	6	—	27	—
Пряшівської „	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	—
Мукачівської „	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	4	—
Виленської „	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	1	—	4	—
Американської „ для вірних зі Закарпаття	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—
Монахів Студит. Уставу	—	1	—	1	—	3	—	3	—	4	—	4	—	16
Разом :	167	5	165	5	165	4	155	4	201	7	188	7	1041	32
Покінчили студії :	—	—	44	—	—	—	28	1	—	—	42	1	114	2

На зразок інших університетів заведено альбом (пропамятну книгу), в яким вписується всіх слухачів.

Впродовж трьох літ покінчило богословські студії 114 звичайних і 2 надзвичайних слухачів.

Поіменний їх спис:

Одержали абсолюторію від 1928/29:

1929:

скінчив гімназію

1 Бачинський Роман	Рогатин 1925
2 Бачинський Степан	Тернопіль 1923
3 Белей Василь	Відень 1915
4 Білоскурський Яків	Бучач 1924
5 Бобовник Євген	Львів 1921
6 Божейко Іван	Перемишль 1925
7 Ванчицький Юрій	Львів 1924
8 Вергун Іван Василь	Рогатин 1925
9 Глібовицький Василь Павло	Станиславів 1923
10 Головацький Іван Любомир	Станиславів 1924
11 Горчинський Ростислав Іван	Бережани 1923
12 Джиджора Василь	Бережани 1924
13 Древницький Зенон Ісидор Евстах.	Теребовля 1925
14 Дяків Леонтій	Львів 1925
15 Еліяшевський Василь	Львів 1924
16 Каричек Богдан Теодор	Львів 1924
17 Квіт Омелян	Львів 1922
18 Коблик Степан	Перемишль 1922
19 Коровець Йосиф	Станиславів 1923
20 Кузьма Андрій	Тернопіль 1923
21 Лавришин Василь	Львів 1925
22 Левицький Іван	Львів 1918
23 Лесюк Василь	Відень 1917
24 Маковей Роман	Львів 1925
25 Манишевський Михайло	Тернопіль 1914
26 Миндюк Володимир	Станиславів 1924
27 Мулярчик Микола	Бережани 1923
28 Нагірняк Михайло	Рогатин 1925
29 Онуферко Ярема	Тернопіль 1924
30 Пилипець Іван Микола	Тернопіль 1923
31 Рахлецький Микола	Бережани 1922
32 Савків Василь	Станиславів 1922
33 Савчук Павло	Тернопіль 1922
34 Сивенький Любомир Роман	Камінка стр. 1923
35 Стисловський Константин	Львів 1918
36 Харина Володимир	Львів 1925
37 Цебровський Іван Василь	Тернопіль 1923
38 Цимбала Іван	Львів 1925
39 Цісик Степан Августин	Львів 1924
40 Червинський Іван	Станиславів 1921
41 Шараневич Омелян	Львів 1925
42 Школьник Ярослав Микола	Львів 1925
43 Юхнович Михайло	Бережани 1925
44 Янковський Ілля	Стрий 1922

1930:

- 45 Андрушко Микола

Львів 1926

46	Баслядинський Степан	Рогатин 1926
47	Богатюк Ярослав	Тернопіль 1926
48	Божейко Роман	Львів 1926
49	Боровик Яків	Львів 1926
50	Вербяний Михайло	Рогатин 1925
51	Гривнак Йосиф	Рогатин 1925
52	Гриньох Іван	Львів 1926
53	Гулей Микола	Львів 1925
54	Гургула Анатоль Омелян	Львів 1924
55	Заячківський Володимир Іван	Тернопіль 1925
56	Кизима Теодор	Львів 1923
57	Кишка Петро	Стрий 1926
58	Коліда Софрон	Сокаль 1926
59	Левицький Богдан Іван	Яворів 1926
60	Левицький Володимир	Коломия 1917
61	Левицький Петро Антін	Станиславів 1926
62	Липинський Мирослав Іван	Львів 1924
63	Матус Степан	Бережани 1926
64	Мостюк Яків	Львів 1926
65	Пасічник Степан	Львів 1925
66	Пашковський Юрій	Львів 1924
67	Пиріг Антін	Рогатин 1925
68	Пиріг Михайло	Рогатин 1926
69	Прокопович Іван	Львів 1925
70	Решетука Михайло	Тернопіль 1926
71	Чайковський Роман	Станиславів 1925
72	Шуст Ярослав	Бережани 1924

1931 :

73	Гаврик Іван	Лубні 1907
74	Гаврилук Михайло	Львів 1924
75	Ганущак Микола	Коломия 1907
76	Давидюк Теодор	Станиславів 1926
77	Демчишин Василь	Бережани 1927
78	Думанський Микола	Львів 1927
79	Ждан Іван	Перемишль 1918
80	Іванчук Володимир	Стрий 1926
81	Іжак Богдан	Рогатин 1927
82	Канюк Михайло, Foster Township	High School, Америка
83	Кисілевський Степан	Товмач 1927
84	Клюс Іван	Коломия 1926
85	Ковальчук Михайло	Тернопіль 1927
86	Комарчевський Теодосій	Сокаль 1927
87	Корчинський Володимир	Рогатин 1927
88	Купчинський Антін Микола	Львів 1926
89	Кучабський Володимир	Львів 1921
90	Ласовський Вячеслав	Львів 1925
91	Маркевич Микола Григорій	Тернопіль 1927
92	Маркевич Олександр	Тернопіль 1927

93 Маркевич Степан	Станиславів 1926
94 Мизь Богдан Атанас	Дрогобич 1927
95 Мисевич Роман	Коломия 1927
96 Мушкевич Володимир	Бережани 1927
97 Новаківський Зиновій	Бучач 1923
98 Оберишин Василь	Рогатин 1927
99 Оришкевич Іван Діонисій	Львів 1927
100 Руденський Володимир	Рогатин 1926
101 Сеньківський Володимир	Тернопіль 1927
102 Серкез Степан	Львів 1926
103 Слоневський Володимир Роман	Львів 1927
104 Соколовський Богдан	Рогатин 1927
105 Сташин Григорій	Львів 1926
106 Туронак Йосиф	Вильна 1924
107 Ульванський Роман	Станиславів 1926
108 Фанга Михайло	Бережани 1925
109 Хомин Роман	Львів 1926
110 Чикало Йосиф	Тернопіль 1927
111 Швидкий Павло	Львів 1926
112 Шулим Іван	Рогатин 1927
113 Шунь Роман	Львів 1927
114 Шуст Ярослав	Броди 1925

Надзвичайні слухачі

- 1 бр. Семенюк Гелазій Григорій, Студит, Коломия
 2 Павлосюк Микита Хвалинск 1921

7. НАУКОВІ ПРАЦІ І ВИДАННЯ.

LABORES SCIENTIFICI ET EDITIONES

Щоби зазначити свою наукову діяльність (засідання 16. IV. 1929), на пропозицію о. ректора Академія приступила до видавництва наукових богословських творів п. з. „Праці Гр.-кат. Богословської Академії у Львові“. Є вони продовженням серії „Праці Богословського Наукового Товариства“. Досі появилася п'ять томів:

Т. IV—V. Аскетичні твори св. Отця нашого Василя Вел. (*Opera Ascetica S. Basilii Magni*) — переклав з грецького митроп. Андрей Шептицький. ст. XIV + 490. 8°.

Т. VI. о. Др. Василь Лаба: Біблійна герменевтика (*Hermeneutica biblica*). ст. 148. 8°.

Т. VII. о. Юліян Дзєрович: Катихитика (*Catechetica*). ст. 178. 8°.

- Т. VIII. о. Др. Ярослав Левицький: Перші українські проповідники і їх твори (De exordiis praedicationis Ucrainorum). ст. 196. 8^о.

Крім цього випечатали члени Професорської Колегії в літах, у яких викладали на Академії, ось такі праці:

о. проф. Др. Йосиф Сліпий:

1. Num Spiritus Sanctus a Filio distinguatur si ab eo non procederet? „Богословія (Bohoslovia)“ 1928.
2. Папа Пій XI (Pius PP XI) „Богословія“ 1928.
3. Шляхом обнови. Львів 1928.
4. Directiones quaedam progressum theologicum in Oriente spectantes в „Acta Congressus Pragensis 1929“.
5. Статті в „Ниві“ 1929—31. р., „Ділі“ „Меті“ та оцінки книжок у „Богословії“.
6. Греко-кат. Богословська Академія і її статuti. Львів 1929.

о. проф. Др. Спирідон Кархут:

Нове видання Службеника (Nova editio Liturgiconis slavici) „Богословія“ 1929.

н. проф. Др. Микола Чубатий:

1. Literatur der ukrainischen Rechtsgeschichte in J. 1919—1929. в „Przewodnik-u Historyczno-Prawn-im“. 1930/II—IV, і окремою відбиткою. Львів 1931.
2. Опрацював відділ історії українського права і церковного права в „Українській Загальній Енциклопедії — Книзі Знання“.
3. Посмертні спомини наукової праці проф. Лашенка і Томашівського в „Przewodnik-u Historyczno-Prawn-im“ 1930 і 1931.
4. До питання про початки української нації. „Діло“ 1931. ч 15—19. (Ся розвідка викликала дуже живу наукову дискусію проф. Кордуби, Дра Чехівського, Заїкина й і.)
5. Дрібні рецензії та некрологи в „Богословії“ том VIII 1, 3—4; IX, 1, 3.

о. н. проф. Др. Діонисій Дорожинський:

1. Огляд джерел церковного права на Сході в I періоді до Медіолянського едикту 313. р. (Conspectus fontium iuris canonici in primaeva Ecclesia usque ad edictum Mediol. 313. a.). „Богословія (Bohoslovia)“ 1931.
2. Рецензії в „Богословії“.

о. н. проф. крил. Юліян Дзерович:

1. Довоєнна праця нашого духовенства. „Нива“ 1928 і 1929.
2. Оживлення науки релігії. Тамже.
3. Оцінки в „Богословії“ і „Ниві“.

о. доц. Др. Ярослав Левицький:

1. Історія Церкви. Жовква 1928.
2. Надгробні проповіді. Ужгород 1929.
3. Оцінки й менші статті в „Богословії“, „Ниві“ й ін.

о. доц. Др. Василь Лаба:

1. Оцінки і дрібні причинки в „Богословії“.
2. Менші статті в „Ниві“.

Покл. н. проф. Др. Володимир Залозецький:

1. Das geistige Leben der Ukraine in Vergangenheit und Gegenwart. Münster in Westf. Aschendorffsche Buchhandlung. 1930.
2. Niederländischer Einfluss auf eine Altarwand der osteuropäischen Barockmalerei. „Forschungen und Fortschritte“ № 35/36. 1930.
3. Das Problem der byzantinischen Renaissance und ihr Verhältnis zur abendländischen. „Forschungen und Fortschritte“ 1930.
4. Zur Geschichte der osteuropäischen Baukunst und ihrer Abhängigkeit von ost- und westrom. mit besonderer Berücksichtigung der Ukraine в збірці „Ukraine und die kirchliche Union“. Berlin 1930.
5. Geistesgeschichtliche Voraussetzungen der Unionsprobleme mit besonderer Berücksichtigung der Ukraine в збірці „Ukraine und die kirchl. Union“. Berlin 1930.
6. Die Barockarchitektur Osteuropas mit besonderer Berücksichtigung der Ukraine в „Abhandlungen des ukrainischen wissenschaftlichen Institutes Berlin“. II. Band. 1929.
7. Zur Frage des byzantinischen Ursprungs der fünfschiffigen Kreuzkuppelkirche в „Byzantinische Zeitschrift“ XXVIII. 1929.
8. Byzantinische Architektur: Konstantinopel, Moskau y „Wasmuth: Lexikon der Baukunst“. T. I—III. 1929—1930.
9. Geschichte des byzantinischen Kunstgewerbes y „Geschichte des Kunstgewerbes aller Völker und Zeiten“ V. том.
10. Рецензія на книжку: Walicki, Malowidła ścienne kościoła św. Trójcy na zamku w Lublinie (1418) y „Byzantinische Zeitschrift“ XXXI. 1930.
11. Рецензія на книжку: J. Strzygowsky, Altslavische Kunst в „Jahrbuch zur Kultur und Geschichte der Slaven“. 1930.
12. L'arte italiana in Polonia, Nel scorcio del medio evo e nel rinascimento в „Le vie d'Italia“ 1929.
13. L'arte italiana in Polonia, Dal Barocco al Classicismo в „Le vie d'Italia“ 1930.
14. Софійський собор у Києві і його відношення до византійської архитектури в „Записках ЧСВВ.“ III. 1929.

покл. н. проф. Др. Роман Ковшевич:

1. Погляд на українську канонічну літературу (De ucraïn. canonicis scriptis). „Богословія“ 1928—29.
2. De primis litibus Ucrainorum apud Romanam Curiam iudicatis. „Богословія“ 1929.

о. Др. Гавриїл Костельник:

1. Das Prinzip der Identität Grundlage aller Schlüsse. „Богословія“ 1929.
2. Численні статті в „Ниві“, „Ділі“ й ін. та оцінки книжок у „Богословії“.

о. Др. Андрій Іщак:

1. Погляд на дві найстарші томістичні школи. „Богословія“ 1929.
2. De Zacharia Kopystenskyj eiusque Palinodia. „Богословія“ 1930.
3. Св. Августин і Схід. „Богословія“ 1931.
4. Дрібніші некрольоги й рецензії з обсягу історичної, догматичної, схолястичної й патристичної літератури.

о. Др. Іван Фіголь:

1. Ексорти на неділі і свята шкільного року. I. часть. Львів 1928. ст. 152. 8°.
2. Ексорти на неділі і свята шкільного року. II. часть. Львів 1929. ст. 198. 8°.
3. Оцінки в „Богословії“.

о. Йосиф Скрутень ЧСВВ.:

1. Бібліотека львівських Василіян („Записки ЧСВВ.“ III, 65).
2. „Синопись“ плісненсько-підгорецького монастиря („Записки ЧСВВ.“ III, 156).
3. „Царські ворота“ з соломи [XVIII ст.] („Записки ЧСВВ.“ III, 244).
4. „Relacya o zamordowaniu bł. Józafata“ („Записки ЧСВВ.“ III, 403).
5. Життєписи Василіян („Записки ЧСВВ.“ III, 496; IV, 260).
6. Менші причинки й оцінки книжок в „Записках ЧСВВ.“

Др. Іляріон Свенціцький:

1. Іконопись Галицької України XV—XVI. вв. Жовква 1928.
2. Die Ikonenmalerei der galiz. Ukraine d. XV—XVI. Jh.
3. Національне й інтернаціональне в письменстві і мистецтві давньої України. Київ 1928.
4. Розвій культурно-національного життя Східньої Білоруси. Львів 1928.
5. Душа дитини. Жовква 1929.
6. Ікони Галицької України XV—XVI. вв. Жовква 1929.

7. Die Ikonenbilder der gal. Ukraine d. XV—XVI. Jh.
8. Indications sur la division historique de l'Art populaire ukrainien (Le I-re Congrès International d'Art populaire. Praha 1929).
9. Les fondements communs du developpement de la Littérature et de l'Art ukrainien (I-ий зїзд словянознавців у Празі 1929).
10. Перший міжнародний конгрес книгозбірень і бібліографії в Римі — Перша світова вистава бібліотекономії в Римі і Неаполі. — Книжка й життя, вплив культурної творчості на відродження і розвиток народів (про вистави книжки у Фіренце і Венеції). „Діло“ 1929.

8. АДМІНІСТРАТИВНА ЧАСТИНА

PARS ADMINISTRATIVA

Завдяки щедрості Його Ексцеленції Митрополита-Основника Академія не зустрічалася з фінансовими труднощами. Розпорядком з 27. X. 1928. ч. 135/Орд. унормовано платню Професорів. Ректорат побирав платню з каси Митрополичого Ординаріату і виплачував через квестуру. Інші видатки покривав Ректорат з оплат слухачів, іспитових такс та продажі книжок. Вправді Митрополичий Ординаріат уживав заходів у Міністерстві піроісповідань і Публичної Освіти про призначення дотації для професорів, — яка правно належиться згідно з конкордатом, — однак безуспішно.

Рахунок каси

Рік 1929/28

Предмет	Прихід	Розхід
Вписове й семестральні такси . . .	Зл. 14.140'64	
Дотація від Митроп. Ординаріату . . .	„ 18.450'—	
Квестура за вписові карти й абсолюторії	„ 538'16	
Позички від Духовної Семинарії . . .	„ 3.655'—	3.655'—
Платня 17 професорів	„	31.590'05
Нагороди за праці на істор. семінарі . .	„	80'—
Печатання праць	„	1.432'23
Папір, книги, печатки, чорнило, оголошення, друк вписових карт . . .	„	269'40
Удержання квестури	„	600'—
Недобір з днем 30. IX. 1929	„ 842'88	
	Зл. 37.626'68	37.626'68

Рік 1929/30.

Предмет	Прихід	Розхід
Недобір з днем 30. IX. 1929.	Зл.	842·88
Вписове й такси	„ 13.507·84	
Дотація від Митропол. Ординаріату	„ 38.176·05	
о. Др. Д. Дорожинський, причинок на печатання своєї праці	„ 177·60	
Платня 17 професорів	„	38.566·70
Удержання квестури	„	600·—
Печатання й брошурування видань „		6.041·—
Видатки на похорон о. Дорожинського „		396·80
Рисунок і відлив печатки	„	70·—
Нагорода за праці на істор. семінарі „		310·—
Адміністраційні видатки	„	1.362·41
Готівка з днем 30. IX. 1930.	„	3.671·70
	Зл. 51.861·49	51.861·49

Рік 1930/31.

Готівка з дня 30. IX. 1930.	Зл.	3.671·70
Вписове й такси	„ 17.334·31	
Дотація від Митроп. Ординаріату „	45.076·—	
Платня професорів	„	43.065·40
Печатання праць	„	8·573·25
Книжки, образи	„	957·19
Відновлення ікон для музею	„	788·62
Такси за надзвичайні іспити	„	751·70
Удержання квестури	„	2.260·—
„ саль	„	3.183·11
Печатання свідоцтв	„	880·—
Видатки на адміністрацію	„	1.885·97
4 антими́нси	„	40·—
Нагорода за праці на істор. семінарі „		60·—
Відрочені оплати	„	1.200·—
Готівка з днем 30. IX. 1931.	„	2·436·77
	Зл. 66.082·01	66.082·01

Справлено портрети 3-х деканів і вивішено їх у конференційній салі. Закуплено печать Академії по проєкту артиста Павла Ковжуна, дальше випечатано блянкети свідоцтв по рисунку тогож мистця. Впорядковано акти квестури, катальоги іспитів, абсольоторії і т. п. Заведено протоколи чинностей. Ціле діловодство Академії є наладане так, як предвиджує статут.

Квестуру провадили: о. Петро Хомин і о. Василь Мармаш, помагав абсолювент богословії Петро Козицький.

9. ЗАКІНЧЕННЯ

RESUMPTULATIO

Хто має розуміння для великих дій, той відчуває духа, що віє з наукових варстатів Академії і витворює атмосферу, пригожу до наукової праці. Наче євангельський квас, перетворює вона цілий спосіб думання. Звільна, але постійно втискається вона своєю працею в життя цілого народу і стає його важливим чинником. Вклад праці у минулих трьох роках величезний, але ще більшого вимагає майбутність, бо „Nihil actum si quid agendum“, сказав теперішній Святійший Отець одному організаторови католицького університету. Сі слова кажуть і нам напружити всі свої сили й розвинути творчість такої важної установи. Є теж повна надія, що при Божій допомозі Академія під проводом і опікою Ексцелснції Митрополита сповнить високе завдання й великі вимоги, які до неї поставлено. Запорукою сього є саме підведені підсумки за перше трьохліття її існування й діяльності.

ЗМІСТ — INDEX

I Святоче відкриття Академії De prima solemnī inauguratione relationes

1. Приготування й перебіг свята	De praeparationibus factis atque festivitate celebrata	9
2. Промова Основника на святочнім відкритті гр. кат. Богословської Академії	Oratio Fundatoris occasione inaugurationis gr. cath. Academiae Theologicae habita	11
3. Телеграми й привіти	Telegrammata et gratulationes	14
4. Звіти часописів	Ephemeridum relationes	27

II Звіт з діяльності Академії Actus Academiae triennio elapso

1. Вступ	Praefatio	55
2. Творення Професорської Колегії	Collegii professorum ortus	57
3. Професорський Збір у рр. 1928—31	Corpus docentium	68
4. Виклади	Praelectiones	71
5. Наукові семінарі	Seminaria	93
6. Слухачі	Auditores	100
7. Наукові праці і видання	Labores scientifici et editiones	103
8. Адміністративна частина	Pars administrativa	107
9. Закінчення	Recapitulatio	109

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА БОГОСЛОВСЬКА АКАДЕМІЯ
І ЇІ СТАТУТИ

НАПИСАВ

о. проф. др. Йосиф СЛІПІЙ
ректор Академії

PROF. DR. JOS. SLIPYJ
rector Academiae

GRAECO-CATHOLICA ACADEMIA THEOLOGICA
EIUSQUE STATUS ET CONSTITUTIONES

ЛЬВІВ 1930 LEOPOLI

1. Значіння і устрій Гр. кат. Богословської Академії

De valore et constitutionibus Gr.-cath. Academiae theologiae

Свято відкриття Академії є завдатком і висловом нашого церковного і народнього розвою. Хвала тому Господеві, що поміг до її повстання, дяка Св. Отцеви Пієви XI, що заохотив до її створення, честь Високопр. Митрополитови Кир Андреєви за її оснування.

Відкриття Академії є святом, а кожде свято означає радісну хвилю, застанову і призадуму над тим, що діється, що було і що маєтсья стати. Академія повстала як konieczність здійснення бодай части нашого університету, повстала як вислів повоєнного ідеалізму й старань над піднесенням рівня нашої богословської науки. Серед біди й нужди та повоєнного лихоліття думав дехто, що се марнотравна виставність, але днесь кождий пересвідчивсья, що коли раз не позволимо собі на такий люксус, будемо все мати тисячі неуків, а се далеко більша виставність і марнотравність. Академія має перетворити народній організм і в сей спосіб сторицею зверне всі жертви і видатки, яких вимагає її удержання.

I

В кат. Церкві йде сильне змагання двигнення богослов. науки з упадку по наполеонських війнах й освіти духовенства, яке в останніх десятиліттях ціхує ще зацікавлення Сходом.

Саме на той час розквіту висших студій і католицьких університетів припадає оснування Академії нашим Високопр. Митрополитом. Пять католицьких французьких університетів, що в останніх літах поширили свої виділи й інститути, здвигнення кат. університетів в Медіоляні, Наймеген, Любліні, Сольногороді, Ковні, в Китаю: в Шангаю і Пекіні, в Японії в Токію, філософічної Академії в Кольонії, Східного й Археологічного Інституту в Римі, повстання нових Духовних Семинарій, льомбардської і російської в Римі, Кольонії і Празі, отворення бібліотек як огнищ висших наук в Люваніюм і Вашингтоні, свідчать, що кат. Церква в повоєнних часах розбудила сильний науковий рух і, наважуючи

до давніх своїх світлих наукових традицій, дає доказ, як дуже лежить її на серці плекання правдивої науки і двигнення до найвисших щаблів культури кожної нації в кождім часі. І справді заслуги Церкви тут величезні. „На полі історії оснувань середновічних університетів — каже славнозвісний історик Деніфле — показується чудова гармонія між Церквою і державою, духовним і світським громадянством... Звідси то походить, що середновічні університети являються будьто як найвисші церковні, будьто найвисші світські школи. В основі се творчість християнського духа, що всьо проникав, в яким папа і князь, духовенство і міряни мали кождий своє належне й оправдане місце“. ¹⁾ І розвій наук в нових часах на католицьких університетах є грімкою відповіддю на закид, що Церква є неспосібна до наукової творчости, що релігія то противенство науки, обман, варварський пережиток і що лише незнайко може остати віруючим християнином. Коли Церква звернула і в останнім десятиліттю так бачне око на університети і наукову творчість, то спонукує її до того щира дбайливість спинити в народах розклад і декаденцію, які йдуть з верхів і наукових осередків і звязати ціле культурне життя. Якщо людський ум, відвернений від Бога, досліджує світ, то така наука мусить остаточно зійти на манівці, стратити звязки з реальним життям і обманути людство. Церква не могла переочити, що такий напрям повзяв теперішній науковий рух і що ціла людскість стоїть на переломі великої доби. З верхів науки прийшло нещастя для людства і через світову війну розвал культури, і тому мусить на тих висотах наступити зворот. Конечна є школа, де зєдинюється віра і наука та становлять одність.

Може завважить хтось, що Церква віддалюється від традиції, що апостоли були покликані проповідувати простолюдию. Так, але не треба забувати, що св. Йоан і св. Павло працювали і над освіченими верствами і що Церква майже від самих починів виправлялася на підбиття не тільки простолюдия, але й освічених верстов та старалася опанувати літературу й науку. Церква, знаючи добре звичайний хід культури, знає також, що загал зправила йде за провідниками, як про се свідчать і останні перевороти.

¹⁾ Denifle, Die Universitäten des Mittelalters I (1885) 775.

Християнська релігія є геніяльним виховавцем, як ніхто інший, сприяє розвою науки і будить горячу любов до неї. Ідеал гуманности, до якої стремлять і накликають всі модерні університети, не дасться ніколи здійснити без Христової віри. Також наукові досліди може робити кождий, хто здобув собі конечну підготовку без огляду на релігійні погляди. Він може збагатити науковий скарб великими цінностями, але найглибше метафізичне розуміння річи може добути лише на основі обявлення при помочі кат. Церкви. Бо одиниця стає тим богатша в глибоку наукову продукцію, чим сильніше опановує її ідея, що обнимає небо і землю, час і вічність, історію і сучасність, серце і ум. Тим висша наука, чим висший її предмет і спосіб пізнання, чим певніші її висліди і чим більше її значіння для людства. Предметом теології Бог і його творіння, остання причина всіх річий. Тому богословія підносить ум до найвисших сфер. Певність богословських правд більша ніж інших наук, тому що опирається на слові і правдомовности Бога. Ціли, яким служить теологія, се не матеріяльні і тілесні користи, але пізнання Бога, Його царства на землі і останньої ціли чоловіка.

Здвиженням академій і університетів підносить католицька Церква значіння кожного народу. Бо нація, як сказав Фіхте, значить стільки, скільки значить її університет. Найвисші школи є обявом глибини ума, огнищем науки і двигуном народнього життя. Вони є найсильнішим джерелом, з якого пливе умове життя нації, і робітнею умових здобутків. Провідники народу дістають там умове вишколення і леліють ідеали, що стають сонцем в їх майбутній праці — там твориться духовна аристократія народу.

Наша Богословська Академія є тому високою національною цінністю, бо отвирає найвисші правди народови, виховує йому провідників, дає йому тверезість і рівновагу духа, ширину думки і вчить, як у всіх умовинах заховати себе з честю і в достойний спосіб. Академія має стати вихователюю народу в найкрасшім того слова значінню. Для нас повстання Академії набирає тим більшої ваги, що ми крім Могилянської Академії, опертої впрочім в своїх початках на католицьких основах, не мали досі власного, ви- значнішого, зорганізованого середовища і були звичайно

науковою причепою та скиталися, шукаючи притулку, по чужих сусідніх заведеннях, з яких на загал було для нашої Церкви й народу відносно мало хісна. Належить одначе підкреслити, що одиниці, нераз з подиву гідною саможертвою, нецінені оточенням, віддавалися науці.

Завданням Богосл. Академії є стати об'єднуючим чинником цілого народу, з'єднати нез'єдинених, створити для Унії наукове середовище на її терені, бути її заборолом і твердинею, привернути блукаючих по роздоріжжах модерних філософічних і соціологічних системів до Божої правди і заспокоїти їх жажду знання. В Академії мають духовники перейматися одним і тим самим духом і тими самими ідеалами і сповувати роз'єднану націю.

З Академії мають виходити оборонці віри, що стануть вирівнювати роздвоєння, яке мнимо повстає між розумом і об'явленням і тим способом нададуть науці теологічного полету, а теологію поставлять на науковій основі і будуть переводити синтезу філософічних, природних і наприродних правд. Нема пізнання без самовідречення. Безчисленні наукові праці треба виконати без вигляду на земську славу і матеріальну користь, а сили до сего треба черпати з віри.

Академія має згуртувати біля себе й дати приют новим науковим силам і дати їм спромогу посвятитися науковій богосл. праці, освободити їх від інших обов'язків і вможливити трактування теології як головного життєвого, а не побічного заняття. В сей спосіб збільшиться наукова продукція і виповниться бодай в части велика прогалина в католицькій теології на Сході. Словом, вона має створити богословську наукову атмосферу і її підтримувати та бути, відповідно до наших духових сил, остоею для Церкви в нашій народі. Освіта стає нині нехристиянською. Колиж Христова релігія має бути ще нормою нашого думання й основою нашого життя, то нема сумніву, що її правди, дійсність і життєві засади домагаються наукового представлення. Тоді український нарід збереже свій католицький погляд на життя, який мав в часах своєї державности.

Тоді католицька думка заважить в громадській і народнім життю, видасть умово і морально високостоячі одиниці, до яких слова буде уважно прислухуватися загал.

З другого боку, як кожний університет, так і наша Академія мусить узгляднювати потреби і стояти в звязку з народом. Се не значить одначе, що вона має йти на угодову дорогу з кожодчасними його настроями, коли ходить о висказання якоїсь правди.

Крім інтелектуальної сили—бо наука то потуга—Академія є і буде виховуючим чинником всенароднього значіння.

З занепадом богословської науки йшов інтелектуальний і моральний упадок, темнота і незнання духовенства, з чим боролися нераз, на жаль без успіху, наші найзнаменитші митрополити й єпископи. Низько поставлені студії не змогли видати сильних провідників, але видавали мірноту і зводили часто знання до ремісництва. Наша Церква не терпіла так ізза браку, як ізза малоосвіченого духовенства. Впрочім сей обяв подибується не лише в наших народі, але і в історії католицької Церкви. В часах псевдо-реформації духовенство було дуже численне, але добре вихованого і виобразованого було мало. Звідси така страшна катастрофа. Щойно молоде виобразуване духовенство перевело тридентські реформи.

Найблизшим завданням Академії є отже піднести науковий рівень духовенства. Не всі можуть студіювати на заграниці і загал клиру мусить здобувати своє знання дома. Впрочім поширити солідні студії прийдеться на заграниці далеко лекше. Рівнож заходить і та причина, що ми ізза нашого обряду стоїмо до певної міри осторонь. Східне кан. право, літургіка, історія Унії, пасторальна, догматика незєдиненого Сходу, біблійні науки з церковно-словянським текстом, все те особенності, яких наш студент теології не легко присвоїть собі на чужих католицьких факультетах.

Духовенство для народа є джерелом щастя. Воно стоїть в осередку Церкви. Жертва і тайни, проповідь і управа Церквою, се все віддане в руки духовенства. На його рамена вложена також і співпраця над культурою. Що Церква здобула і зробила, се досягнула через духовенство. Сю важну ролю має духовенство через своє післанництво, але також через виховання й науку. Щоби священник сповнив своє завдання як слід, мусить належно підготувитися до вимог

часу. Наука робить великанські поступи, виринають нові релігійні й моральні питання, культура змінє почасти свої основи і напрями, в суспільнім життю священник стає перед іншими умовинами, до яких не вистарчають старі методи. Коли не возьме сего на увагу, остане „голосом вопіючого в пустині“, тим паче, що всюди слідне змагання обмежити сферу ділань і ударемнити вплив Церкви, а антихристиянська техніка є дуже вироблена і метка.

Нове століття має на дні своєї душі антихристиянську буту і природне змагання до поступу, які треба розділити і на основі певних засад католицької Церкви відріжнити правду від ложі, щоби могли сміло глянути новочасним стремлінням в лице й не ставати до боротьби зі заржавленим оружжам. Треба приноровитися до нової атмосфери, яку витворила новочасна культура і прочищувати її новими середниками.

II

Організація Академії переведена на зразок католицьких факультетів. На чолі стоїть ректор, іменований Митрополитом на 3 роки. Професорська колегія складається зі звичайних і надзвичайних професорів і доцентів, себто габілітованих докторів на основі печатаних праць. Їх іменування довершує Митрополит на предложення Ректорату згл. професорської колегії. Професорська колегія вибирає декана на протяг одного року.

Отже Академія гуртує одиниці, що хотять посвятитися науці і дає їм до сего спромогу. Основне приготування до священничого стану вимагає опертя на наукових основах, а дорогу наукового пізнання може вказати лиш той, що сам науково працює. Се причина тої високої вимоги, яку ставить Академія до професорів. Доцент, надзв. і звич. професор, се добра школа підготування і розвою. Уміння наукової праці — то безумовна конечність, а педагогічна спосібність мусить бути бодай в зародках, щоби пізніше через практику могла розвинутися. Науковий дослідник мусить писати. Професор має всіми можливими способами держати слухача при предметі питаннями, наглядними образами, повторюванням і відсвіжуванням та пізнанням літератури, вводити в наукові проблеми, займати становище до нових і старих питань.

Звичайним слухачем може бути тільки матурист із достаточним знанням грецької і латинської мови. Академія є для слухача середником виображування і знання, яке він набуває, та має перетворити й усовершити його індивідуальність. Слухач має набутися не тільки фахової богословської освіти, але й завершити та доповнити загальну. Академія є школою і мусить такою остати, вона мусить вчити, а при тім і науково досліджувати. Ціль Академії є отже плекати й набувати богословську науку. Викладова саля, затишна комната, науковий семінар, бібліотека — се все варстат науки. Довші ферії мають на меті умовий відпочинок і наукову працю професора і слухача.

Академія має підготувати студента до самостійної наукової праці, пізнавати звязь і повстання правд, виробити в нім широкий погляд на цілість і поглибити знання в деяких ділянках. В той спосіб набере він основ, які дадуть йому спромогу в життю вчитися не від случаю до случаю, але примінювати своє загальне знання до поодиноких випадків.

Разом зі змаганням до самостійного думання мусить йти в науці і пошана для авторитету Церкви й учителя, з більшим досвідом і більше дозрілим умом, бо інакше неможливий є духовий вплив. Лиш тоді навчиться слухач і строгого логічного думання і ясного вислову, що нині кінечніше, чим передше, і буде вміти протиставити зясоване поняття мрійности і сентиментам, пізнати кінечне і правдиве і осягнути можливе. Бо ложні поняття й кличі притягають зверхньою приманчивістю, імпазантною підбудовою та блискуною новістю.

Тоді також буде могли вказати напрями розвою, вибрати здорову думку з сучасного крутіжу і піддержати творення нових духових цінностей. Церква потребує не лише святих, але й учених священників. Богословське знання є не тільки одною з умовин священничого покликання, але входить в його суть. Папа Лев XIII хвалив тих священників, які зі самопожертвуванням плекають науку, щоби тим успішніше боронити правд віри ¹⁾.

Совісні й повні самовідречення студії свідчать про силу волі і самовиховання. Через більші наукові вимоги мо-

¹⁾ Act. A. S. 36 (1903-4) 136.

же буде менше, але за те більше виображуваних, священників:
ἐνα ἄλλὰ λέοντα.

В цілі виказання знання є встановлені іспити, які з цілою серйозністю ставлять домагання до слухача і не є лише формальностями. Інакше змагання, піднести рівень знання священника, будуть даремні. На семінарях мають вчитися науково працювати, бо в нас так мало науково працюючих сил. В дискусіях відчувається великий брак солідних наукових праць, котрі самотні можуть прояснити справу і закінчити літературні свари. Наша наукова продукція слаба і ми мусіли послуговуватися сусідньою богосл. літературою і тим убивали свою творчість. Під сим оглядом мусить наступити зміна.

На Академії викладаються усі богословські предмети. З огляду на наше становище до християнського Сходу, спосіб трактування мусить зберегти свої оригінальні питомості й узгляднити свої потреби, а через се поширити католицьку теологію. Вправді богословська наука є одна, але кождий наріз надає її свою закраску і вносить до неї частку свого духа.

Догматика й апологетика мають за завдання пізнати й пояснити правди Божі, втиснутися умом в найглибші таїнства, що містяться в св. Письмі і Переданню, боронити їх і доходити до нових правд, упорядкувати, виказати їх зв'язок з життям і уняти в систему. Коли чоловік завдає собі тільки труду, щоби пізнати правди природи, історії, мови, то тим більше повинно йому ходити о те, що є основою світогляду, ціллю життя і предметом вічного оглядання. Зі смертю апостолів не буде більше прилюдного об'явлення для цілої Церкви (Гал. 1,8). Об'явлення перестало розвиватися, а зачався розвій догм і їх пізнання. В тім загальнім нарисі треба узгляднити цілий неперероблений ще матеріал церковно-словянської літератури й догматики нез'єднаного Сходу.

Наука моральної, пасторальної і літургіки, які показують спосіб здійснювання об'явлених правд в життю і які з огляду на суспільний устрій зробили великий поступ, мають при католицьких засадах узгляднити вимоги нашого обряду і наших особливих умовин.

Аскетиці і містици треба повернути східні питомості і пізнати їх розвій та тим доповнити західну.

В гомілетиці маємо такі знамениті орієнтальні твори, на яких образувався й Захід. Східні Отці є гідні того, щоби стати для нас зразками дальшою розвою. Проповіді стануть через се глибші. Колись читали в нас Хризостома, Григоріїв, Василя — тепер на жаль рідко, а прецінь яка глибина думок в їх творах.

Канонічне право жде оброблення, а Папа Лев XIII виразно заявив, що католицький Схід має заховати не тільки свій обряд, але й свою дисципліну.

Історія Церкви і її помічні науки: патрольоґія, історія догм, церковна археолоґія й історія мистецтва, які представляють науку обявлення в історичнім розвою, се важні дисципліни. Історія Унії лежить ще облогом і та переважна праця, якої ніхто за нас не зробить, тяжить на Академії.

Біблійна наука, введення до книг Ст. і Н. Завіта, ексегеза, пояснення Св. Письма, історична критика, герменевтика додають у нас ще церковно-словянський текст.

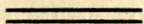
Добре обосновану традицію має на Сході схолястична філософія, яку підготували грецькі Отці, передусім Дамаскин, хоч і Плятон набув горожанство на Сході й Заході.

Загалом кажучи, Академія має стати на сторожі своєї традиції й скріпляти знаменні ціхи богословської науки. Розвій богосл. науки мусить поступати зачеркненими шляхами св. Отців. Очевидно не може вона замикатися до історичного відтворення, але мусить займати становище до сучасних напрямів і проблемів і використовувати здобутки західної теолоґії: розвинені теорії, зясовані терміни, найновіші наукові й педагогічні методи, які підняли зах. теолоґію до високого лету. Певно неодна, що більше займає Захід, в наших умовах заслуговує тільки на згадку. Богосл. наука мусить держатися життя, бо лиш тоді заховає свої питомості. З нього буде черпати нові спонуки до дослідів і богосл. наука не буде теорією, але практикою, а практика опреться на теолоґічним пізнанням. Тим плодитиме теолоґія, чим добуде в життю глибшого зміслу. Життя виносить все щось нового і тоді наука набирає від нього питомого характеру. Коли нема тої лучности, наука стає

безплідною і нетворчою, а життя не має проводу. Робітня богосл. науки має бути станицею, з якої теолог'ю обсервує часті флюктууючого життя. Тоді в тих творах буде дух і життя, глибока віра і любов Бога.

Тоді будуть виходити з Академії молоді священики з розвиненим умом і розпаленою душею, що навчилися наукової методи і вміють передати другим те, що самі набули, що доросли до всіх завдань і виповнили всі обов'язки, вложені на них. Вони стануть душею у всіх наших виховуючих установах, щоби — як колись в часі княжих межиусобиць — усмиряли людські пристрасті євангельським словом і хоронили українську землю від злиднів і горя.

Скромний початок, але починаємо з вірою і переконанням, що се крок вперед у змаганнях о наші найвисші школи, що Академія засвідчить животність Унії мимо всіх її перепон, яких зазнавала і що вона стане честю для католицької Церкви на Україні, а геній українського народу принесе і свою жертву ума Господеви. Бо — як сказав Папа Пій XI, пишучи про кат. університет в Медіоляні — католицький університет є не лише живою апольогією віри, але також формою богочитання.

2. С т а т у т

Status et constitutiones Abademiae

I Назва і ціль

§ 1. Установа називається: Греко - католицька Богословська Академія; має свій осідок у Львові.

§ 2. Ціль Академії: науково підготувати греко-католицьких кандидатів духовного стану, плекати богословську науку і загалом давати змогу набувати богословське знання.

§ 3. В Академії викладаються всі предмети богословської науки, ведуться просемінарі і семінарі.

§ 4. Печать Академії звучить а) по українськи: Греко - католицька Богословська Академія у Львові; б) по латині: Graeco-catholica Academia Theologica, Leopoli.

II Професорська колегія

§ 5. Професорську Колегію творять 12 звичайних професорів, 6 надзвичайних і доценти.

I Nomen et finis

§ 1. Institutum „Graeco-catholica Academia Theologica“ nomen habet, cuius sedes Leopoli est.

§ 2. In Academia candidati status clericalis instruuntur et conformantur, doctrina theologica colitur, universae scientiae theologicae acquirendae potestas praebetur.

§ 3. In Academia omnes disciplinae theologicae traduntur exercitationibus, quae proseminaria et seminaria appellantur, adiunctis.

§ 4. Verba sigilli Academiae sunt : a) Ucrainica: Греко-католицька Богословська Академія у Львові; b) Latina: Graeco-catholica Academia Theologica, Leopoli.

II Collegium professorum

§ 5. Collegium professorum e duodecim professoribus ordinariis, sex extraordinariis et docentibus constat.

Звичайні професори обнімають катедри: 1) християнської філософії, 2) біблійних наук Старого Завіта, 3) біблійних наук Нового Завіта, 4) догматики основної й апольгетики, 5) догматики частної, 6) догматики нез'єднаного Сходу, 7) історії вселенської Церкви й Унії, 8) патристики східної й західної та історії догм, 9) богословії моральної, 10) богословії пасторальної з го-мілетикою, 11) канонічного права, 12) літургії й церковно-словянської мови.

Надзвичайні професори обнімають тимчасові доповнюючі катедри.

Доценти дають виклади з обсягу тих предметів, з яких вони габілітовані.

§ 6. Звичайним професором теології може бути тільки габілітований доцент або надзвичайний професор, — які в засаді мають виказатися новою науковою працею, — або, в виїмковім випадку, автор поважних наукових праць, якого на прохання Ректорату і звичайних професорів Академії іменує Митрополит. Звичайний професор обов'язаний викладати бодай 8 годин тижнево.

§ 7. Надзвичайним професором може бути науково працюючий габілітований доцент, або в виїмковім випадку по-

Professores ordinarii cathedras tenent: 1) philosophiae christianae, 2) studiorum biblicorum Veteris Testamenti, 3) eorundem studiorum Novi Testamenti, 4) dogmaticae fundamentalis et apologeticae, 5) dogmaticae specialis, 6) dogmaticae Orientis separati, 7) historiae Ecclesiae universalis et Unionis, 8) patristicae orientalis et occidentalis atque historiae dogmatum, 9) theologiae moralis, 10) theologiae pastoralis una cum homiletica, 11) iuris canonici, 12) liturgicae et linguae ecclesiastico-slavicae.

Professores extraordinarii cathedras supplementi causa ad tempus institutas occupant.

A docentibus disciplinae, quarum docendarum iura rite capessiverunt, examine sic dicto habilitatis superato, traduntur.

§ 6. Professor theologiae ordinarius solum professor extraordinarius vel docens fieri potest, qui iura magistri publici rite capessivit opere scientifico publici iuris facto vel etiam praeter morem auctor operum doctorum, qui a Rectoratu et professoribus ordinariis propositi a Metropolitae nominantur. Munus professoris ordinarii minimum octo horis singulis hebdomadibus expletur.

§ 7. Professor extraordinarius fieri potest docens, qui iura magistri publici nactus in scientia theologica laborat vel extra or-

кликана професорською Колегією визначна наукова сила на полі богословських наук.

§ 8. Доцентом може бути священик, який покінчив богословські студії, досягнув ступень доктора і зложив габілітаційний іспит, (а у виїмковім випадку і світський чоловік).

§ 9. При старанню о посаду мають всі кандидати на доцентів, надзвичайних і звичайних професорів долучити до подання: метрику, перебіг життя з точним зазначенням переведених студій та відповідні дипломи й праці.

§ 10. Звичайного професора іменується на доживоття. Посаду тратиться або через добровільне уступлення за однорічним виповідженням, або внаслідок усунення на підставі присуду канонічного процесу за несповнювання своїх обов'язків, або за поповнені провини. Професора звичайного і надзвичайного та доцента може дефінітивно усунути тільки Митрополит і то по переведенім церковним судом канонічним процесі. В склад суду буде все входити Ректор Академії або його заступник, один відпоручник професорської Колегії і 3 членів, назначених Митрополитом зпоміж докторів богословії.

dinem etiam sacerdos in studiis theologicis egregius a Collegio professorum vocatus.

§ 8. Docens fieri potest sacerdos, qui studiis theologicis absolutis doctoris gradum adeptus est et iura magistri publice capessivit examine sic dicto habilitatis superato (rarissime etiam laicus).

§ 9. Omnes candidati muneris professorum ordinariorum et extraordinariorum nec non docentium ad libellos suos supplices testimonium nativitatis et baptismi, curriculum vitae studiis peractis accurate prolatis nec non diplomata et opera, quae ad doctrinam theologicam spectant, adiungere debent.

§ 10. Munus professoris ordinarii perpetuum est, amittitur vero aut libera praevia renuntiatione annua aut amotione sententia damnatoria iudicii ecclesiastici ob officia neglecta vel crimina commissa lata. Professor ordinarius atque extraordinarius et docens solum a Metropolitae amoveri possunt peracto iudicio canonico, quod semper a Rectore Academiae vel vicario eiusdem, uno legato Collegii professorum et tribus doctoribus theologiae a Metropolitae designatis constabit.

§ 11. Examen sic dictum habilitatis, quo iura magistri publice capessuntur, a Collegio professorum per professores in

§ 11. Габілітаційний іспит переводить професорська Колегія при допомозі визначених нею на своїм засіданні професорів або запрошених знавців зпоза професорської Колегії. Кандидат має предложити: 1) метрику, 2) докторський диплом, 3) три примірники печатаної, бодай 3-аркушової праці, 4) опис життя. Працю читає і оцінює двох професорів, а на випадок незгідности в їх осуді читає і оцінює третій. По прийняттю праці належить кандидата допустити до габілітаційної, найдовше одногодинної диспути і пробного викладу. Диспута ведеться в першу чергу над предложеною працею, а тему пробного викладу вибирає собі сам габілітант. Якщо кандидат є визначною науковою силою, тоді професорська Колегія може по порозумінню з професорами - іспитувачелями звільнити його від диспути і пробного викладу. Праця має свідчити про самостійність в науковім досліді. Тайним голосуванням рішає професорська Колегія про остаточний вислід. Доцент може викладати по одержанню місії від Митрополичого Ординаріату і згоди Ректора що до предмету викладу. Доцент мусить принайменше що пятого семестру викладати.

reunione eiusdem designatos vel per alios viros doctos a Collegio invitatos peragitur. Candidatus 1) testimonium baptismi, 2) diploma doctoris, 3) tria exemplaria dissertationis minime trium chartarum typis descriptae (48 pag.), 4) curriculum vitae proferre debet. Dissertatio a duobus professoribus legitur aestimaturque, quorum dissensio a tertio dirimitur. Dissertatione probata candidatus ad disputationem, quae unam horam excedere non potest necnon ad scholam facultatis docendi experiendae causa habendam admittitur. Disputatur de re in dissertatione proposita, quaestio autem scholae a candidato ipso eligitur. Si candidatus vir eximiae doctrinae est, a Collegio professorum examinatribus assentientibus disputationis ac scholae veniam accipere potest. Dissertatio facultatis candidati per se ac suo iudicio in studia inquirendi testimonium perhibere debet. De eventu extremo a Collegio professorum suffragiis tacitis decernitur. Docens missione ab Ordinariatu Metropolitano accepta et Rectoris consensu, quod ad rem tractandam adtinet, in scholas ingredi potest, quae ab eo saltem quinto quoque semestri habendae sunt.

§ 12. Collegium professorum re exigente etiam sacerdotem graeco-catholicum vel virum e

§ 12. Професорська Колегія може в потребі вибрати спосібного до викладів греко-католицького священика або світського чоловіка як помічну силу, а Ректорат пропонує його Митрополичому Ординарієтові до затвердження і уділення місії на означений протяг часу.

Запрошена на засідання помічна сила може брати в них участь, однак без права голосу.

§ 13. Всі професори й доценти складають на руки Ректора Академії в прияві декана присягу, що будуть богословські науки викладати згідно з католицькою вірою і повнити совісно всі вложені на них обов'язки та що в своїх осудах будуть справедливими й безсторонніми. Від Ректора відбирає присягу Митрополит в прияві одного зі звичайних професорів.

Декан і кождий професор, запрошений Ректором або деканом на засідання, має явитися, а в разі неявки оправдати свою неprisутність у Ректора згл. декана.

III Управа Академії

§ 14 А) Ректор. На чолі Академії стоїть Ректорат, яким проводить Ректор, іменований

populo laicum ad scholas habendas idoneum adiutorem eligere potest, qui a Rectoratu Ordinaria-tui Metropolitano ad confirmandum et missionem in certum temporis spatium concedendam proponetur.

Sessionibus Collegii professorum adiutor invitatus non nisi sine iure suffragii interesse potest.

§ 13. Omnes professores apud Rectorem Academiae praesente Decano iure iurando sese obstringunt, se doctrinas theologicas fidei catholicae convenienter tradituros, officia sua diligenter exsecuturos atque in iudiciis suis iustos et aequos fore, iusiurandum Rectori a Metropolita praesente uno professore ordinario praeitur.

Decanus et omnes professores a Rectore vel Decano in sessionem invitati venire, nisi venerint, absentiam suam apud Rectorem vel Decanum excusare debent.

III Regimen Academiae

§ 14. А) Rector. Academiae Rectoratus praeest, cui Rector a Metropolita solum ex ordinariis professoribus Academiae in tres annos nominatus praesidet. Rectoratus Rector, Decanus, Prodecanus et duo le-

Митрополитом тільки зпоміж звичайних професорів Академії на протяз трьох років. В склад Ректорату входить Ректор, Декан, Проректор і двох членів, делегованих на один рік професорською Колегією.

Ректорат веде надзір над усім діловодством Академії і може здержати ухвали зборів професорської Колегії з обов'язком одночасного відклику до Митрополичого Ординаріату, відповідає перед Ординаріатом за ведення каси і виконування заряджень, відбирає присягу від всіх професорів і доцентів. Ректор надає дипломи Академії в імені Митрополита і переводить іматрикуляцію слухачів, проводить зборам, в яких беруть участь всі викладаючі сили, щоби вислухати їхньої opinii в найважливіших справах адміністративної і економічної натури. Йому підлягає весь адміністративний персонал. Ректор предкладає щорічно звіт Митрополитови з ведення Академії. Ректор має право установити три дні в році, вільні від викладів. Він репрезентує з деканом Академію на зовні. Ректор може дати професорови відпустку на один місяць, а довшу уділяє на його прохання Митрополит. На випадок перешкоди Ректора, заступає його бувший Ректор.

gati Collegii professorum annui participes sunt. Rector omnia negotia Academiae regit et omnia decreta Collegii professorum sistere provocatione ad Ordinarium Metropolitanum simul facta potest, curae aerarii et negotiorum rationem Ordinariatus reddit, iusiurandum professoribus et docentibus praeit, diplomata Academiae Metropolitanae nomine confert, studiosos in album civium academicorum refert, sessionibus praesidet, quibus omnes professores et docentes et adiutores ad sententiam eorum de rebus, quae ad administrationem et oeconomiam pertinent, audiendam intersunt; Metropolitanae quotannis libellum de Academia gesta proponit. Omnes administratores et apparitores, qui Academiae administrandae inserviunt, ei subsunt. Rectori tres dies anni feriati constituere licet. Idem una cum Decano personam Academiae in foro externo agit, professoribus muneris vacationem unius mensis indulget, quae longior commendatione eius a Metropolitana impetrari potest. Rectoris impediti partibus Rector anni superioris fungitur, nisi Metropolitana aliter statuerit.

§ 15. B) Rectoratus de studiosis peregrinis ac inscriptionibus tempore effluxo recipiendis decernit, de solario professorum administratorumque cum Ordinariatu Metropolitano agit, ne-

оскільки Митрополит не зарядить інакше.

§ 15. Б) Ректорат рішає про прийняття заграничних слухачів, про спізнені вписи, прокладає внесення про платню професорів і адміністративного персоналу. Ректорат полагджує зовнішні справи Академії.

Зі засідань ведуться протоколи, які пише квестор, якщо Ректор не зарядить інакше.

§ 16. В) Декан. Декана вибирає щорічно професорська Колегія при кінці академічного року і він перебирає урядування по феріях. До важности вибору треба більшости голосів. В разі потрійного, безуспішного голосування вибір рішає жереб поміж двома кандидатами, на котрих впало найбільше голосів. Деканом може бути звичайний професор. Декан провадить канцелярію при помочі секретаря або квестора, проводить іспитами сам, зглядно через заступника, приймає вписи, потверджує семестрий абсолюторії, скликує і проводить конференціями професорської Колегії і спільно з Ректором репрезентує на вні Академію. Декан може дати в разі потреби відпустку професорови на 10 днів. В случаю перешкоди заступає його продекан, себто уступивший декан. Декан прини-

gotia externa expedit.

Acta sessionum a quaestore perscribuntur, nisi Rector aliter statuerit.

§ 16. C) Decanus. Decanus a Collegio professorum quotannis anno academico exeunte eligitur; idem munus suum feriarum tempore exacto init. Ad electionem validam maior numerus suffragiorum necessarius est. Suffragiis ter incassum latis electio sorti inter duos candidatos, qui longe plurima suffragia tulerunt, committitur. Decanus professor ordinarius fieri potest. Decanus cancellariam per secretarium vel quaestorem gerit, examinibus ipse vel per vicarium suum praesidet, professiones auditorum recipit, semestria et testimonia studiorum absolutorum confirmat, sessiones Collegii professorum convocat iisque praesidet et una cum Rectore Academiae personam gerit. Decani impediti Prodecanus, qui Decanus anni superioris est, vicem implet. Decanus excusationes professorum absentium recipit.

§ 17. D) Collegium professorum. Collegium professorum e professoribus ordinariis atque extraordinariis et duobus legatis docentium constat. Collegium professorum adiutores ad confirmandum proponit, scholas secundum constitutiones Academiae digerit, dies examinum constituit, negotia continua peragit,

має оправдання неprisутности професорів.

§ 17. Г) Професорська Колегія. Професорську Колегію становлять професори звичайні, надзвичайні і найбільше двох делегатів доцентів. Професорська Колегія предкладає до затвердження помічні сили, приготує розклад і програму викладів в рямях, назначених статутом, установляє речинці іспитів і рішає інші біжучі справи, переводить габілітації, предкладає іменування надзвичайних професорів і доцентів, назначує відпоручників зпоміж професорської Колегії до іспитів і вибирає більшістю голосів декана на протяг одного року. Щоби ухвали були важні, має бути приявна бодай половина членів Колегії. Зі засідань професорської Колегії ведуться протоколи; їх підписує предсідник і секретар, згл. квестор.

§ 18. Д) К в е с т у р а. При Академії є квестура, де вноється подання, складається такси, оплати, набувається індекси і вписові карти. В квестурі виготовлюються всі документи Академії.

Урядовою мовою Академії є українська.

IV Слухачі

§ 19. Звичайним слухачем може бути кождий, що є ка-

iura magistrorum aggregatorum confert, de professoribus extraordinariis et docentibus nominandis agit, legatos in examina e Collegio professorum designat et Decanum in unum annum maiore parte suffragiorum eligit. Ut decreta valida sint, saltem dimidia pars Collegii adesse debet. Acta sessionum consignantur et a praeside atque actuario, qui quaestor est, subscribuntur.

§ 18. E) Quaestura. Academia quaesturam quoque habet, per quam litterae petentium offeruntur et pecunia debita solvitur; inde etiam indices scholarum et chartae inscriptionis habentur. In quaestura omnia documenta Academiae conscribuntur.

In omnibus actionibus ac negotiis lingua Academiae ucrainica est.

IV Studiosi

§ 19. Studiosus ordinarius fieri potest, quicumque ad Sacramentum sacerdotii suscipiendum canonice idoneus est, examini maturitatis satisfecit et notitiam linguae Latinae et Graecae habet. Studiosi externi eiusdem generis eruditionis esse debent, quae res a Collegio professorum examinatur diiudicaturque. Studiosus ordinarius chartam inscriptionis accipit, in qua eius nomen et cognomen nec non dies, mensis et annus natiuitatis scripta esse debent. Charta a Rectore et Decano subscrip-

нонічно спосібний прийняти важно Тайну священства, покінчив середні школи, зложив іспит зрілості, при чім необхідне є достаточне знання латинської і грецької мови. Заграничні слухачі мусять мати рівнозначні студії. Осуд про се видає професорська Колегія. Звичайний слухач дістає іматрикуляційну картку (на ній має бути зазначено: ім'я й назвище слухача, день, рік і місце його уродження, та має бути підписана Ректором і деканом), по яку має явитися особисто у Ректора і має право бути допущеним до всіх іспитів.

§ 20. Надзвичайним слухачем може бути той, що покінчив бодай 18 літ життя і має достаточне знання, щоби міг користати з викладів. Про се видає осуд декан і проти його рішення прислугує право відклику до професорської Колегії, а від її рішення немає дальшого відклику.

§ 21. В справі прийняття слухачів зпоза Духовної Семинарії належить узгляднити гадку Ректорату тож.

§ 22. Кождий слухач предкладає дві вписові карти, (на них подано: ім'я й назвище слухача, день, рік і місце його уродження та обставина, яка дає йому право вписатися на дотичний семестер) з випов-

та studioso ab ipso Rectore traditur. Studiosus ita in album relatus omnia examina subeundi ius habet.

§ 20. Studiosus extraordinarius fieri potest, qui minimum annum duodevicesimum agens ita eruditus est, ut scholis cum fructu interesse possit, id quod a Decano diiudicatur; a sententia Decani recursus ad Collegium professorum patet, a cuius iudicio iam nulla provocatio datur.

§ 21. Si de studiosis, qui extra Seminarium clericorum sunt, recipiendis agitur, sententia Rectoratus Seminarii respicienda est.

§ 22. Unusquisque studiosus duas chartas inscriptionis proponit, in quibus nomen eius, dies, mensis, annus et locus natalivitatis nec non inscriptionis causa iusta scripta esse debent. Studiosi ordinarii libellos, qui indices scholarum dicuntur, accipiunt, in quibus scholae auditaе atque examina subita confirmantur.

Studiosi extraordinarii alios libellos accipiunt caractere eorum extraordinario expresso.

§ 23. In annum altioreм studiosus non nisi in omnibus examiniбus anni superioris probatus promoveri potest. Ob causas graves etiam studiosus in uno examine nondum probatus, vel qui e facultate theologica venit, in qua disciplinae alio modo

неними рубриками. Звичайні слухачі дістають книжочку на вписування викладів (індекс). На індексі дістають звичайні слухачі potwierдження вислуханих викладів і зложених іспитів.

Надзвичайні слухачі дістають відмінні книжочки з виразним зазначенням, що є надзвичайними слухачами; вони не можуть складати строгих іспитів в ціли одержання диплому.

§ 23. На висший рік може слухач перейти по зложенню іспитів з попереднього року, а лиш з важних причин може професорська Колегія дозволити на впис, коли слухач не зложив іспиту з одного предмету, або коли прийшов з іншого богословського віділу з інакшим розкладом викладів. Потвердження вислуханих викладів належить слухачеві, якщо він слухав їх бодай 3/4 семестра, а дальшу неприязність оправдав у викладаючого професора.

§ 24. Всі слухачі мають вести себе так, як се личить їх будучому достоїнству, і складають відносно приречення на руки Ректора Академії при іматрикуляції, себто при торжественнім прийняттю в ряди Академії.

За провини наложені слідуючі карі: 1) нагана від де-

scriptae sunt, a Collegio professorum, ut recipiatur, veniam impetrare potest. Confirmatio scholarum auditarum tribus partibus semestris frequentatis studioso debetur; pars semestris neglecta apud professores excusanda est.

§ 24. Omnes studiosi ita se gerere debent, ut dignitati status eorum futuri convenit, idquid apud Rectorem Academiae, cum sollemniter nomina profitentur, spondent.

Delictis haec poenae irrogantur: 1) reprehensio Decani, 2) reprehensio coram Collegio professorum elata, 3) relegatio ab Ordinariatu Metropolitano confirmata.

§ 25. Studiosi ex Academia abeuntes testimonium discessus, studiis autem absolutis examinibusque subitis testimonium, quod absolutorium dicitur, accipiunt.

V Descriptio studiorum et examina

§ 26. Studia quinque annis explentur.

Annus I

Studia biblica Veteris Testamenti (Historia biblica, Introductio in libros ss., Hermeneutica — 6 hor., Exegesis 3 hor., Lingua hebraea 2 hor.) 11 hor. Philosophia (logica, ontologia, critica, psychologia, historia philoso-

кана, 2) нагана перед професорською Колегією, 3) цілковите видалення, яке може наступити за апробатою Ординаріату.

§ 25. При відході з Академії дістає слухач свідоцтво відходу, а по укінченню студій і зложенню іспитів — абсолюторію.

V Розклад предметів та іспитів

§ 26. Студії тривають п'ять літ.

I Рік:

Біблійна наука Старого Завіта (історія біблійна, введення в книги і герменевтика 6 годин, ексегеза 3 години, єврейська мова 2 години) . . . 11 год.

Філософія (логіка, онтологія, критика, психологія, історія філософії) . . . 10 год.

Церковно - словянська мова . . . 1 год.

Літургіка . . . 1 год.

Загальний просемінар 1 год.

Разом 23 і 1 год.

II Рік:

Філософія (етика, космологія, теодіцея) . . 5 год.

Теологія фундаментальна й аполюгетика . . . 5 год.

Історія Церкви . . . 3 год.

phiae) . . . 10 hor.
Lingua ecclesiastico-slavica . . . 1 hor.
Liturgica . . . 1 hor.
Proseminarum generale 1 hor.
Summa 23 et 1 hor.

Annus II

Philosophia (ethica, cosmologia, theodicea). . 5 hor.
Theologia fundamentalis et Apologetica . . . 5 hor.
Historia ecclesiastica . 3 hor.
Studia biblica Novi Testamenti (Introductio in libros ss. Novi Testamenti, Vita Jesu Christi, Exegesis) . . . 6 hor.
Patristica . . . 2 hor.
Archaeologia ecclesiastica . . . 1 hor.
Liturgica et lingua ecclesiastico-slavica . . . 2 hor.
Seminarium biblicum . 2 hor.
Summa 24 et 2 hor.

Annus III

Dogmatica specialis . . 6 hor.
Theologia moralis 5 et 1 hor.
Historia ecclesiastica . 3 hor.
Homiletica una cum seminario . . . 2 hor.
Lingua ecclesiastico-slavica . . . 1 hor.
Liturgica . . . 2 hor.
Ascetica . . . 1 hor.
Seminarium historicum . 1 hor.
Paedagogica . . . 2 hor.
Summa 23 et 1 hor.

Annus IV

Dogmatica specialis . . 6 hor.

Біблійна наука Нового Завіта (введення в книги Нового Завіта, життя Ісуса Христа й ексегеза)	6 год.
Патристика	2 год.
Церковна археологія	1 год.
Літургіка і церковно-словянська мова	2 год.
Біблійний семінар	2 год.
Разом	24 і 2 год.

III Рік:

Догматика частна	6 год.
Богословія моральна	5 і 1 год.
Історія Церкви	3 год.
Гомілетика зі семінарем	2 год.
Церковно - словянська мова	1 год.
Літургіка	2 год.
Історичний семінар	1 год.
Аскетика	1 год.
Педагогіка	2 год.
Разом	23 і 1 год.

IV Рік:

Догматика частна	6 год.
Богословія моральна і пасторальна	5 і 1 год.
Право канонічне	4 год.
Висша ексегеза Нового Завіта (грецька—один семестер; на другім семестрі орієнтальні мови 2 години)	3 год.
Гомілетичний семінар	1 год.
Катехитика з катехитичними вправами	2 год.
Церковно - словянська мова	1 год.

Theologia moralis et pastoralis	5 et 1 hor.
Ius canonicum	4 hor.
Exegesis sublimior Novi Testamenti (e lingua Graeca — unum semestre; semestri altero linguae orientales—2 hor.)	3 hor.
Seminarium homileticum	1 hor.
Catechetica una cum exercitationibus practicis	2 hor.
Lingua ecclesiastico-slavica	1 hor.
Seminarium historicum	2 hor.
Summa	23 et 2 hor.

Annus V

Quaestio socialis	2 hor.
Ius canonicum	4 hor.
Theologia pastoralis	2 hor.
Dogmatica Orientis dissidentis et historia dogmatum	3 hor.
Exegesis sublimior e textu hebraeo (unum semestre; altero semestri linguae orientales — 2 hor.)	3 hor.
Seminarium homileticum	1 hor.
Seminarium iuris canonici	2 hor.
Historia artis christianae	2 hor.
Summa	17 et 2 hor.

Philosophia, dogmatica et theologia moralis lingua Latina, ceterae disciplinae Latina vel Ucrainica traduntur.

Disciplinae, quae lingua Ucrainica traduntur, etiam in lin-

Історичний семінар . 2 год.
Разом 23 і 2 год.

V Рік:

Суспільне питання . 2 год.
Право канонічне . . 4 год.
Богословія пастораль-
на 2 год.
Догматика незєдинено-
го Сходу й історія догм 3 год.
Висша ексеґеза єврей-
ська (один семестер;
на другому семестрі
орієнтальні мови 2 го-
дини) 3 год.
Гомілетичний семінар 1 год.
Правничий семінар . 2 год.
Історія мистецтва . . 2 год.
Разом 17 і 2 год.

Фільософія, догматика і мораль-
на мають викладатися в ла-
тинській, а інші предмети в ла-
тинській або українській мові.

Виклади, оголошені в укра-
їнській мові, належить впису-
вати до книжочки також в ла-
тинським перекладі оголоше-
ного предмету.

§ 27. Семестер є важний,
якщо слухач має потверджен-
ня професорів про вислухані
приписані виклади і відимат зі
сторони декана.

§ 28. Іспити відбуваються
перед комісією, що в її склад
входить декан як предсідник,
згідно його заступник, іспи-
туючий професор і третій член,
назначений професорською Ко-
легією зпоміж себе. Про ви-

guam Latinam conversae in in-
dicem referendae sunt.

§ 27. Semestre validum est,
si professores et Decanus disci-
plinas praescriptas a studioso
frequentatas esse nominibus sub-
scriptis testati sunt.

§ 28. Examina coram tribus
professoribus peraguntur, quo-
rum unus Decanus vel professor
vice eius fungens, qui praesidet,
alter professor examinans, ter-
tius a Collegio professorum e
numero eiusdem designatus est.
Eventus examinis professore exa-
minante proponente suffragiis
omnium decernitur. Notae sunt:
eminens, bona, sufficiens, insuf-
ficiens — suffragiis unanimis vel
maioribus constitutae.

§ 29. Examina exeunte se-
mestri aestivo vel ineunte hiber-
no peraguntur; casibus extraor-
dinariis etiam alia tempora a
Collegio professorum dari pos-
sunt. Examem solum bis ite-
rari, tertium non nisi venia a
Rectoratu Academiae data subiri
potest.

§ 30. Acta examinum in ta-
bularum consignantur, in quibus
nomina candidatorum, examina-
torum et eventus conscribuntur;
acta ab omnibus examinis ar-
bitris subscribuntur, nota in in-
dicem ab examinatore refertur et
ab eodem una cum praeside
subscribitur.

§ 31. Ab Academia diplo-
mata iis studiosis ordinariis in

слід іспиту голосують всі на предложення іспитуючого професора.

Степені нот є: відзначаючий, добрий, достаточний і недостаточний — і то одноголосно або більшістю голосів.

§ 29. Речинці іспитів є при кінці літнього семестра або з початком зимового, а тільки в надзвичайнім випадку може Колегія професорів назначити інший речинець. Іспит можна скласти тільки два рази, а третій раз за дозволом Ректорату Академії.

§ 30. З іспитів ведуться протоколи, в яких вписані імена кандидатів, іспитуючих і вислід. Підписують всі три члени комісії, ноту в індексі записує іспитуючий і підписує з предсідником.

§ 31. Академія надає диплом для тих іматрикульованих звичайних слухачів, які з успіхом зложать строгі іспити в довільнім порядку з тримісячною перервою між поодинокими предметами: 1) з біблійної науки, 2) догматики, 3) історії Церкви та канонічного права, 4) моральної і пасторальної богословії. Один іспит — з біблійних студій або з історії Церкви та канонічного права — складають кандидати не устно, але на письмі, предкладаючи працю в об'ємі трьох аркушів друку, якою викажуть

*album civium academicorum rite relatis conferuntur, qui examini-
bus rigorosis intervallo admini-
mum trium mensium inter singula
interposito quolibet disciplinarum
ordine subitis 1) e studiis bibli-
cis, 2) dogmatica, 3) historia ec-
clesiastica et iure canonico, 4)
theologia morali et pastorali bo-
no eventu satisfecerunt. Examina
e studiis biblicis vel ex historia
ecclesiastica et iure canonico
per litteras dissertatione trium
chartarum (48 pag. 8°) fit, quae
candidatorum in studiis elabo-
randi facultatem demonstrare
debet. Quaestionem dissertationis
candidatus professore consen-
tiente et Decano approbante pro
arbitrio suo eligit.*

§ 32. *Libello oblato candi-
datus ad examina rigorosa sub-
eunda 1) studiis theologicis per
novem semestria cum linguis
orientalibus (syriaca, arabica.
chaldaea et assyriaca e litteris
cuneatis nota) examine bono e-
ventu facto, 2) dogmatica Orien-
tis disuniti et historia dogmatum
atque 3) exegesi sublimiore e lin-
gua hebraea et graeca frequen-
tatis admittitur.*

§ 33. *Dissertatio ante vel
post examina rigorosa subita
lingua Latina, Ucrainica vel alia
consensu Decanatus scribi po-
test et a duobus professoribus
examinatur aestimaturque, quo-
rum dissensio a tertio dirimitur.
Unus examinatur professor dis-*

ся, що є спосібні науково працювати. Дісертаційну тему вибирає кандидат довільно за порозумінням з професором й апробатою декана.

§ 32. Щоби на внесені подання бути допущеним до строгого іспиту, має кандидат 1) вислухати 9 семестрів, 2) вислухати орієнтальні мови (сирійську, арабську, халдейську, асирійську-клинописну) і зложити з них бодай з добрим успіхом іспит, 3) догматику нез'єднаного Сходу та історію догм, 4) висшу ексерезу (єврейську і грецьку).

§ 33. Дісертацію можна писати перед або по строгих іспитах в латинській, українській або іншій мові за згодою деканату. Її оцінює двох професорів, а на випадок незгідної думки третій; при тім один з них має бути професор відносного предмету, а другого зглядно третього назначує професорська Колегія.

При устнім іспиті питає 4-ох професорів по пів години, то є професор відносних предметів і назначені професорською Колегією. Іспити можна здавати в довільнім часі і порядку. Проводить ними декан або його заступник.

Професори мають бути весь час приявні на іспиті, а оголошення висліду попереджає спільна нарада.

ciplinae est, quae dissertatione tractatur, alter et tertius a Collegio professorum designantur.

In colloquio quattuor professores, unusquisque per dimidiam horam examinat; quorum unus professor disciplinae proprius, ceteri tres professores a Collegio professorum designati sunt. Colloquiis Decanus vel professor vice eius fungens praesidet.

Praesentia examinerum in colloquiis per omne examinis tempus continua esse debet. Pronuntiationem eventus deliberatio communis praecedat. Notae eventus sunt: eminens, bona, insufficiens, suffragiis maioribus constitutae; si Decanus ipse etiam examiner est, suffragiis paribus eventus arbitrio eiusdem deciditur.

Candidato non probato examen non nisi tribus mensibus exactis repetere licitum est. Candidatus tertium non probatus ius diplomatis comparandi in omne tempus amittit.

Ordo examinis conscriptus ab omnibus examineribus subscribitur. Diploma nomine Metropolitanae a Rectore, Decano atque uno professore ordinario, a Collegio professorum designato, subscribitur.

§ 34. Ante diploma collatum candidatus professionem fidei, a Pontifice Urbano VIII pro Orientalibus praescriptam, facere debet.

Степені висліду є: відзначаючий, добрий і недостаточний. При оцінці є важна більшість голосів, а якщо іспитуючим є і декан, то в разі рівності голосів переважує осуд декана.

Повторювати можна незложений іспит аж по 3-х місяцях. Незложений за третім разом іспит позбавлює кандидата права до дипльому раз на все.

З перебігу іспиту списується протокол, який підписують члени комісії. Дипльом підписує в імені Митрополита Ректор, декан і один звичайний професор, назначений професорською Колегією.

§ 34. Перед одержанням дипльому має кандидат зложити ісповідання віри, приписане Папою Урбаном VIII для Східних.

§ 35. Всі письма професорів і слухачів, що стоять у звязку з Академією, звернені до Митрополичого Ординаріату, мають бути подавані через Ректорат Академії.

VI Оплати

§ 36. Семестральна оплата за виклади виносить 5 долярів ам., вписове 2 доляри, абсолюторія 1 доляр; за кожний строгий іспит згідно за оцінку дісертації по 5 долярів, за дипльом 4 доляри.

§ 35. Omnia scripta professorum et studiosorum, quae ad Academiam spectant, ad Ordinariatum Metropolitanum conversa, per Rectoratum Academiae offerenda sunt.

VI Praemia ac solutiones

§ 36. Praemium scholarum unius semestris 5 dolarorum americanorum est, pro inscriptione 2 dolari, pro testimonio studiorum absolutorum 1 dol. pro singulis examinibus rigorosis nec non censura dissertationis 5 dolari, pro diplomate 4 dol. solvuntur.

§ 37. A tabulario Academiae nemo de examinibus per litteras certior fit; constitutiones, quae huc spectant, in tabula publicantur.

VII Annus academicus et feriae

§ 38. Annus academicus Kalendis Octobris incipit et Idibus Juliis sacris sollemnibus finitur. Semestre hibernum usque ad Kalendas Martias durat. Semestri hiberno nomina usque ad a. d. VIII Kalendas Novembres, aestivo ad eundem diem mensis Martii recipiuntur, quae tempora a Collegio professorum ob causas graves in decem dies, ob gravissimas a Rectoratu in totidem dies prorogari possunt.

§ 39. Ferae dierum festorum nativitatis Christi inde ab a. d. IX Kalendas Januarias usque ad

§ 37. Канцелярія Академії не повідомляє нікого про іспити письмом, а дотичні розпорядки оголошується на таблиці.

VII Академічний рік — ферії

§ 38. Академічний рік зачинається 1. жовтня, а кінчиться 15. липня — все святочним богослуженням. Зимовий семестер триває до 1. березня. Вписи відбуваються: в зимовім семестрі до 25. жовтня, в літнім до 25. березня. Поза тими речинцями може дозволити на впис в рідких випадках професорська Колегія на протяз 10 днів по терміні, а Ректорат других 10 днів з дуже важних причин.

§ 39. Різдвяні ферії тривають від 24. грудня до 15. січня, а великодні від Цвітної до Томиної неділі, якщо Митрополит не зарядить інакше. Вільні від викладів всі неділі і греко-католицькі свята.

§ 40. В випадках, непередбачених статутом, обов'язують Академію закони, правила і звичаї, прийняті на католицьких богословських виділах.

§ 41. Вивінування матеріальне і науковими середни-

Idūs Januarias, Paschae inde a Dominica Palmarum usque ad Dominicam Antipaschae, nisi a Metropolitā aliter constitutum erit, durant. Omnes dies dominici ac festi secundum ritum graeco-catholicum etiam scholis vacant.

§ 40. Casibus constitutionibus non praefinitis Academia leges, normas, mores, quae a catholicis facultatibus theologicis servantur, sequitur.

§ 41. Sustentatio ac subsidia doctrinae (solarium professorum, bibliotheca, ceteraque) a Metropolitā speciali constitutione determinabuntur.

N-rus 114/Ord.

Qui status et constitutiones Gr.-cath. Academiae Theologicae Leopoliensis ab Ordinariatu Metropolitano interim approbantur.

Kalendas Martias A. D. MCMXXVIII.
Leopoli, a. d. IX

† ANDRÉAS,
Metropolita m. p.

ками (платня професорів, бібліотека і т. д.) унормує Митрополичий Ординнаріят окремою постановою.

Ч. 114/Орд.

Митр. Ординаріят одобрєє переходно статут Гр.-кат Богословської Академії у Львові.

Львів, дня 22 лютого 1929.

† *АНДРЕЙ*

Митрополит.

4 р. 8 кн. 51 / 1984 г.
РЛ 6935 у

БОГОС.
ЛОВСЬКА
АКАДЕМІЯ